

2024-2025

AITHISG BHLIADHNAIL IS CUNNTASAN

Bòrd na Gàidhlig,
Taigh a' Ghlinne Mhòir,
Rathad na Leacainn,
Inbhir Nis,
IV3 8NW

+44 [0] 1463 225 454
oifis@gaidhlig.scot
www.gaidhlig.scot

CLÀR-INNSE

Aithris Coileanaidh

Pàirt

1

- 02 Geàrr-chunntas air Coileanadh
- 24 Anailis Coileanaidh

Aithisg Cunntachalachd

Pàirt

2

- 50 Aithisg nan Stiùirichean
- 54 Aithris air Dleastanasan an Oifigeir Chunntachail
- 56 Aithris air Riaghladh
- 65 Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach
- 76 Aithisg air Cunntachalachd Phàrlamaideach
- 77 Aithisg an Luchd-sgrùdaidh Neo-eisimeilich

Cunntasan

Pàirt

3

- 84 Aithris air Caiteachas Uile-chùiseach Lom
- 85 Aithris air Suidheachadh Ionmhasail
- 86 Aithris air Sruthan Airgid
- 87 Aithris air Atharrachaidhean ann an Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean
- 89 Nòtaichean an cois nan Cunntasan
- 118 Stiùireadh bho Mhinistearan na h-Alba
- 119 Mineachadh air briathrachas ionmhasail

Pàirt 1

AITHRIS COILEANAIDH

2

Geàrr-chunntas air Coileanadh

Gheibhear geàrr-chunntas san earrainn seo air cò sinn, na bhios sinn a' dèanamh, na prìomh chunnartan a tha romhainn agus air mar a choilean sinn ar targaidean thar na bliadhna a dh'fhalbh.

AITHISG A' CHATHRAICHE

Tha e na thoileachas mòr dhomh Aithisg Bhliadhnail agus Cunntasan Bòrd na Gàidhlig airson na bliadhna 2024-25 fhoillseachadh. A-rithist, bha bliadhna de shoirbheachas is de dhùbhlain againn, ach tha mi gu sònraichte toilichte aithris gur e bliadhna de lìbhrigeadh a bh' ann.

Tha Plana Nàiseanta na Gàidhlig air a bhith an gnìomh fad còrr is bliadhna a-nis, agus tha seo air ar n-aire a

chuireadh air cleachdadh na Gàidhlig ann an suidheachaidhean coimhearsnachd agus aig an taigh. Dh'fhoillsich sinn am Plana Corporra againn, a tha a' suidheachadh ar prìomhachasan agus mar a chuireas sinn ri lìbhrigeadh a' Phlana Nàiseanta. Tha am Plana stèidhichte air com-pàirteachas, agus tha obair nam prìomh bhuidhnean lìbhrigidh againn ann an diofar choimhearsnachdan a' sealltainn na h-obrach a nì sinn agus na h-àrd-amasachd a tha againn uile airson ar cànan.

Tha adhartas le reachdas ùr air a bhith na phrìomh chuspair tron bhliadhna le Bile nan Cànan Albannach a' dol tro Phàrlamaid na h-Alba. Tha Bòrd na Gàidhlig fhathast dealasach a thaobh prìomh phrionnsabalan a' Bhile, agus sinn a' cur cuideam air cho cudromach 's a tha an cànan mar dhràibhear airson leasachadh sòisealta, eaconamach agus cultarail. Bheir dreachd Bile Ath-leasachaidh an Fhoghlaim buaidh air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus tha sinn air a bhith an sàs gu gnìomhach sa phròiseas reachdail.

Sheall dàta a' chunntais-sluaigh, a chaidh fhoillseachadh as t-samhradh 2024, na dùbhlain a tha romhainn air feadh ar coimhearsnachdan. Bu chòir fàilte mhòr a chur air an àrdachadh ann an sgilean Gàidhlig air feadh na dùthcha. Ach feumaidh sinn fòcas a chur air na dùbhlain ann an coimhearsnachdan Gàidhlig, a' gabhail a-steach taigheadas, còmh-dhail, cùram-chloinne, obraichean, a tha a' cur ri crìonadh-sluaigh agus atharrachadh-sluaigh, a tha a' toirt buaidh air cleachdadh cànan, tar-chur cànan agus ionnsachadh cànan.

Tha buill a' Bhùird-stiùiridh againn air raon farsaing de dh'obair a dhèanamh am-bliadhna agus tha mi a' toirt taing dhaibh airson an cuid dìchill agus dealais. Tha an t-àm aig Dòmhnall MacAoidh agus Jennifer Gilmour air a' Bhòrd-stiùiridh air tighinn gu crìch am-bliadhna agus bu toil leam taing shònraichte a thoirt dhaibh airson na chuir iad ri Bòrd na Gàidhlig agus ri leasachadh na Gàidhlig.

Bu mhath leam taing a thoirt do 'Sgioba Bòrd na Gàidhlig' cuideachd, a th' air a stiùireadh le Ealasaid Dhòmhnallach agus an sgioba-stiùiridh. Tha an cuid obrach

cruaidh, dìcheall agus am fòcas air a' choimhearsnachd follaiseach air feadh na h-Aithisg Bliadhnail seo.

Bu toil leam taing shònraichte a thoirt do na coimhearsnachdan againn, de gach diofar seòrsa, a tha air a bhith ag obair còmhla rinn, agus a tha air dùbhlann a thoirt dhuinn tron bhliadhna, a' dèanamh cinnteach gu bheil na feumalachdan aca aig cridhe na tha sinn a' feuchainn ri lìbhrigeadh.

Màiri NicAonghais,
Cathraiche

AITHRIS A' CHEANNAIRD

Annas a' chiad bhliadhna shlàn agam mar Cheannard Bòrd na Gàidhlig tha sinn air na dràibhearan poileasaidh nàiseanta a chleachdadh gus lìbhrigeadh airson na Gàidhlig air feadh nan coimhearsnachdan againn. Tha sinn air fòcas a chur air lìbhrigeadh, agus bha mi toilichte gun deach ar Plana Corporra aontachadh le Riaghaltas na h-Alba na bu tràithe air a' bhliadhna. Tha seo a' mìneachadh ròl agus prìomhachasan Bòrd na Gàidhlig gu 2028.

Tha mar a choileanas sinn ar targaidean agus ar miannan airson na Gàidhlig, nar coimhearsnachdan agus air feadh na h-Alba, daonnan air thùs is air thoiseach nar smaointean. Tha an obair a nì na buidhnean lìbhrigidh a tha sinn a' maoineachadh a' gabhail a-steach farsaingeachd de phrìomh raointean, nam measg foghlam, na h-ealainean, daoine òga agus coimhearsnachdan, agus tha sin air leigeil le farsaingeachd de ghnìomhachd a chur an comas a tha air a' Ghàidhlig a neartachadh air feadh na dùthcha. Bho fhèisean gu mòdan, cèilidhean agus spòrs, tha daoine air tighinn còmhla, le seo air a chomasachadh agus air a bhrosnachadh leis na buidhnean sin, agus tha iad air pàirt ghnìomhach a ghabhail ann an gnìomhachd tron Ghàidhlig.

Tha sinn air a bhith an sàs ann am farsaingeachd de cho-chomhairlean, conaltraidhean agus deasbadan a thaobh chùisean a bheir buaidh air a' Ghàidhlig agus air coimhearsnachdan Gàidhlig. Bha seo gu sònraichte cudromach nuair a thug sinn fianais do Chomataidh Foghlam, Clann is Òigridh ann am Pàrlamaid na h-Alba agus iad a' sgrùdadh dreachd Bile nan Cànan Albannach. Tha Bòrd na Gàidhlig air a bhith daingeann tron phròiseas seo air fad agus e den bheachd gur e ceum adhartach air adhart a th' anns a' Bhile air turas reachdail na Gàidhlig. Ach, mar a thuirt sinn san fhianais againn, gus na builean air a bheil e ag amas a choileanadh, gu h-àraidh nar coimhearsnachdan, feumaidh sinn modail maoineachaidh ùraichte.

Bha sinn taingeil airson na taic leantainnich bho Riaghaltas na h-Alba, aig ìre Mhinistireil is oifigearan, leis an robh sinn ag obair ann an com-pàirteachas gus ar co-adhbhar a thoirt air adhart. Bha ìrean maoineachaidh dùbhlach air feadh na roinne poblaich, ach chuir sinn fàilte air a' mhaoineachadh a bharrachd a leig leinn sgeama oifigearan leasachaidh Gàidhlig ùr a stèidheachadh. Le seo, gabhaidh gnìomhachd chuimsichte leantainneach a dhèanamh ann an coimhearsnachdan, agus tha mi a' coimhead air adhart ri bhith a' co-roinn fios mun cuid obrach aon uair is gu bheil an sgeama an làn ghnìomh.

Tha tòrr obrach air a bhith a' leantainn a thaobh conaltradh le buidhnean a tha ag

ullachadh phlanaichean Gàidhlig. Am-bliadhna chaidh seachd planaichean Gàidhlig aontachadh, agus tha e misneachail adhartas fhaicinn le buidhnean a tha a' togail air na planaichean tùsail aca. Tha e cudromach obair nam buidhnean seo ann a bhith ag ullachadh nam planaichean seo aithneachadh, agus bha sinn toilichte stiùireadh ùraichte a thoirt seachad gus taic a thoirt do bhuidhnean leis a' phròiseas seo.

Fhuair 28 buidhnean maoinachadh tro sgeama tabhartasan nan tràth-bhliadhnaichean againn tron obair againn a thaobh O-3. Tha e na raon prìomhachais dhuinn dèanamh cinnteach gu bheil solar O-3 beòthail againn agus cumaidh sinn oirnn ag obair a dh'ionnsaigh seo. Bha foillseachadh na h-aithisg rannsachaidh aig Wilson MacLeòid 'Lèirmheas air Solar Thràth-bhliadhnaichean Gàidhlig' na cheum cudromach air adhart.

'S e sgioba beag ach èifeachdach a th' aig Bòrd na Gàidhlig agus tha mi a' toirt taing mhòr dhaibhsan uile a chuir ris an obair agus ris na coileanaidhean uile am-bliadhna. Bidh a h-uile duine san sgioba, air a' bhòrd-stiùiridh agus san luchd-obrach, a' cur gu mòr agus gu luachmhor gus dèanamh cinnteach gun urrainn dhuinn lìbhrigeadh do na coimhearsnachdan againn.

Ealasaid Dhòmhnaillach,
Ceannard

CÒ SINNE AGUS DÈ BHIOS SINN A' DÈANAMH?

Ar Lèirsinn

A bhith a' faighinn leudachadh a ghabhas tomhas san àireimh dhaoine a tha a' bruidhinn, ag ionnsachadh, a' cleachdadh agus a' toirt taic dhan Ghàidhlig.

Cò Sinne?

'S e buidheann phoblach neo-roinneil a th' ann am Bòrd na Gàidhlig a chaidh a stèidheachadh le Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 airson a bhith ag obair às leth Riaghaltas na h-Alba gus taic a thoirt dhan Ghàidhlig.

Na Nì Sinn

Stiùireadh

- Bidh sinn ag ullachadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus a' cumail sùil air a lìbhrigeadh.
- Bidh sinn a' toirt taic ghnìomhach do choimhearsnachdan Gàidhlig.
- Bidh sinn a' toirt stiùireadh is comhairle do chàch a thaobh iomairtean Gàidhlig.
- Bidh sinn a' cur Gàidhlig agus a cultar air adhart gu h-ionadail, gu nàiseanta agus gu h-eadar-nàiseanta.

Comhairle

- Bidh sinn a' toirt comhairle do Mhinistearan Riaghaltas na h-Alba air cùisean Gàidhlig.
- Bidh sinn a' foillseachadh stiùireadh reachdail gus foghlam Gàidhlig a thoirt air adhart.
- Bidh sinn a' foillseachadh stiùireadh reachdail air Deasachadh Phlanaichean Gàidhlig.

Taic

- Bidh sinn a' toirt taic do bhuidhnean poblach gus na Planaichean Gàidhlig aca ullachadh is a chur an gnìomh.
- Bidh sinn a' toirt seachad maoin eachadh gus Gàidhlig a thoirt air adhart.
- Bidh sinn a' toirt fa-near do is a' frithealadh air feumalachdan nan coimhearsnachdan.

Cruth ar n-Obrach

Tha Bòrd na Gàidhlig ag obair a rèir Frèam Coileanaidh Riaghaltas na h-Alba mar a' bhuidheann phoblach le uallach gus a' Ghàidhlig agus a cultar a thoirt air adhart.

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' toirt taic do na Builean Nàiseanta a chithear san Fhrèam, le bhith ag ullachadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus Plana Corporra a h-uile còig bliadhna. Chaidh an ceathramh Plana Nàiseanta na Gàidhlig fhoillseachadh san Dùbhlachd 2023 agus chaidh Plana Corporra Bòrd na Gàidhlig ùraichte fhoillseachadh ann an 2024. Tha na Planaichean sin a' toirt dhuinn co-theacsa airson obair Bòrd na Gàidhlig agus a' stèidheachadh cheann-uidhe is phrìomhachasan airson na h-obrach is co-dhùnaidhean uile aige. Gheibhear barrachd fiosrachaidh san earrainn Cinn-uidhe is Ro-innleachdan san aithisg seo.

Builean Nàiseanta

Plana Nàiseanta na Gàidhlig

Plana Corporra Bòrd na Gàidhlig

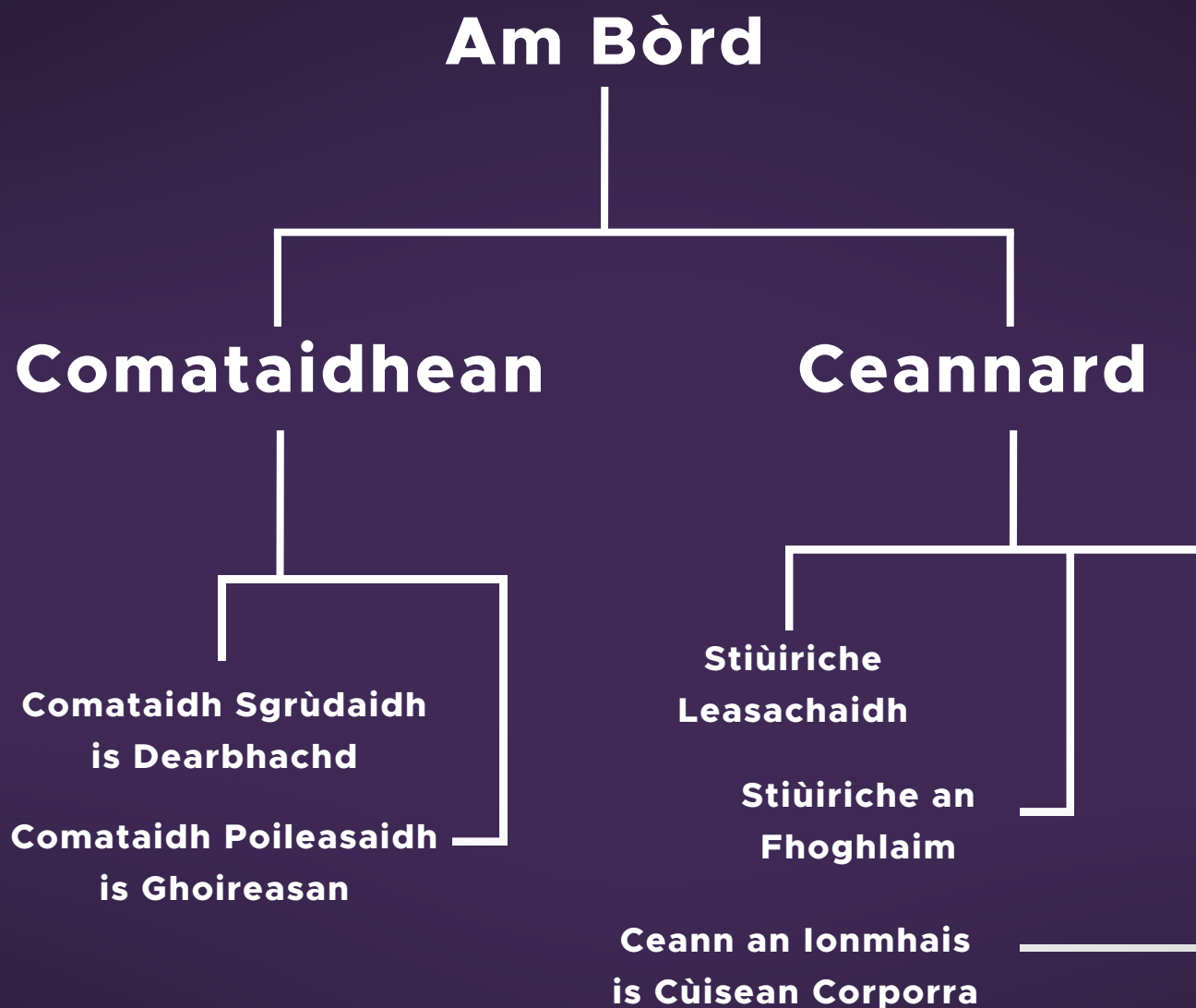

Plana Gnìomh Bliadhnail Bòrd na Gàidhlig

Bidh Bòrd na Gàidhlig ag obair còmhla ri agus a' sireadh comhairle bho chaochladh luchd-ùidhe ann a bhith a' stèidheachadh, a' coileanadh agus ag aithris air cinn-uidhe.

STRUCTAR NA BUIDHNE

Sgioba an Luchd-Obrach

Faicibh Aithisg nan Stiùirichean agus an Sgioba-stiùiridh airson làn fhiosrachadh

CINN-UIDHE IS RO-INNLEACHDAN

Prìomhachasan Ro-innleachdail

Chomharraich Bòrd na Gàidhlig trì prìomhachasan sa Phlana Chorporra airson 2023-2028. Ro 2028, agus a' leantainn na lèirsinn sin, tha Bòrd na Gàidhlig airson dèanamh cinnteach gun tachair na leanas:

1 Gum bi barrachd dhaoine a' cleachdadh Gàidhlig agus a' faighinn bhuannachdan bhon chànan nan obair, aig an taigh agus anns a' choimhearsnachd.

2 Gum bi barrachd cothroman ann do dhaoine aig aois sam bith na sgilean Gàidhlig aca a thoirt air adhart agus gum bi na cothroman seo nas ruigsinniche.

3 Gum bi a chuid obrach a' fiosrachadh agus a' toirt buaidh air leasachadh na Gàidhlig agus air poileasaidhean a bheir buaidh air a' Ghàidhlig.

Nì Bòrd na Gàidhlig lèirmheas air a' Phlana Chorporra gach bliadhna agus ullaichidh e am Plana Gnìomh bliadhnail aige, le gnìomhan sònraichte agus le slatan-tomhais /targaidean co-cheangailte airson gach prìomhachas air a mhìneachadh sa Phlana Chorporra.

“ Tha cleachdadh na Gàidhlig aig ìre na coimhearsnachd aig cridhe Plana Nàiseanta na Gàidhlig 2023-28 agus na phrìomh fhòcas aig Bòrd na Gàidhlig. ”

Tha obair Bòrd na Gàidhlig a' toirt taic ris an Fhrèam Choileanaidh Nàiseanta, a tha a' mìneachadh ciamar as urrainn do bhuidhnean poblach cuideachadh le bhith a' coileanadh cinn-uidhe ro-innleachdail Riaghaltas na h-Alba.

Tha taghadh farsaing de bhuilean san Fhrèam Choileanaidh agus tha Bòrd na Gàidhlig gu h-àraidh a' toirt taic dhan fheadhainn a leanas:

a' fuireach ann an coimhearsnachdan a tha in-ghabhaltach, cumhachdach, seasmhach is sàbhailte

le eaconamaidh a tha farpaiseach aig ìre na cruinne, a tha tionnsgalach, in-ghabhaltach agus seasmhach

a tha cruthachail agus tha na cultaran beòthail is eadar-mheasgte againn air an cur an cèill, agus a' còrdadh ri daoine gu farsaing

le gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach, le deagh obraichean agus obair chothromach ann dhan a h-uile duine

fosgailte, ceangailte agus a' toirt deagh bhuaidh gu h-eadar-nàiseanta

a' fàs suas gu sàbhailte le gaol is spèis gus an coilean iad an làn chomasan

a' toirt spèis do chòraichean daonna, gan dìon agus gan coileanadh agus iad saor bho lethbhreith

air an deagh oideachadh is le deagh sgilean agus comasach air cur ris a' chomann-shòisealta

a' cur luach agus a' gabhail tlachd nan àrainneachd agus gu bheil iad ga dìon is ga leasachadh

a' toirt aghaidh air bochdainn tro bhith a' co-roinn chothroman, beartas agus cumhachd ann an dòigh nas co-ionainne

fallain agus gnìomhach

a' fuireach ann an coimhearsnachdan a tha in-ghabhaltach, cumhachdach, seasmhach is sàbhailte

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' toirt seachad bheachdan a thaobh na Gàidhlig agus coimhearsnachdan dùthchail is eileanach tro fharsaingeachd de dhiofar cho-chomhairleachaidhean poblach, nam measg fear air [Plana Ceangailteachd nan Eilean](#), a bharrachd air a bhith a' toirt taic do ghrunn iomairtean agus a bhith a' coimiseanadh rannsachadh co-cheangailte ri coimhearsnachdan eileanach is ris a' Ghàidhlig. Bidh Bòrd na Gàidhlig a' maoineachadh oifigearan nan iomairtean agus a' toirt taic do bhuidhnean Gàidhlig gus co-ionadan Gàidhlig a stèidheachadh gus togail air an leudachadh làidir a chunnacas o chionn beagan bhliadhnaichean ann am foghlam Gàidhlig sna h-àiteachan sin.

le eaconamaidh a tha farpaiseach aig ìre na cruinne, a tha tionnsgalach, in-ghabhaltach agus seasmhach

Bidh Bòrd na Gàidhlig ag obair le buidhnean leasachaidh eaconamach is sgilean gus cur ri sgilean is comasan dreuchdail luchd-labhairt is luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig. Bidh e a' toirt taic do raon farsaing de bhuidhnean a bhios a' cruthachadh obraichean ann an leasachaidhean agus seirbheisean co-cheangailte ris a' Ghàidhlig. Thug Bòrd na Gàidhlig seachad comhairle a thaobh na Gàidhlig an dà chuid do Cho-chruinneachadh na Gàidhealtachd is nan Eilean (CoHI) agus do Chom-pàirteachas Eaconamach na Gàidhealtachd agus nan Eilean ([HIREP](#)).

a tha cruthachail agus tha na cultaran beòthail is eadar-mheasgte againn air an cur an cèill, agus a' còrdadh ri daoine gu farsaing

Cumaidh Bòrd na Gàidhlig taic ri farsaingeachd de ghnothaichean cultarail airson gach aois ann an iomadh diofar coimhearsnachd. Bidh Bòrd na Gàidhlig a' maoineachadh buidhnean nàiseanta is ionadail, eadar [Fèisean nan Gàidheal](#) agus comainn eachdraidh ionadail, [buidhnean foillseachaidh](#) agus buidhnean mheadhanan eile, agus prìomh thachartasan nàiseanta leithid [a' Mhòid Nàiseanta Rìoghail](#). Chuir Bòrd na Gàidhlig beachdan a-steach dhan cho-chomhairle air [Plana Obrach Ofcom 2025/26](#).

le gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach, le deagh obraichean agus obair chothromach ann dhan a h-uile duine

Mar bhuidheann phoblach, tha Bòrd na Gàidhlig dealasach a thaobh cleachdaidhean Obair Choithromach agus tha e cuideachd a' cur riathanas air a chom-pàirtichean libhrigidh na prionnsapalan agus na cleachdaidhean sin fhighe a-steach dhan obair aca.

fosgailte, ceangailte agus a' toirt deagh bhuaidh gu h-eadar-nàiseanta

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' toirt taic do dhiofar thachartasan nàiseanta is eadar-nàiseanta far a bheil Gàidhlig air a cleachdadh agus air a cur air adhart mar phàirt chudromach de dhualchas, cultar agus dòigh-beatha na h-Alba. Tha Bòrd na Gàidhlig a' cumail air a' toirt taic do cho-obrachadh eadar-nàiseanta tron sgeama maoineachaidh Colmcille. Bha pròiseactan [Seachdain na Gàidhlig](#) a' gabhail a-steach luchd-compàirt ann an Astràilia agus Canada am measg àiteachan eile.

a' fàs suas gu sàbhailte le gaol is spèis gus an coilean iad an làn chomasan

Obraichidh Bòrd na Gàidhlig le òigridh ann an diofar dhòighean, a' toirt taic do sheirbheisean thràth-bhliadhnaichean Gàidhlig, a' toirt maoineachadh do agus ag obair còmhla ri [Comann nam Pàrant](#), cho math ri [FilmG](#) agus lìonra dhreuchdan a tha a' cumail taic ri òigridh.

a' toirt spèis do chòraichean daonna, gan dìon agus gan coileanadh agus iad saor bho lethbhreith

Tha Gàidhlig air aon de chànanan na h-Alba agus bidh Bòrd na Gàidhlig a' dèanamh cinnteach gu bheil i mar phàirt den t-saoghal phoblach le bhith a' toirt air ùghdarrasan poblach [planaichean Gàidhlig](#) ullachadh is a chur an gnìomh. Tha iad seo nam blocaichean-togail a bheir follaiseachd dhan chànan air feadh na dùthcha, a tha a' cur ri cothroman gus Gàidhlig a chleachdadh agus a tha cur ri a h-àbhaisteachadh.

air an deagh oideachadh is le deagh sgilean agus comasach air cur ris a' chomann-shòisealta

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' toirt seachad comhairle mu [fhoghlam Gàidhlig](#), a' brosnachadh [chothroman dreuchdail Gàidhlig](#), a' toirt seachad stiùireadh mu dhòighean a-steach gu teagasg, ag obair le MG ALBA agus feadhainn eile gus goireasan ionnsachaidh inbheach a thoirt seachad ann an [LearnGaelic.scot](#), agus [SpeakGaelic](#) agus a' maoineachadh prògram farsaing de ghnìomhachd ionnsachaidh inbheach air feadh na h-Alba. Bidh e a' maoineachadh rannsachadh agus leasachadh airson corpas a' chàin, a' gabhail a-steach cruthachadh [faclair eachdraidheil](#), [rannsachadh ainmean-àite](#) agus togail stòr-dàta, a bharrachd air a bhith a' dèanamh cinnteach gu bheil foghlam Gàidhlig air a riochdachadh ann an co-chomhairlean leithid [Cùmhnant nan Dùthchannan Aonaichte air Còraichean Chloinne](#) agus air [Bile an Fhoghlaim \(Alba\)](#).

a' cur luach agus a' gabhail tlachd nan àrainneachd agus gu bheil iad ga dìon is ga leasachadh

Tron obair aige le ùghdarrasan poblach agus tro phlanadh càin airson na Gàidhlig, tha Bòrd na Gàidhlig a' cur ris na goireasan Gàidhlig aig na buidhnean a tha a' dìon agus a' toirt piseach air an àrainneachd, mar eisimpleir, [NàdarScot](#) agus [Coilltearachd agus Fearann Alba](#) agus maoinichidh Bòrd na Gàidhlig tòrr de na pròiseactan Gàidhlig aca. A bharrachd air seo, bidh Bòrd na Gàidhlig a' cur ri co-chomhairlean a thaobh na h-àrainneachd, a' gabhail a-steach [Moladh gus Pàirc Nàiseanta ùr a Stèidheachadh](#) agus [Stiùireadh nan Seann is Nuadh Bhailtean aig Làrach Dualchas Cruinne Dhùn Èideann](#).

a' toirt aghaidh air bochdainn tro bhith a' co-roinn chothroman, beartas agus cumhachd ann an dòigh nas co-ionainne

Ann a bhith a' freagairt cho-chomhairlean nàiseanta agus ann an coinneamhan [CoHI](#) agus HIREP tha Bòrd na Gàidhlig air an argamaid a dhèanamh uair is uair gum feum na h-eileanan agus na sgìrean dùthchail taic a thaobh leasachadh eaconamach; gu bheil a' Ghàidhlig agus a cultar a' tabhann chothroman airson fàs eaconamach is sòisealta anns na sgìrean sin agus gum bu chòir guthan Gàidhlig a chluinntinn ann am mòran dheasbaidhean a tha a' gabhail àite aig ìre nàiseanta.

fallain agus gnìomhach

Am-bliadhna a-rithist tha fòcas Bòrd na Gàidhlig air a bhith air na buannachdan a bheir a' Ghàidhlig agus a cultar dhuinn a thaobh sunnd. Bha na freagairtean co-chomhairle a' gabhail a-steach [Bile nan Sgoiltean \(Foghlam Còmhnaidh a-muigh\) \(Alba\)](#). Tha Bòrd na Gàidhlig a' toirt taic do Chomunn na Gàidhlig a bhios a' lìbhrigeadh spòrs a-muigh tro mheadhan na Gàidhlig agus tha e cuideachd air goireasan agus gnìomhan beatha fhallain a mhaoineachadh, a bharrachd air a bhith ag obair le grunn Bhòrd Slàinte NHS, [spòrsalba](#) agus ùghdarrasan ionadail le bhith a' lìbhrigeadh nam planaichean Gàidhlig aca.

PRÌOMH CHUNNARTAN IS CÙISEAN EILE

Tha e an urra ris a' Bhòrd-stiùiridh na cunnartan a bhuineas ri obair Bòrd na Gàidhlig a chomharrachadh agus rian a chumail orra.

Nuair a bhathar ag ullachadh Plana Corporra còig-bliadhna Bòrd na Gàidhlig, thug am Bòrd-stiùiridh fa-near do chunnartan, chùisean is adhbharan mì-chinnt a dh'fhaodadh bacadh a chur air a' chomas a bhith a' coileanadh nan ceann-uidhe sa Phlana Chorporra no ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig. Chaidh an cruinneachadh ann an Clàr-chunnartan Ro-innleachdail le sgòr airson gach cunnart stèidhichte air cho buailteach 's a tha e gun tig an cunnart gu bith agus dè a' bhuaidh a bheireadh e air mar as urrainn do Bhòrd na Gàidhlig an cinn-uidhe a choileanadh nan tachradh e.

Bidh a' Chomataidh Sgrùdaidh agus Dearbhachd an uair sin ag obair leis an Sgioba-stiùiridh gus gnìomhan lasachaidh a chomharrachadh agus a chur an sàs gus buaidh gach cunnart a dh'fhaodadh èirigh a lùghdachadh agus gus dèanamh cinnteach nach bi e cho buailteach gun tachair iad. Bidh na gnìomhan lasachaidh seo a' lùghdachadh sgòr gach cunnart gu ìre leis a bheil am Bòrd-stiùiridh agus an Sgioba-stiùiridh riaraichte, chun na h-ìre 's gu bheil am Bòrd deònach gabhail ri cunnartan.

Tha miann riosg a' ciallachadh nan ìrean cofhurtachd an cois gabhail ri cunnartan san obair a nithear. Mar bhuidhinn phoblach le uallach airson mion-chànan agus mion-choimhearsnachdan, feumaidh sinn, nuair a tha Bòrd na Gàidhlig a' beachdachadh air cho deònach 's a tha e gabhail ri cunnartan, aire a thoirt air cho caochlaideach 's a dh'fhaodas an saoghal poilitigeach is eaconamach a bhith agus cuimhneachadh aig an aon àm gu bheil e mar uallach air a bhith dàna aig amannan san obair a nithear às leth na Gàidhlig agus a cultair.

Bidh an Sgioba-stiùiridh, na manaidsearan agus an luchd-obrach a' toirt sùil às ùr air a' Chlàr-chunnartan Ro-innleachdail gu cunbhalach, agus bidh a' Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd agus am Bòrd-stiùiridh ga sgrùdadh gach ràith mar phàirt den sgrùdadh chunbhalach a nithear air adhartas le cinn-uidhe. Le sin, 's urrainn do Bhòrd na Gàidhlig cunnartan ùra a chomharrachadh agus feadhainn nach eil nan cunnart tuilleadh a thoirt às.

Ann an 2024/25 chaidh Clàr nan Cunnartan Ro-innleachdail ùrachadh gus lèirsinn agus prìomhachasan ro-innleachdail Aithisg Chorporra Bòrd na Gàidhlig 2023-28 fhighe a-steach. Cha do chuir seo cunnartan ùra ris ach chuir e fòcas soilleir air ath-sgrùdadh nan cunnartan co-cheangailte ri builean a' Phlana Chorporra ùir.

Air 31 Màrt 2025, b' iad seo na prìomh chunnartan a bhathar a' meas mar an fheadhainn as cudromaiche a bheireadh buaidh air lìbhrigeadh bhuilean a' Phlana Chorporra:

- Chan eil goireasan gu leòr ann gus am Plana Chorporra a lìbhrigeadh
- Fàilligeadh ann an lìbhrigeadh tro chom-pàirteachasan agus buidhnean lìonraidh
- Tha taic ri fàs is brosnachadh ann am foghlam Gàidhlig neo-èifeachdach
- Chan eilear a' cumail suas na leasachaidhean riaghlaidh a chaidh a chur an gnìomh

Tha na cunnartan seo agus na gnìomhan a chaidh a ghabhail tron bhliadhna gus an lùghdachadh air am mìneachadh gu mionaideach anns an earrainn Aithris Coileanaidh gu h-ìosal.

Lean adhartas le Bile nan Cànan Albannach ann an 2024/25 agus bha e air ìre 2 a ruighinn ro dheireadh a' Mhàirt 2025. Agus am Bile ga chrìochnachadh agus ga chur an gnìomh, dh'fhaodadh e buaidh mhòr a thoirt air mar a bhios Bòrd na Gàidhlig ag obair. Mar sin, thathar an dùil gun tèid Clàr nan Cunnartan Ro-innleachdail a leudachadh ann an 2025/26 gus seo a chur ann.

BUIDHEANN A THA A’ CUMAIL A’ DOL AGUS GEÀRR-CHUNNTAS IONMHASAIL

Chaidh Bòrd na Gàidhlig a stèidheachadh tro Achd na Gàidhlig (Alba) ann an 2005. Tha a’ bhuidheann mothachail air mar a tha e an urra ri taic maoineachaidh leantainneach a bhith ann bho Mhinistearan Riaghaltas na h-Alba. Chan eil adhbhar sam bith ann do Bhòrd na Gàidhlig smaoineachadh nach fhaigh sinn taic maoineachaidh bhon Roinn Mhaoineachaidh is aonta bho na Ministearan san àm ri teachd no gum faigh Bòrd na Gàidhlig nas lugha de thaic.

Tha cùl-stòran de £33.6k aig Bòrd na Gàidhlig, le cùl-stòr peinnseanan de neoni. Fhuair e daingneachadh air maoineachadh airson na bliadhna ionmhais 2025/26, suim nas àirde na an tabhartas gus cuideachadh bunaiteach a fhuaradh ann an 2024/25, agus chan eil adhbhar sam bith ann creidsinn gun tèid tabhartas gus cuideachadh àbhaisteach a thoirt air falbh às dèidh na bliadhna ionmhais sin.

A rèir Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail (FReM 2024/25), feumaidh na cunntasan a bhith air an ullachadh air a' bhunait gun cùm a’ bhuidheann a’ dol leis an tuigse gun lean a seirbheisean. A rèir na chaidh a ràdh gu h-àrd, chaidh a mheasadh gun robh e iomchaidh na cunntasan seo ullachadh leis an tuigse gun cùm a’ bhuidheann a’ dol.

COMHARRAN COILEANAIDH

Tha Plana Corporra 2023-2028, a’ toirt seachad cunntas mionaideach air na prìomhachasan ro-innleachdail air an cuir Bòrd na Gàidhlig aghaidh thar nan 5 bliadhna den Phlana. ’S iad na prìomhachasan ro-innleachdail sin:

1. Gum bi barrachd dhaoine a’ cleachdadh Gàidhlig agus a’ faighinn bhuannachdan bhon chànan nan obair, aig an taigh agus anns a’ choimhearsnachd

Tha cleachdadh na Gàidhlig gu làitheil ro-chudromach gus an cànan a chumail beò agus seasmhach. Tha Bòrd na Gàidhlig ag amas air barrachd dhaoine a bhrosnachadh gus a cleachdadh ann am barrachd shuidheachaidhean agus nas trice.

Tha feum air dòigh-obrach dhà-fhillte gus cleachdadh na Gàidhlig a mheudachadh – an dà chuid ag amas air spionnadh às ùr a thoirt do choimhearsnachdan eileanach agus dùthchail agus cuideachd ag amas air taic a thoirt do na coimhearsnachdan Gàidhlig a tha a’ fàs ann am bailtean-mòra agus cathair-bhailtean – le fòcas air daoine òga agus aig an aon àm a’ tuigsinn cho cudromach ’s a tha e dòigh-obrach eadar-ghinealach a bhith ann.

2. Tha barrachd chothroman ann do dhaoine aig aois sam bith na sgilean Gàidhlig aca a thoirt air adhart agus tha na cothroman seo nas ruigsinniche

Tha a bhith a' brosnachadh agus a' toirt comas do dhaoine aig aois sam bith Gàidhlig ionnsachadh na bhunait gus an àireamh de dhaoine a tha a' cleachdadh Gàidhlig a chur am meud.

Is e amas Bòrd na Gàidhlig slighe neach-ionnsachaidh fhaicinn a tha cunbhalach bho na tràth-bhliadhnaichean chun na treas ìre agus nas fhaide air adhart, le solar an dà chuid ann am foghlam foirmeil agus ann an àrainneachdan neo-fhoirmeil. Tha an cruth-tìre poileasaidh a' toirt buaidh air gach cuid solar agus àireamh nan sgoilearan ann am FtG agus tha cothroman ann gus fàs a thoirt air solar ro-sgoile, bun-sgoile, àrd-sgoile agus treas-ìre.

3. Bidh obair Bòrd na Gàidhlig a' fiosrachadh agus a' toirt buaidh air leasachadh na Gàidhlig agus air poileasaidhean a bheir buaidh air a' Ghàidhlig.

Tha misneachd a bhith a' cleachdadh no ag ionnsachadh cànan a' tighinn bho ghrunn diofar fhactaran. Tha fear dhiubh sin co-cheangailte ri inbhe agus ìomhaigh.

Rè beatha a' Phlana Chorporra seo, tha Bòrd na Gàidhlig ag amas air a' bhuidhe chudromach a shealltainn a tha aig a' Ghàidhlig air feadh comann-sòisealta na h-Alba agus nas fhaide air falbh.

Anns a' Phlana Chorporra, tha Bòrd na Gàidhlig a' comharrachadh 6 Prìomh Chomharran Coileanaidh (PCCan) anns a bheil e a' mìneachadh na tha e an dùil a choileanadh agus na ceumannan agus na targaidean aige gus coileanadh a mheasadh.

PCC 1: Barrachd chothroman do dhaoine an cuid sgilean Gàidhlig a chleachdadh aig an taigh, san obair agus sna coimhearsnachdan aca.		
Ref.	Ceann-uidhe	Builean a ghabhas tomhas
1.1	Cuir taic ri leudachadh co-ionadan leasachaidh Gàidhlig.	Thèid taic a chumail ri co-ionadan Gàidhlig.
1.2	Stiùirich agus cuir taic ri cruthachadh Phlanaichean Gàidhlig air an stiùireadh leis a' Choimhearsnachd.	Trì Planaichean Gàidhlig stèidhichte sa Choimhearsnachd an gnìomh le trì a bharrachd eile gan cruthachadh.

Ref.	Ceann-uidhe	Builean a ghabhas tomhas
1.3	Cruthaich an ath ìre de Lìonra nan Oifigearan Leasachaidh Gàidhlig a bhios a’ gabhail a-steach taic airson ionnsachadh proifeiseanta leantainneach.	Ionnsachadh proifeiseanta ann airson oifigearan leasachaidh Gàidhlig sa Choimhearsnachd. Fianais gu bheil obair an lìonra a’ fiosrachadh cho-dhùnaidhean air tasgadh ann an leasachadh.
1.4	Cuir taic ri agus leasaich iomairtean Gàidhlig air-loidhne.	Clàr de dh’iomairtean is goireasan air-loidhne ri fhaighinn.
1.5	Maoinich tachartasan Gàidhlig agus buidhnean com-pàirteachais a bhios a’ lìbhrigeadh thachartasan Gàidhlig.	Àireamh nan tachartasan a fhuair taic.
1.6	Maoinich na gnìomhan aig lìonra de phrìomh bhuidhnean Lìbhrigidh Gàidhlig.	Prìomh bhuidhnean Lìbhrigidh Gàidhlig comasach air builean Plana Nàiseanta na Gàidhlig a lìbhrigeadh.
1.7	Thoir stiùireadh agus taic do bhuidhnean gus cur ri an cuid eòlais agus misneachd a thaobh cleachdadh na Gàidhlig nan cuid obrach.	Stiùireadh air fhoillseachadh agus fios air ais ri fhaighinn do luchd-ùidh gu furasta.

PCC 2: Barrachd taic do sholar sna tràth-bhliadhnaichean.		
Ref.	Ceann-uidhe	Builean a ghabhas tomhas
2.1	Thoir seachad comhairle do Phìleat Nàiseanta Seirbheis Tràth-bhliadhnaichean FtG agus do dh'ùghdarrasan ionadail airson an solair Ghàidhlig aig ìre nan tràth-bhliadhnaichean.	Àireamh nan uairean a thìde air a lìbhrigeadh le solar tràth-bhliadhnaichean tron Ghàidhlig stèidhichte sa choimhearsnachd. Com-pàirteachadh le ùghdarrasan ionadail a thaobh a bhith a’ cruthachadh solar Tràth-bhliadhnaichean ùr.
2.2	Lìbhrig iomairtean brosnachaidh cuimsichte a thaobh chothroman taobh a-staigh na roinne.	Ro-innleachd brosnachaidh aontaichte air a cruthachadh le com-pàirtichean.

PCC 3: Brosnaich buannachdan Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (FtG) is Foghlam Luchd-ionnsachaidh (FLi)		
Ref.	Ceann-uidhe	Builean a ghabhas tomhas
3.1	Brosnaich àrdachadh anns na h-àireamhan ann am FtG	Ìre iarrtais airson solar FtG
3.2	Thoir taic do bhuidhnean phàrant gus an t-iarrtas airson solar FtG a chomharrachadh agus a bhith a' conaltradh ri ùghdarrasan ionadail agus ris an Riaghaltas	Ìre iarrtais airson solar FtG Brosnachadh solar FtG
3.3	Thoir comhairle do dh'ùghdarrasan ionadail mu bhith a' lìbhrigeadh FtG	Com-pàirteachadh le Ùghdarrasan Ionadail a tha a' cruthachadh solar FtG ùr
3.4	Thoir comhairle do dh'ùghdarrasan ionadail mu bhith a' lìbhrigeadh FLi mar phàirt den phrògram 1+2 nàiseanta	Àireamhan ann an solar FtG agus FLi Brosnachadh na Gàidhlig ann am prògram 1+2
3.5	Thoir seachad comhairle do dh'ùghdarrasan ionadail mu bhith a' lìbhrigeadh eisimpleir de raon-ùghdarrais do Luchd-cuideachaidh Cànan ann am FtG	A' brosnachadh chothroman dreuchdail ann am Foghlam Gàidhlig
3.6	Thoir comhairle do bhuidhnean foghlaim nàiseanta a thaobh solar FtG is FLi	Clàr de chonaltradh le agus de chomhairle do bhuidhnean foghlaim nàiseanta

PCC 4: Barrachd taic do dh'ionnsachadh na Gàidhlig		
Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas
4.1	Co-òrdanaich agus lìbhrig Ro-innleachd Ionnsachaidh Inbheach	Ro-innleachd Ionnsachaidh Inbheach air a chrìochnachadh, agus air aontachadh le com-pàirtichean
4.2	A' cumail taic ri iomairtean SpeakGaelic agus LearnGaelic	Stuthan rim faighinn do luchd-ionnsachaidh aig a h-uile ìre ionnsachaidh a rèir clàr-ama aontaichte
4.3	Brosnaich dòighean gus misneachd ann am fileantachd a thomhas anns a h-uile seòrsa ionnsachaidh a tha a' faighinn taic bho Bhòrd na Gàidhlig	Cumhachan maoineachaidh ùraichte airson ionnsachadh na Gàidhlig gu bhith a' gabhail a-steach riatanasan a thaobh dearcnachadh A' brosnachadh na Gàidhlig ann an 1 + 2
4.4	Obair ann an com-pàirteachas gus cuideachadh le bhith a' cruthachadh dhòighean/ghoireasan ionnsachaidh ùr-ghnàthach a tha freagarrach do dhaoine agus do bhuidhnean	Bidh na dòighean/goireasan ionnsachaidh a thèid a chruthachadh air chothrom do luchd-ionnsachaidh
4.5	Thoir stiùireadh do bhuidhnean foghlaim nàiseanta air cùisean co-cheangailte ri ionnsachadh na Gàidhlig	Clàr de chonaltradh le agus de chomhairle do bhuidhnean foghlaim nàiseanta

PCC 5: Tha barrachd àite aig a' Ghàidhlig ann an aithne nàiseanta na h-Alba, aithne-dùthcha iom-fhillte is fhosgailte

Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas
5.1	Thoir seachad guth soilleir airson àite na Gàidhlig ann am beatha phoblach na h-Alba	Thèid aithris do Riaghaltas na h-Alba air adhartas le Plana Nàiseanta na Gàidhlig gach bliadhna Raon de dh'iomairtean adhartachaidh
5.2	A' cumail taic ri buidhnean poblach a thaobh nan dleastanasan reachdail aca a thaobh na Gàidhlig	Àireamh nam Planaichean Gàidhlig a tha an gnìomh Àireamh coinneamhan an lìonra a bhios Oifigearan Plana a' frithealadh
5.3	Thoir Comhairle do Mhinistearan na h-Alba air a h-uile rud co-cheangailte ri feumalachdan na Gàidhlig agus Leasachadh na Gàidhlig	Aithisg dearcnachaidh bhliadhnail air adhartas le Planaichean Gàidhlig Clàr de bhith a' toirt comhairle do Mhinistearan na h-Alba

PCC 6: Tha Bòrd na Gàidhlig èifeachdach na dhleastanas agus tha e a' cur ri lìbhrigeadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig 4

Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas
6.1	Lìbhrig ar dreuchdan agus dleastanasan reachdail	Gèilleadh ri riatanasan reachdail agus prìomhachasan ro-innleachdail aontaichte - air a dhaingneachadh le sgrùdadh bhon taobh a-muigh agus le lèirmheas
6.2	Cùm sùil air lìbhrigeadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig	Thèid aithisg dearcnachaidh bhliadhnail air adhartas a thoirt do Riaghaltas na h-Alba agus thèid a foillseachadh air an làraich-lìn againn
6.3	Cleachd na goireasan a tha rim faotainn dhuinn ann an dòigh èifeachdach agus bhuadhach	Thoir seachad seirbheisean taobh a-staigh a' bhuidseit agus coilean cunntasan reachdail gun chumha gach bliadhna

Thèid Plana Gnìomh a dheasachadh airson gach bliadhna den Phlana Chorporra, a bhriseas sìos na cinn-uidhe agus na ceumannan seo ann an gnìomhan gus an urrainn do Bhòrd na Gàidhlig an t-adhartas a rinneadh leis na prìomhachasan ro-innleachdail a thomhas.

Chomharraich plana gnìomh 2024/25 46 gnìomhan a tha rin coileanadh gus adhartas a dhèanamh a dh'ionnsaigh nan toraidhean a ghabhas measadh a tha air an aithris anns an Aithisg Chorporra. Leis gur e seo a' chiad aithris air Plana Corporra 2023 – 2028, chan eil fiosrachadh ann ris an dèanar coimeas. Bidh na toraidhean, air an do rinneadh geàrr-chunntas sa chlàr gu h-ìosal, nam bunait gus coimeasan a dhèanamh eadar coileanadh eadar bliadhnaichean.

Prìomhachasan a' Phlana Chorporra	Gnìomhan a' Phlana Gnìomh	Air an coileanadh	A' dol air adhart	Gun tòiseachadh
1. Cleachdadh agus a' faighinn buannachd	10	7	3	-
2.A' cruthachadh chothroman	17	9	8	-
3.A' fiosrachadh agus a' toirt buaidh	19	6	12	1
Figearan iomlan airson 2024/25	46	22	23	1

'S e seo a' chiad phlana gnìomh a chaidh a dheasachadh bho Phlana Chorporra 2023-28 agus thèid gnìomhan a tha air an comharrachadh mar a' dol air adhart ath-sgrùdadh agus a thoirt air adhart san ath phlana gnìomh ma tha iad fhathast buntainneach agus iomchaidh. Tòisichidh an gnìomh a tha air a chomharrachadh mar gun tòiseachadh cho luath 's a bhios goireasan luchd-obrach gu leòr ann.

Le 45 a-mach à 46 gnìomh an dàrna cuid air an crìochnachadh no a' dol air adhart, thathar den bheachd gur e deagh thoiseach tòiseachaidh a tha seo, gu h-àraidh leis gun robh dàil ann le cur air bhog a' chiad phlana seo agus cleachdaidh sinn iad sin gus Plana Gnìomh 2025/26 a dheasachadh.

ANAILIS COILEANAIDH

San earrainn seo gheibhear measadh air an ìre is gu bheil Bòrd na Gàidhlig air gluasad a dh'ionnsaigh coileanadh Prìomh Chomharran Coileanaidh (PCCan), a tha co-cheangailte ris na builean thairis air còig bliadhna sa Phlana Chorporra.

ADHARTAS IS ÀIREAMHAN

Tha am plana gnìomh a' comharrachadh nam pìosan obrach sònraichte a nithear gach bliadhna gus adhartas a dhèanamh air prìomhachasan ro-innleachdail, a tha air an tomhas tron ìre is gu bheil na PCCan air an coileanadh.

Tha an clàr a leanas a' sealltainn cuid den obair a chaidh a chrìochnachadh ann an 2024/25 a bha air an comharrachadh mar ghnìomhan airson bliadhna 1 den Phlana Ghnìomh. Le bhith gan coileanadh agus a' coileanadh gnìomhan soirbheachail nam bliadhnaichean às dèidh sin, thèid na builean agus na PCCan a choileanadh ro dheireadh beatha a' Phlana Chorporra:

PCC 1: Barrachd chothroman do dhaoine an cuid sgilean Gàidhlig a chleachdadh aig an taigh, san obair agus sna coimhearsnachdan aca			
Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
1.1	Cuir taic ri leudachadh co-ionadan leasachaidh Gàidhlig	Thèid taic a chumail ri co-ionadan Gàidhlig	1/1 A' dol air adhart
1.2	Stiùirich agus cuir taic ri cruthachadh Phlanaichean Gàidhlig air an stiùireadh leis a' Choimhearsnachd	Trì Planaichean Gàidhlig stèidhichte sa Choimhearsnachd an sàs le trì a bharrachd eile gan cruthachadh	1/2 A' dol air adhart 1/2 Air a choileanadh

Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas Tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
1.3	Cruthaich an ath ìre de Lìonra nan Oifigearan Leasachaidh Gàidhlig a bhios a’ gabhail a-steach taic airson ionnsachadh proifeiseanta leantainneach.	Ionnsachadh proifeiseanta ann airson Oifigearan Leasachaidh Gàidhlig sa Choimhearsnachd. Fianais gu bheil obair an lìonra a’ fiosrachadh cho-dhùnaidhean air tasgadh ann an leasachadh.	1/2 A’ dol air adhart 1/2 Air a choileanadh
1.5	Maoinich tachartasan Gàidhlig agus buidhnean com-pàirteachais a bhios a’ libhrigeadh thachartasan Gàidhlig.	Àireamh nan tachartasan a fhuair taic.	1/1 Air a choileanadh
1.6	Maoinich na gnìomhan aig lìonra de phrìomh bhuidhnean libhrigidh Gàidhlig.	Prìomh bhuidhnean libhrigidh Gàidhlig comasach air builean Plana Nàiseanta na Gàidhlig a libhrigeadh.	1/1 Air a choileanadh
1.7	Thoir stiùireadh agus taic do bhuidhnean gus cur ri an cuid eòlais agus misneachd a thaobh cleachdadh na Gàidhlig nan cuid obrach.	Stiùireadh air fhoillseachadh agus fios air ais ri fhaighinn do luchd-ùidh gu furasta.	3/3 Air a choileanadh

PCC 1: Coileanaidhean ann an 2024/25

- Lèirmheas air Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig air a dhèanamh
- Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig ùr air a thoirt gu buil
- Aithisg Leacan air a foillseachadh agus plana air a chur an gnìomh
- Suirbhidh luchd-ùidh air a dhèanamh

PCC 2: Barrachd taic do sholar sna tràth-bhliadhnaichean.			
Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
2.1	Thoir seachad comhairle do Phileat Nàiseanta Seirbheis Tràth-bhliadhnaichean FtG agus do dh'ùghdarrasan airson an solair Ghàidhlig aig ìre nan tràth-bhliadhnaichean.	Àireamh nan uairean a thìde air an lìbhrigeadh le solar tràth-bhliadhnaichean tron Ghàidhlig stèidhichte sa choimhearsnachd. Com-pàirteachadh le ùghdarrasan ionadail a thaobh a bhith a' cruthachadh solar Tràth-bhliadhnaichean ùr.	2/3 A' dol air adhart 1/3 Air a choileanadh
2.2	Lìbhrig iomairtean brosnachaidh cuimsichte a thaobh chothroman taobh a-staigh na roinne.	Ro-innleachd brosnachaidh aontaichte air a cruthachadh le com-pàirtichean.	1/1 A' dol air adhart

PCC 2: Coileanaidhean ann an 2024/25

- ✓ Aithisg air Lèirmheas air Solar Tràth-bhliadhnaichean Gàidhlig 0-3 air a foillseachadh
- ✓ Clàr conaltraidh le Ùghdarrasan Ionadail air a chruthachadh
- ✓ Thathar a' cur crìoch air Toolkit ùraichte airson nan Tràth-bhliadhnaichean
- ✓ Dreachd de Ro-innleachd Brosnachaidh ga chrìochnachadh

PCC 3: Brosnaich buannachdan Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (FtG) is Foghlam Luchd-ionnsachaidh (FLi).			
Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
3.2	Thoir taic do bhuidhnean phàrant gus an t-iarrtas airson solar FtG a chomharrachadh agus a bhith a' conaltradh ri ùghdarrasan ionadail agus ris an Riaghaltas.	Ìre iarrtais airson solar FtG. Brosnachadh solar FtG.	1/3 A' dol air adhart 2/3 Air an coileanadh
3.3	Thoir comhairle do dh'ùghdarrasan ionadail mu bhith a' lìbhrigeadh FtG.	Com-pàirteachadh le Ùghdarrasan Ionadail a tha a' cruthachadh solar FtG ùr.	3/3 Air an coileanadh
3.4	Thoir comhairle do dh'ùghdarrasan ionadail mu bhith a' lìbhrigeadh FLi mar phàirt den phrògram 1+2 nàiseanta.	Àireamhan ann an solar FtG agus FLi. Brosnachadh na Gàidhlig ann an 1+2.	1/ 1 Air a choileanadh
3.5	Thoir seachad comhairle do dh'ùghdarrasan ionadail mu bhith a' lìbhrigeadh eisimpleir de raon-ùghdarrais do Luchd-cuideachaidh Cànanain ann am FtG.	A' brosnachadh chothroman dreuchdail ann am Foghlam Gàidhlig.	1/2 A' dol air adhart 1/2 Air a choileanadh
3.6	Thoir comhairle do bhuidhnean foghlaim nàiseanta a thaobh solar FtG is FLi.	Clàr de chonaltradh le agus de comhairle do bhuidhnean foghlaim nàiseanta.	1/1 Air a choileanadh

14

PCC 3: Coileanaidhean ann an 2024/25

- ✓ Thoir taic do dh'ùghdarrasan Ionadail gus an solar FtG aca a bhrosnachadh
- ✓ Cuir air bhog Co-chomhairle air dreachd ùr den Stiùireadh Reachdail airson Foghlam Gàidhlig
- ✓ Obraich le com-pàirtichean gus taic a thoirt do dh'ùghdarrasan ionadail a tha a' beachdachadh air FtG a chur air dòigh
- ✓ An làthair aig 5 tachartasan cùrsa-obrach

PCC 4: Barrachd taic do dh'ionnsachadh na Gàidhlig

Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
4.1	Co-òrdanaich agus lìbhrig Ro-innleachd Ionnsachaidh Inbheach.	Ro-innleachd Ionnsachaidh Inbheach air a crìochnachadh, agus air aontachadh le com-pàirtichean.	2/2 A' dol air adhart
4.2	A' cumail taic ri iomairtean SpeakGaelic agus LearnGaelic.	Stuthan rim faighinn do luchd-ionnsachaidh aig a h-uile ìre ionnsachaidh a rèir clàr-ama aontaichte.	1/1 A' dol air adhart

PCC 4: Coileanaidhean ann an 2024/25

- ✓ Coinneamhan air an cur air dòigh le prìomh luchd-ùidh
- ✓ Plana air a chruthachadh airson eacarsaich sgòpaidh airson Ro-innleachd Ionnsachaidh Inbheach
- ✓ Fhuairleadh aithisg air coileanadh ìre 1 de SpeakGaelic

15

PCC 5: Tha barrachd àite aig a’ Ghàidhlig ann an aithne nàiseanta na h-Alba, aithne-dùthcha iom-fhillte is fhosgailte.			
Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
5.1	Thoir seachad guth soilleir airson àite na Gàidhlig ann am beatha phoblach na h-Alba.	Thèid aithris do Riaghaltas na h-Alba air adhartas le Plana Nàiseanta na Gàidhlig gach bliadhna. Raon de dh’iomairtean adhartachaidh.	1/2 A’ dol air adhart 2/3 Air an coileanadh
5.2	A’ cumail taic ri buidhnean poblach a thaobh nan dleastanasan reachdail aca a thaobh na Gàidhlig.	Àireamh nam Planaichean Gàidhlig a tha an gnìomh. Àireamh coinneamhan an lìonra a bhios Oifigearan Plana a’ frithealadh.	3/4 A’ dol air adhart 1/4 Air a choileanadh
5.3	Thoir Comhairle do Mhinistearan na h-Alba air a h-uile rud co-cheangailte ri feumalachdan na Gàidhlig agus Leasachadh na Gàidhlig.	Aithisg dearcnachaidh bhliadhnail air adhartas le Planaichean Gàidhlig. Clàr de bhith a’ toirt comhairle do Mhinistearan na h-Alba.	2/2 A’ dol air adhart

PCC 5: Coileanaidhean ann an 2024/25

- ✓ Pròiseas airson co-chomhairlean a chomharrachadh agus a cho-roinn air a chruthachadh
- ✓ Freagairtean air an cur a-steach do cho-chomhairlean poblach buntainneach
- ✓ 7 Planaichean Gàidhlig air an aontachadh

PCC 6: Tha Bòrd na Gàidhlig èifeachdach na dhleastanas agus tha e a' cur ri lìbhrigeadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig 4.			
Ref.	Ceann-uidhe	Buil a ghabhas tomhas 2028	Gnìomhan bliadhna 1
6.1	Lìbhrig ar dreuchdan agus dleastanasan reachdail.	Gèilleadh ri riatanasan reachdail agus prìomhachasan ro-innleachdail aontaichte - air a dhaingneachadh le sgrùdadh bhon taobh a-muigh agus le lèirmheas.	1/3 Gun tòiseachadh 1/3 A' dol air adhart 1/3 Air a choileanadh
6.2	Cùm sùil air lìbhrigeadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig.	Thèid aithisg dearcnachaidh bhliadhnail air adhartas a thoirt do Riaghaltas na h-Alba agus thèid fhoillseachadh air an làraich-lìn againn.	1/1 A' dol air adhart
6.3	Cleachd na goireasan a tha rim faotainn dhuinn ann an dòigh èifeachdach agus bhuadhach.	Thoir seachad seirbheisean taobh a-staigh a' bhuidseit agus coilean cunntasan reachdail gun chumha gach bliadhna.	4/6 A' dol air adhart 2/6 Air an coileanadh

PCC 6: Coileanaidhean ann an 2024/25

- ✓ Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan air an toirt dhan Phàrlamaid ron cheann-latha.
- ✓ Molaidhean in-sgrùdaidh air an cur an sàs far a bheil sin buntainneach
- ✓ Aithisg Cunntasachd Stiùiridh air aontachadh leis an Sgioba-stiùiridh

17

ÀIREAMHAN AIRSON 2024/25

Mar a thèid maoineachadh pròiseact Bòrd na Gàidhlig a chosg

Ann an 2024/25 chùim Bòrd na Gàidhlig air leis a’ com-pàirteachas aige le 360Giving gus am fiosrachadh mu na tabhartasan a thugadh seachad a dhèanamh nas ruigsinniche agus nas fiosrachaile.

Tha barrachd fiosrachaidh mu gach pròiseact a chaidh a mhaoinachadh sna beagan bhliadhnaichean mu dheireadh ri fhaighinn seo.

A’ Ghàidhealtachd
68 pròiseactan
£1,382k

Dùn Èideann
19 pròiseactan
£231k

Earra-Ghàidheal is Bòd
20 pròiseactan
£420k

Na h-Eileanan Siar
35 pròiseactan
£1,150k

Glaschu
27 pròiseactan
£525k

2023/24

A’ Ghàidhealtachd
59 pròiseactan, £1,286k

Glaschu
28 pròiseactan, £743k

Dùn Èideann
11 pròiseactan, £205k

Na h-Eileanan Siar
35 pròiseactan, £1,141k

Earra-Ghàidheal is Bòd
20 pròiseactan, £394k

PRÒISEACTAN/DAOINE/BUIDHNEAN 2024/25

Com-pàirtichean 12
Lìbhrigidh
£2,375k

Maoin nam
Planaichean Gàidhlig 27
£459k

Sgeama nan
Oifigearan Gàidhlig 21
£459k

Taic Freumhan
Coimhearsnachd 39
£126k

Duaisean eile 22
£276k

Taic do Bhuidhnean
Tràth-bhliadhnaichean 28
£124k

Tabhartasan Foghlaim
(do dh'oileanaich/
tidsearan) 46
£50k

Colmcille 14
£54k

Tabhartasan airson
Cùrsaichean Bogaidh 2
£75k

PRÒISEACTAN/DAOINE/BUIDHNEAN 2023/24

Com-pàirtichean Lìbhrigidh - **13, £2,213k.**

Maoin nam Planaichean Gàidhlig - **36, £458k.**

Taic Freumhan Coimhearsnachd - **64, £182k.**

Taic do Bhuidhnean Tràth-bhliadhnaichean - **26, £111k.**

Tabhartasan Foghlaim (do dh'oileanaich/tidsearan) - **47, £54k.**

Colmcille - **19, £95k.**

Duaisean Eile - **24, £494k.**

Tabhartasan airson Cùrsaichean Bogaidh - **0, £0.**

Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig - **21, £506k.**

ANAILIS AIR PRÌOMH CHUNNARTAN

Prìomhachas sa Phlana Chorporra: Gum bi barrachd dhaoine a' cleachdadh Gàidhlig agus a' faighinn bhuannachdan bhon chànan nan obair, aig an taigh agus anns a' choimhearsnachd.

Mìneachadh air Cunnartan

- Chan eil goireasan gu leòr ann gus am Plana Corporra a lìbhrigeadh

Gnìomhan a Rinneadh ann an 2024/25

- Adhbhar-gnothaich air a thoirt do Riaghaltas na h-Alba airson taic-airgid a bharrachd.
- Siostaman fastaidh, inntrigidh, trèanaidh is leasachaidh agus riaghladh coileanaidh èifeachdach an gnìomh.

Gnìomhan air am Planadh airson 2025/26

- Cùm air adhart a' cur air adhart argamaidean airson maoineachadh a bharrachd.
- Prògram airson sgilean is eòlas meadhan-mhanaidsearan a thoirt air adhart.

Prìomhachas sa Phlana Chorporra: Tha barrachd chothroman ann do dhaoine aig aois sam bith na sgilean Gàidhlig aca a thoirt air adhart agus tha na cothroman seo nas ruigsinniche.

Mìneachadh air Cunnartan

- Fàilligeadh ann an lìbhrigeadh tro chom-pàirteachasan agus buidhnean lìonraidh.
- Tha taic ri fàs is brosnachadh ann am foghlam Gàidhlig neo-èifeachdach.

Gnìomhan a Rinneadh ann an 2024/25

- Barrachd conaltraidh le prìomh bhuidhnean lìbhrigidh.
- Com-pàirteachadh eadar Bòrd na Gàidhlig agus ùghdarrasan poblach mar thoradh air atharrachadh ann am pròiseasan nam Planaichean Gàidhlig.
- Thugadh comhairle chunbhalach seachad mu phròiseasan leantainneach airson Ath-leasachadh Foghlaim agus Bile nan Cànan Albannach
- Com-pàirteachadh ann am fòraman roinneil agus eile gus a' Ghàidhlig a bhrosnachadh.
- Co-obrachadh le Roinn na Gàidhlig agus Albais aig Riaghaltas na h-Alba.

Gnìomhan air am Planadh airson 2025/26

- Le bhith ag aithris air a' phlana corporra agus a' phlana ghnìomh, bithear a' cur fòcas air builean, a' cleachdadh slatan-tomhais coileanaidh èifeachdach agus mar sin bheir iad seachad stiùireadh nas soilleire air an taobh a-staigh agus air an taobh a-muigh.
- Ath-sgrùdadh agus ùrachadh den Stiùireadh Reachdail airson Foghlam Gàidhlig.
- Barrachd conaltraidh le pàrtaidhean poilitigeach mu cho cudromach 's a tha foghlam Gàidhlig gus an cànan àbhaisteachadh agus gus fàs a thoirt oirre.

Prìomhachas sa Phlana Chorporra: Bidh ar n-obair a' fiosrachadh agus a' toirt buaidh air leasachadh na Gàidhlig agus air poileasaidhean a bheir buaidh air a' Ghàidhlig.

Mìneachadh air Cunnartan

- Chan eilear a' cumail suas na leasachaidhean riaghlaidh a chaidh a chur an gnìomh.

Gnìomhan a Rinneadh ann an 2024/25

- Sìostam planaigh airson leasachaidh leantainneach an sàs.
- Teicneòlas ga chleachdadh barrachd a' toirt cothrom do luchd-obrach fòcas a chur air obair leis a' bhuidheas as motha.

Gnìomhan air am Planadh airson 2025/26

- Dèan lèirmheas agus ùrachadh air Plana Leantainneachd na buidhne.
- Dèan ath-sgrùdadh air a' phlana obrach agus feumalachdan trèanaidh.

PROSBAIGEAN

TAIC FREUMHAN COIMHEARSNACHD

Is e Taic Freumhan Coimhearsnachd a' phrìomh mhaoin aig Bòrd na Gàidhlig airson a bhith a' toirt taic do bhuidhnean gus pròiseactan a lìbhrigeadh gus cleachdadh is ionnsachadh na Gàidhlig a bhrosnachadh agus a mheudachadh aig ìre na coimhearsnachd.

Anns an t-Samhain 2023 dh'ainmich Bòrd na Gàidhlig gum biodh leudachadh air an sgeama, a' tabhann thabhartasan airson suas ri dà bhliadhna airson a' chiad uair – a' dùblachadh na h-ùine maoin eachaidh de dh'aon bhliadhna a bh' ann roimhe, agus mar sin chaidh an sgeama fhosgladh do thagraidhean airson pròiseactan a bhiodh air an lìbhrigeadh eadar an Giblean 2024 agus an Lùnastal 2026.

Uile gu lèir chaidh £218,950 a thoirt do 39 buidhnean, agus bha 30 de na duaisean a' ruith thairis air an dà bhliadhna a bha ri fhaotainn. Tha am maoin eachaidh seo air a riarachadh thairis air an dà bhliadhna le £126,100 air a thoirt seachad airson 2024/25 leis an £92,850 a tha air fhàgail gu bhith air a thoirt seachad airson na dàrna bliadhna den sgeama.

Bha fòcas air taic do dh'òigridh mar phàirt den sgeama, agus am measg nam buidhnean a fhuair duais aig an ìre as àirde de £10,000 bha Iomain Cholmcille, agus iad a' ruith sheiseanan is cho-fharpaisean iomain do dhaoine òga air feadh na h-Alba agus Fèis Rois, a tha a' ruith sreath de dheireadh-sheachdainean còmhnaidh Gàidhlig san Eilean Dubh gus clann a bhogadh sa Ghàidhlig agus a cultar taobh a-muigh suidheachadh na sgoile.

Bha taic ri faighinn air feadh na dùthcha, le Urras Coimhearsnachd Bhràdhagair agus Àrnoil a' faighinn £5,000 gus taic a thoirt dhan obair aca ann an Grinneabhat, Urras Leasachaidh Coimhearsnachd Thiriodh a' faighinn £6,000 airson am pròiseict "Leugh!" gus daoine a bhrosnachadh gus leughadh is sgrìobhadh sa Ghàidhlig, Bun-sgoil Taobh na Pàirce ann an Dùn Èideann a' faighinn £2,250 gus taic a thoirt do phàrantan le clann ann am Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig gus Gàidhlig ionnsachadh agus £2,000 do Bhuidheann Ghàidhlig Mhoireibh gus cumail orra leis a' phrògram aca de chlasaichean is tachartasan Gàidhlig.

Bha an ìre iarrtais airson an sgeama tòrr na b' àirde na am buidseat a bha ri fhaighinn, agus cha robh e comasach do Bhòrd na Gàidhlig maoin eachaidh a thoirt do chòrr is 60 iartas.

Gheibhear barrachd fiosrachaidh air farsaingeachd nam buidhnean agus nam pròiseactan a tha a' faighinn maoin eachaidh tron sgeama an seo.

CEISTEACHAN AIR CLEACHDADH NA GÀIDHLIG

Gach bliadhna, bidh Bòrd na Gàidhlig a' ruith grad-shuirbhidh a mhaireas 24-uair a thìde air a bheil 'Ceisteachan air Cleachdadh na Gàidhlig'. Thèid an sgrùdadh a chur air bhog air an aon latha gach bliadhna agus tha na h-aon cheistean ann gu ìre mhòr gus an gabh coimeas a dhèanamh eadar na freagairtean a gheibhear gach bliadhna.

Ann an 2024, fhuair Bòrd na Gàidhlig 732 freagairtean - àrdachadh nach beag bho na 624 freagairtean a fhuair ann an 2023.

B' iad na prìomh thoraidhean:

- Thuirt 66% den luchd-freagairt gum biodh iad a' cleachdadh na Gàidhlig gach latha.
- Thuirt mòr-chuid mhòr (94.4%) den luchd-fhreagairt gun do chleachd iad Gàidhlig co-dhiù cho tric am-bliadhna 's a rinn iad an-uiridh, le 53.8% ag aithris gun do chleachd iad Gàidhlig barrachd tron bhliadhna.

Chaidh iarraidh air daoine cuideachd coimeas a dhèanamh eadar mar a chleachd iad a' Ghàidhlig aca sa bhliadhna a dh'fhalbh agus mar a chleachd iad i an-uiridh ann an diofar shuidheachaidhean.

- Thuirt a' mhòr-chuid gu bheil iad a' cleachdadh na h-uimhir (55.2%) no barrachd (36.2%) Gàidhlig sna coimhearsnachdan aca.
- Thuirt a' mhòr-chuid gu bheil iad a' cleachdadh na h-uimhir (58.1%) no barrachd (36.2%) Gàidhlig leis an teaghlach aca.
- Thuirt a' mhòr-chuid gu bheil iad a' cleachdadh na h-uimhir (42.1%) no barrachd (50%) Gàidhlig air-loidhne.
- Thuirt a' mhòr-chuid gu bheil iad a' cleachdadh na h-uimhir (54.8%) no barrachd (33.2%) Gàidhlig ann an sgoil/oilthigh/colaiste/san obair.

FIANAIS AIR BILE NAN CÀNAN ALBANNACH

Tha Bile nan Cànan Albannach a' toirt seachad cothrom brosnachail gus suidheachadh na Gàidhlig ann an Alba a neartachadh agus gus taic agus solar brìoghmhor a dhaingneachadh airson an àm ri teachd. Anns a' Chèitean 2024, thug Sgioba-stiùiridh Bòrd na Gàidhlig fianais do Chomataidh Foghlam, Clann is Òigridh agus iad a' beachdachadh air Bile nan Cànan Albannach. Thug Ealasaid Dhòmhnallach, Ceannard Bòrd na Gàidhlig seachad aithris fosglaidh agus mar phàirt de sin, thuirt i:

"S e àm cudromach a tha seo dhan Ghàidhlig agus bheir na co-dhùnaidhean a nì sinn an-diugh buaidh mhòr air ar cànan san àm ri teachd. Agus nuair a chanas mi ar cànan, tha mi a' ciallachadh cànan na h-Alba. Tha Bòrd na Gàidhlig a' cur fàilte air a' Bhile seo. Tha e na cheum air adhart ann an slighe reachdail na Gàidhlig agus chuireamaid gu làidir an aghaidh moladh sam bith nach bu chòir dha a dhol air adhart. . .

". . Agus, tha am Bile seo na phàirt den obair gus an cànan a neartachadh aig ìre poileasaidh. Bidh prìomh eileamaidean den Bhile, a' gabhail a-steach atharrachaidhean air gnìomhan Bòrd na Gàidhlig agus bun-inbhean airson phlanaichean, gar gluasad air adhart gus dèanamh cinnteach gu bheil na siostaman a th' againn a' cumail taic ris a' chànan. Agus tha e deatamach gun tèid na h-eileamaidean foghlaim den Bhile a chur an gnìomh. Tha feum air soilleireachd air a' phrìomh mholadh, sgìrean cànan sònraichte, agus bidh obair na comataidh ro-chudromach ann a bhith a' dèanamh seo.

"Ach, cha bhi an reachdas seo na fhuasgladh air na ceistean a tha romhainn aig ìre leasachaidh coimhearsnachd, a dh'fheumas modal tasgaidh ùr agus follaiseach gus na targaidean ann am Plana Nàiseanta ùr na Gàidhlig a lìbhrigeadh.

"Feumaidh mi iomradh a thoirt air ar tagradh a thaobh Meòrachan Ionmhais a' Bhile, far a bheil sinn a' daingneachadh cho cudromach 's a tha e modail ionmhais a bhith mar phrìomh eileamaid ann an soirbheachas an reachdais seo. Mar a thuirt sinn san tagradh sgrìobhte againn *"Gus a làn bhuaidh a choileanadh, feumaidh taic a bhith aig a' Ghàidhlig air feadh an Rìaghaltais le maoineachadh cothromach a tha a rèir dleastanasan reachdail Bòrd na Gàidhlig"*.

Chan e cànan a-mhàin a th' anns a' Ghàidhlig. Do mhòran, mi fhìn nam measg, tha i na dòigh-beatha, aig cridhe mo cheangal ri mo chultar, mo dhualchas agus mo mhiannan airson mo theaghlach agus mo choimhearsnachd. Do dh'Alba, tha i na prìomh eileamaid den chomann-shòisealta anns a bheil sinn beò, de ar n-eachdraidh agus bidh i air leth cudromach dhuinn san àm ri teachd. Tha i na stòras sòisealta, eaconamach agus cultarail. Tha i gun phrìs is gun samhail. Tha an reachdas seo na cheum air adhart. Cha toir e dhuinn a h-uile fuasgladh a tha a dhìth oirnn, agus feumar prìomhachas a thoirt ri bhith a' dèiligeadh ris a' mhodail maoineachaidh mhì-fhreagarrach, ach bidh e na phrìomh cheum ann a bhith a' gluasad air adhart solar airson na Gàidhlig.

COILEANADH IONMHASAIL

Tha Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail (FRem 2024/25) a dh’fhoillsich Roinn Ionmhais an Rìgh a’ sealltainn a’ chrutha sam bu chòir an Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan a bhith a’ nochdadh. Tha an Tabhartas gus Cuideachadh air a ghabhail a-steach mar phàirt den Mhaoin Choitcheann a chithear san Aithris air Atharrachaidhean ann an Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean an àite a bhith san Aithris air Caiteachas Lom lomlan airson na bliadhna. Tha an caiteachas is an teachd-a-steach eile gu lèir anns an Aithris air Caiteachas Lom lomlan.

Tha Bòrd na Gàidhlig a’ dèanamh aithris air ro-chosg lom de £12k (2023/24 - ro-chosg de £78k) mu choinneamh an Tabhartais gus Cuideachadh a fhuaras bho Riaghaltas na h-Alba.

	2024/25 £000	2023/24 £000
A’ Mhaoin Choitcheann air a toirt air adhart	3	99
A’ Mhaoin Choitcheann air a cur air adhart	34	3
Fo-chosg / (ro-chosg) sa bhliadhna	31	(96)
Atharrachaidhean cunntasachd	(43)*	18
(Ro-chosg) / fo-chosg lom de dh’airgead	(12)	(78)
Air a riochdachadh le:		
(Ro-chosg) / fo-chosg sa bhliadhna air Cosgaisean Ruith	18	(79)
(Ro-chosg) / fo-chosg sa bhliadhna air Cosgaisean Leasachaidh	(30)	1
(Ro-chosg) / fo-chosg sa bhliadhna	(12)	(78)

*air atharrachadh airson cruinneachaidh

Tha an Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail a' sealltainn so-mhaoin lom de £34k (2023/24 – so-mhaoin lom de £955k). Is e seo am balans anns a' Mhaoin Choitchinn de £34k (2023/24 - £3k) oir chan eil còrrlach no easbhaidh ann an Cùl-stòr nam Peinneanan (2023/24 - còrr de £952k). Air 31 Màrt 2025 bha so-mhaoin lom de neoni ann am maoin nam peinneanan agus sin air obrachadh a-mach a rèir IAS 19 (2023/24 - so-mhaoin de £952k). Thachair seo mar thoradh air na cuingealachaidhean a chuir IAS19 an sàs a chuireas casg air aibhseachadh a dhèanamh air an t-so-mhaoin sochair shuidhichte. Gheibhear barrachd fiosrachaidh anns na Cunntasan agus nòtaichean ceangailte, gu sònraichte anns an Aithris air Caiteachas Lom Iomlan agus san Aithris air Atharrachaidhean ann an Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean.

Chaidh na Cunntasan seo ullachadh le dùil gun cùm a' bhuidheann a' dol agus sin a' cumail ri FReM. Faicibh Nòta 2 – Poileasaidhean Cunntasachd airson aithris air buidheann a tha a' cumail a' dol.

Fèicheannasan Peinnsein

Rinn Hymans Robertson LLP sgrùdadh air so-mhaoinean is uallaichean plana peinnsein Bòrd na Gàidhlig. A rèir na h-aithisge aca, ri linn atharrachaidhean air na beachdan ionmhasail a chaidh a ghabhail, bha buannachd ann de £793k (2023/24 - buannachd de £286k). Ri linn ath-thomhas air toraidhean bho sho-mhaoinean, bha buannachd ann de £63k (2023/24 - call £306k). Dh'aithris an aithisg IAS 19 leis a' chlàireach-urrais gun robh còrr aig a' Bhòrd taobh a-staigh na bliadhna, a' fàgail gun robh buannachd lom ann de £1,754k air 31 Màrt 2025.

Gus gèilleadh gu h-iomlan ri IAS 19, feumaidh buannachd sochair suidhichte a bhith cuingealaichte ris an ìre as ìsle de na leanas:

- An còrr sa phlana shochoirean shuidhichte; agus
- Crìoch nan so-mhaoinean, air obrachadh a-mach a' cleachdadh na h-ìre lasachaidh (a rèir riaghailtean IAS 19 coitcheann air ìrean lasachaidh).

Mar sin fhuair am Bòrd tuairmse ath-sgrùdaichte bhon chlàireach-urrais, a shuidhich crìoch luach so-mhaoin de (£659k). Tha ùrlar de £0 aig crìoch nan so-mhaoinean agus mar sin, a chionn 's gu bheil crìoch nan so-mhaoinean nas lugha na an còrr sa phlana shochoirean shuidhichte, tha an t-so-mhaoin sochair suidhichte a thathar a' cleachdadh anns na h-aithrisean cunntasachd aig neoni.

Chithear am poileasaidh cunntasachd airson na maoin seo ann an Nòta 2 airson nan Cunntasan. Gheibhear fiosrachadh foillsichte a thaobh IAS 19 ann an Nòta 11. Gheibhear fiosrachadh eile mu pheinneanan san Aithisg air Tuarastalan.

Cùisean Co-cheangailte ri bhith a' cur Stad air Coirbteachd is Brìbearachd

Tha poileasaidhean soilleir aig Bòrd na Gàidhlig gus stad a chur air coirbteachd is brìbearachd. Gheibhear iad sin ann an leabhran an luchd-obrach a gheibh a h-uile neach-obrach nuair a thòisicheas iad san dreuchd aca agus gheibh luchd-obrach fiosrachadh orra san trèanadh-inntrigidh aca.

Targaidean Ionmhasail

Fhuair Bòrd na Gàidhlig Tabhartas gus Cuideachadh luach £5,475k airson 2024/25 (2023/24 - £5.524k) agus sin air a roinn tarsainn a’ bhuidseit. Feumaidh Bòrd na Gàidhlig obrachadh a rèir chrìochan ionmhasail a thèid a shuidheachadh le Ministearan na h-Alba airson na bliadhna. Ann an 2024/25 bha suidheachadh an airgid mar a leanas:

2024/25	Toradh £000	Riarachadh £000	Seachranachd £000
Prìomh Thabhartas gus Cuideachadh (cosgaisean ruith)	1,616	1,634	-18
Maoineachadh airson Leasachadh na Gàidhlig	2,701	2,701	-
Maoin Buileachaidh Achd na Gàidhlig	1,170	1,140	30
Iomlan	5,487	5,475	12

Tha an clàr gu h-àrd a’ dèanamh aithris air ro-chosg lom de £12k (2023/24 ro-chosg de £78k) air stèidh airgid mu choinneamh an Tabhartais gus Cuideachadh.

2023/24	Toradh £000	Riarachadh £000	Seachranachd £000
Prìomh Thabhartas gus Cuideachadh (cosgaisean ruith)	1,813	1,734	79
Maoineachadh airson Leasachadh na Gàidhlig	2,646	2,650	-4
Maoin Buileachaidh Achd na Gàidhlig	1,143	1,140	3
Iomlan	5,602	5,524	78

Thug an Roinn Urrasachd fa-near dhan riathanas obrachail gus airgead nach deach a chosg a ghiùlan air adhart chun na h-ath bhliadhna ionmhais.'S e an cothromachadh a thugadh air adhart £9k (2023/24 £21k).

POILEASaidh Pàighidh Airson Luchd-Solarachaidh

Tha e na phoileasaidh aig Bòrd na Gàidhlig gum pàighear gach neach-solarachaidh taobh a-staigh 30 latha-obrach bhon a gheibhear am fàirdeal, agus thèid seo innse dhan luchd-obrach a tha dèiligeadh ri bhith a’ pàigheadh luchd-solarachaidh agus ma dh’iarras iad, thèid seo innse do luchd-solarachaidh. Bidh Bòrd na Gàidhlig a’ coileanadh nan riatanasan a tha Riaghaltas na h-Alba air a stèidheachadh a thaobh a bhith a’ pàigheadh chompanaidhean beaga, sin gum bithear ag amas air am pàigheadh taobh a-staigh 10 latha. Chaidh 91% de na fàirdealan a phàigheadh taobh a-staigh 10 latha agus chaidh 99% dhiubh a phàigheadh taobh a-staigh 30 latha (2023/24 91% taobh a-staigh 10 latha, 99% taobh a-staigh 30 latha). B’ e an ùine a thug e dhuinn sa chumantas luchd-fiach a phàigheadh sa bhliadhna a dh’fhalbh 4.4 làithean (2023/24 – 4.6 làithean), agus chaidh sin obrachadh a-mach le bhith a’ coimhead air an ùine a thug e gach fàirdeal a phàigheadh tron bhliadhna.

CONALTRAIDHEAN

Tha conaltradh aig cridhe gach nì a nì Bòrd na Gàidhlig agus ’s e an loidhne conaltraidh as cudromaiche an tè eadar Bòrd na Gàidhlig agus daoine a tha a’ fuireach agus ag obair ann an coimhearsnachdan Gàidhlig. Bidh Bòrd na Gàidhlig a’ dèanamh cinnteach gu bheil cothroman cunbhalach aig coimhearsnachdan Gàidhlig a bhith a’ cluinntinn mun obair aca agus a bhith a’ gabhail pàirt innte, a bharrachd air cothroman a bhith an sàs gu gnìomhach ann an cruthachadh nam foillseachaidhean, planaichean agus freagairtean poblach.

Bidh co-chomhairlean poblach daonnan nan inneal ro-chudromach airson beachdan mionaideach fhaighinn bho choimhearsnachdan Gàidhlig agus bhon mhòr-shluagh, ach anns na beagan bhliadhnaichean a dh’fhalbh tha na meadhanan sòisealta cuideachd air tighinn gu bhith nam prìomh inneal airson conaltradh le luchd-ùidh. Bidh Sgioba Conaltraidh Bòrd na Gàidhlig, anns a bheil Oifigear Conaltraidh agus Oifigear Ruigsinneachd, a’ cleachdadh nam meadhanan sòisealta far an gabh sin dèanamh gus dèanamh cinnteach gu bheil an obair aige follaiseach agus gus cothroman a bhrosnachadh do choimhearsnachdan Gàidhlig a dhol an sàs anns an obair aige agus anns a’ Ghàidhlig san fharsaingeachd. Tha an àireamh de dhaoine a tha a’ gabhail pàirt ann an cunntasan meadhanan sòisealta a’ Bhùird air a dhol am meud, mar a chithear gu h-ìosal.

Meadhan	Luchd-leantainn air 31 Màrt 2025	Luchd-leantainn air 31 Màrt 2024
X (Twitter); Facebook; Instagram; LinkedIn; BlueSky.	17,312 (+2.2%)	16,943 (+4.5%)

IARRTASAN SAORSA FIOSRACHAIDH

Mar bhuidheann a tha a' faighinn maoinachadh poblach tha Bòrd na Gàidhlig air gealltainn cumail gu tur ri Achd Saorsa an Fhiosrachaidh (Alba) 2000. Tha Bòrd na Gàidhlig air gabhail ri Sgeama Foillseachaidh Coileanta Coimiseanair Fiosrachaidh na h-Alba agus cumaidh e ris an stiùireadh sin nuair a thathar a' dèiligeadh ri Iarrtasan fo Achd Saorsa an Fhiosrachaidh. Ann an 2024/25, fhuair Bòrd na Gàidhlig ochd iarrtasan Saorsa Fiosrachaidh, an coimeas ri naoi ann an 2023/24.

DÌON DÀTA

Tha obair gus cumail ri reachdas dìon dàta air a stiùireadh le plana gnìomh leantainneach, agus chaidh adhartas a dhèanamh anns gach raon ann an 2024/25. Cumar air adhart a' toirt seachad trèanadh do luchd-obrach agus Buill a' Bhùird-stiùiridh tron bhliadhna le prògram nas speisealaiche de thrèanadh riaghladh fiosrachaidh ri fhaighinn dhan luchd-obrach uile air-loidhne.

Nithear sgrùdadh air a' phlana gnìomh gach mìos agus thathar air cumail air adhart le sgrùdadh leantainneach air dìon dàta gus sùil a chumail air ìrean. Bithear a' cur ùrachaidhean dìon dàta dhan sgioba-stiùiridh tron bhliadhna agus chun na Comataidh Sgrùdaidh agus Dearbhachd dà thuras sa bliadhna. Chuir Bòrd na Gàidhlig an Lèirmheas Ùrachaidh air Adhartas as ùire do Chlàran Nàiseanta na h-Alba ann an 2024.

Tha an Sgioba Measaidh a-nis air measadh a dhèanamh air an tagradh agus tha iad den bheachd gu bheil Bòrd na Gàidhlig fhathast a' toirt aire iomchaidh do na dleastanasan reachdail aca agus gu bheil iad ag obair gu cruaidh gus na h-eileamaidean uile den Phlana Rianachd Chlàran aca a thoirt gu làn ghèilleadh ris an Achd.

Thèid an ath chuireadh airson Lèirmheas Ùrachaidh air Adhartas gu Clàran Nàiseanta na h-Alba a chur a-mach san Iuchar 2025.

CORPORRA

Chuir am Bòrd-stiùiridh aonta ri diofar phrìomh ro-innleachdan am-bliadhna, leithid ro-innleachd Conaltraidh ùraichte. Thòisich obair air a' choincheap Aon Sgioba agus chaidh grunn bhuidhnean-obrach a stèidheachadh gus an dòigh-obrach ùr seo a chur an comas. Tron bhliadhna, dh'aithris Bòrd na Gàidhlig cuideachd air Luach as Fheàrr agus chaidh an Aithris Luach as Fheàrr ùrachadh.

Rè na bliadhna, chaidh obair mhòr a dhèanamh gus grunn phoileasaidhean ullachadh a bha ag amas gu h-àraidh air daoine. Sa bhliadhna a chaidh, dh'aontaich a' Chomataidh Poileasaidh is Ghoireasan ris na poileasaidhean dhaoine a leanas, a chaidh tro phròiseas co-chomhairleachadh luchd-obrach far an robh sin iomchaidh:

- Poileasaidh Mì-ghnàthachadh Shusbaintean agus Alcoil
- Poileasaidh Trusaidh
- Poileasaidh Chùisean Gearain
- Poileasaidh Stiùireadh Neo-làthaireachd
- Poileasaidh Co-ionannachd, Iomadachd agus In-ghabhaltais

DAOINE

Tha daoine, an cuid eòlais is sgilean, agus na beachdan is dòighean-giùlain aca fìor chudromach a thaobh mar a choileanas a' bhuidheann a cuid obrach gu h-èifeachdach, agus do na h-oidhirpean gus luachan na buidhne a chur an sàs. Tha luchd-obrach deatamach do agus aig cridhe na h-obrach gus pròiseactan is seirbheisean a lìbhrigeadh; gus ceanglaichean a thogail le luchd-ùidhe is gus com-pàirteachasan èifeachdach a thogail; agus ann a bhith a' toirt taic do lìbhrigeadh Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus ga thoirt gu buil tro bhuidhnean poblach eile.

Tha co-chonaltradh le luchd-obrach agus sunnd an luchd-obrach am measg prìomhachasan na buidhne fhathast, agus tha e na amas do Bhòrd na Gàidhlig dèanamh cinnteach gum bi e na àite-obrach fìor mhath feuch an urrainn dhuinn na daoine as fheàrr a thàladh agus a chumail airson nan dreuchdan a th' aige. Sheall an t-suirbhidh bhliadhnail den luchd-obrach, a rinneadh san Dàmhair 2024, gun robh ìrean riarachais cunbhalach ann thairis air na còig prìomh raointean air an deach sgrùdadh a dhèanamh (misneachd luchd-obrach, riarachas obrach, conaltradh, misean na buidhne agus sunnd pearsanta). Bha sgòran eadar 72% agus 97% (53% agus 94% ann an 2023). Chùm Bòrd na Gàidhlig air a' conaltradh le luchd-obrach tro shuirbhidhean goirid cunbhalach air sunnd agus cleachdaidhean obrach.

Ann an 2024/25 chùm Bòrd na Gàidhlig air a' toirt taic do, agus a' co-òrdanachadh an luchd-obrach, a' gabhail a-steach:

- a' cumail orra le taic do, agus aire air, sunnd pearsanta,
- trèanadh airson Luchd-Ciad-chobhair agus Uàrdain Smàlaidh,
- a' leabachadh nan luachan buidhne aontaichte tro phlanaichean obrach pearsanta
- a' cumail orra a bhith a' dèanamh shuirbhidhean mu shunnd gus leasachaidhean a bharrachd a chomharrachadh gus taic a chumail ris an sgioba,
- a' toirt seachad seirbheisean EAP air am faigh an luchd-obrach air fad cothrom,
- a bhith a' ruith na suirbhidh bliadhnaile mu chonaltradh anns a' bhuidhinn,
- a' toirt seachad trèanadh agus leasachadh gus cur ri sgilean ceannais agus stiùireadh dhaoine, agus
- a bhith a' gabhail ri seachdain obrach 35 uairean a thìde

Chaidh co-labhairt an luchd-obrach uile a chumail ann an Inbhir Nis sa Ghiblean 2024. Chaidh seiseanan a chumail mu Thogail Sgioba agus mu bhith a' cruthachadh dòigh-obrach Aon Sgioba taobh a-staigh Bòrd na Gàidhlig. Tha luchd-obrach fhathast a' dèanamh feum de phoileasaidhean obair shùbailte agus tha sunnd fhathast na phrìomhachas le poileasaidhean gan ath-sgrùdadh gus am bi iad a rèir feumalachdan luchd-obrach a tha stèidhichte ann an diofar àiteachan air feadh na h-Alba. Chaidh co-chomhairle a chumail le luchd-obrach mu bhith a' toirt a-steach cùmhnan obrach haidhbrid agus thàinig pìleat soirbheachail den sgeama às a seo a bha an sàs gu 31 Màrt 2025. Thèid obair haidhbrid mar am modail obrachaidh àbhaisteach a chur an gnìomh bho 1 Giblean 2025 agus thèid teirmichean is cumhaichean luchd-obrach ùrachadh a rèir seo.

CÒRAICHEAN DAONNA

Co-ionannachd, Iomadachd is In-ghabhail

Tha Bòrd na Gàidhlig air cur roimhe co-ionannachd chothroman a chur air adhart agus tha poileasaidhean is modhan-obrach aige airson dèanamh cinnteach gun tachair sin. Tha e cuideachd na fhaستاiche a tha Misneachail a thaobh Ciorraim agus tha e ag aithneachadh a dhleastanasan laghail gus dèanamh cinnteach gun tèid dèiligeadh ris gach neach-obrach ann an dòigh cho-ionann agus nach toir na leanas buaidh air sin: gnè bhith-eòlasach, suidheachadh pòsaidh/companas catharra, aois, cinneadh, leatromachd agus màthaireachd, taobhadh feise, ciorram, creideamh no feallsanachd, no ath-bhuileachadh gnè agus suidheachadh cosnaidh, uallach cùraim no ballrachd ann an aonadh-ciùird. Bithear a' fastadh dhaoine agus a' buileachadh àrdachadh dreuchd orra a rèir cho airidh 's a tha iad agus air stèidh fharpaiseach a tha cothromach is fosgailte.

Tha Bòrd na Gàidhlig a' cumail air a' toirt seachad fiosrachadh gus taic a chumail ri in-ghabhail do luchd-labhairt na Gàidhlig ann an reachdas agus cruthachadh

poileasaidh tro bhith a' toirt seachad comhairle do cho-chomhairlean nàiseanta is roinneil airson leasachadh poileasaidh.

Dleastanas Co-ionannachd na Roinne Poblach

Fo Riaghailtean Achd na Co-ionannachd 2010 (Dleastanasan Sònraichte) (Alba) (na Riaghailtean), feumaidh Bòrd na Gàidhlig fios fhoillseachadh mun adhartas a nì e a thaobh a bhith a' dèanamh dleastanas co-ionannachd na roinne poblach (PSED) na nì àbhaisteach dhan bhuidhinn agus a thaobh nam builean a stèidhicheas a' bhuidheann a h-uile dà bhliadhna. Às dèidh atharrachaidhean a thàinig air na Riaghailtean, feumaidh Bòrd na Gàidhlig cuideachd aithrisean fhoillseachadh air co-ionannachd pàighidh agus fiosrachadh mu Bhuill a' Bhùird-stiùiridh.

Tha Bòrd na Gàidhlig air cur roimhe fios as ùr a thoirt seachad mar phàirt de dh'Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan na buidhne, agus tha geàrr-iomradh ann air sin gu h-ìosal. Gheibhear aithisg iomlan air làrach-lìn Bòrd na Gàidhlig, le fiosrachadh air prògram nan iomairtean a tha a' bhuidheann air a bhith a' cur an sàs gus co-ionannachd a dhèanamh àbhaisteach nar n-obair. An lùib sin tha fiosrachadh air an adhartas a thathar a' dèanamh gus na builean a choileanadh a thaobh co-ionannachd.

Adhartas le bhith ag Àbhaisteachadh Dleastanas Co-ionannachd na Roinne Poblach (PSED)

Tha Bòrd na Gàidhlig air grunn iomairtean a chur an sàs thar na bliadhna ionmhais a dh'fhalbh gus adhartas a dhèanamh airson PSED a dhèanamh na nì àbhaisteach nar n-obair. Nam measg bha:

- obair a bha a' leantainn gus am poileasaidh co-ionannachd a chur an sàs airson dèanamh cinnteach gun tèid prìomh dhleastanasan is cinn-uidhe a thoirt air adhart agus gun tèid am fighe a-steach do gach poileasaidh is modh-obrach buntainneach aig a' bhuidhinn; agus
- a' cumail air adhart a' cruinneachadh is a' sgrùdadh fhoirmichean-sgrùdaidh co-ionannachd airson fastadh, luchd-obrach a bhios a' fàgail agus luchd-obrach a th' ann an-dràsta, agus do dhaoine a gheibh maoinachadh bho Bhòrd na Gàidhlig.

Chuir Bòrd na Gàidhlig an aithisg aige a-steach air na builean co-ionannachd aca airson 2021-2025 agus chaidh seo aontachadh le Coimisean Co-ionannachdan is Chòraichean Daonna. Thèid an ath aithisg air builean co-ionannachd ullachadh as t-fhoghar 2025.

Aithris air Co-ionannachd Pàighidh

Tha Bòrd na Gàidhlig air cur roimhe co-ionannachd chothroman is iomadachd a chur air adhart agus a dhaingneachadh anns gach raon de na modhan cosnaidh aige. Tha Bòrd na Gàidhlig a' toirt taic dhan phrionnsabal airson co-ionannachd pàighidh dhan a h-uile neach-obrach agus thathar ag amas air cur às do chlaon-bhreith sam bith a bhios ann an siostam nam buannachdan cosnaidh. Tha sin a' gabhail a-steach

co-ionannachd nuair a thig e gu gnè bhith-eòlasach, suidheachadh pòsaidh/companas catharra, aois, cinneadh, leatromachd agus màthaireachd, taobhadh feise, ciorram, creideamh no feallsanachd agus ath-bhuileachadh gnè.

Tha 14 boireannaich agus 4 fhireannach ag obair aig Bòrd na Gàidhlig aig an àm seo (2023/24 – 17 boireannaich agus 7 fhireannach). Tha am pàigheadh a gheibh boireannaich gach uair a thìde sa chumantas aig 87.3% den ìre a th' ann sa chumantas airson fireannaich (2023/24 – 96.3%) . Fhuaras am figear seo le bhith a' dèanamh coimeas eadar a h-uile neach-obrach aig a' bhuidhinn. Tha a h-uile neach-obrach a tha san aon seòrsa dreuchd no ann an dreuchdan a tha coltach ri chèile a' faighinn pàigheadh a rèir nan aon ìrean pàighidh, ìrean a tha air an stèidheachadh le Riaghaltas na h-Alba.

Tha e na adhbhar moit do Bhòrd na Gàidhlig gu bheil e na Fhastaiche a Phàigheas Tuarastal Bith-beò. Tha sin a' ciallachadh gum faigh a h-uile neach-obrach aig Bòrd na Gàidhlig co-dhiù an Tuarastal Bith-beò, ìre pàighidh a tha nas àirde na am bun-thuarastal nàiseanta.

Fiosrachadh mu Bhuill a' Bhùird

Bha triùir bhoireannach agus còignear fhireannach air Bòrd-stiùiridh Bòrd na Gàidhlig air 31 Màrt 2025 (2024 – triùir bhoireannach agus sianar fhireannach), agus chaidh an cur nan dreuchdan le Ministearan na h-Alba. A bharrachd air sin tha ball comataidh co-thaghte a tha na fhireannach.

Tha Bòrd na Gàidhlig ag obrachadh leis an liosta-dhearbhaidh leantainneachd agus goireas-taice a dh'fhoillsich Riaghaltas na h-Alba gus faicinn ciamar a ghabhas feum nas fheàrr a dhèanamh de dh'fhiosrachadh mu Bhuill a' Bhùird-stiùiridh gus cuideachadh le bhith a' brosnachadh is a' coileanadh gach taobh den PSED agus am-bliadhna, dh'fhoillsich e an dàrna Aithisg Riochdachaidh Gnè aige.

Buidheann-obrach air Foillseachadh Ionmhais co-cheangailte ri Gnàth-shìde (TCFD)

Chan eil Bòrd na Gàidhlig na bhuidheann liostaichte fo [Earrann 1](#) de dh'Òrdugh Atharrachadh na Gnàth-shìde (Dleastanasan Bhuidhnean Poblach: Riatanasan aithris) (Alba) 2015, agus mar sin chan eil e mar dhleastanas orra aithris a dhèanamh gach bliadhna air gèilleadh ri dleastanasan atharrachadh na gnàth-shìde.

Tha Bòrd na Gàidhlig air rùnachadh cothromachadh-carboin a ruigsinn a rèir targaidean Riaghaltas na h-Alba agus tha modhan-obrach cunnairt is riaghlaidh làithreach a' gabhail a-steach còmhraidhean mu sheasmhachd agus atharrachadh na gnàth-shìde. Ach, air sgàth nàdar na buidhne, chan eil targaidean agus meatraigean buntainneach rim faighinn gu furasta agus mar sin, cha bhi Bòrd na Gàidhlig a' dèanamh foillseachadh ionmhais sònraichte Buidheann-obrach air Foillseachadh Ionmhais co-cheangailte ri Gnàth-shìde.

Tha aithris Bòrd na Gàidhlig air a' ghnàth-shìde a' leantainn fo Sheasmhachd.

Seasmhachd

Is e prìomh obair Bòrd na Gàidhlig a bhith a' brosnachadh na Gàidhlig, agus tha e ag obair ann an com-pàirteachas gus cur ri neart a' chàinain. San obair sin tha sinn a' frithealadh air gach ceàrnaidh de dh'Alba agus tha sin a' cur gu mòr ri cultar agus foghlam na h-Alba. Ged nach eil Riaghaltas na h-Alba air targaidean àrainneachdail a stèidheachadh do Bhòrd na Gàidhlig, tha e ag obair a dh'ionnsaigh cothromachadh-carboin agus dh'fhoillsich e a Aithris as ùire airson Dleastanas Bith-iomadachd anns an Dùbhlachd 2024.

Tha luchd-obrach haidhbrid aig Bòrd na Gàidhlig a-nis, leis a h-uile neach-obrach ag obair co-dhiù pàirt den ùine aca aig an taigh agus leis na sgrìobhainnean agus siostaman uile stèidhichte air an neul. Ged a tha siubhal air a dhol am meud thar na bliadhna, tha Bòrd na Gàidhlig fhathast ag obair ann an dòigh a tha seasmhach a thaobh na h-àrainneachd, a' brosnachadh giùlan seasmhach a thaobh na h-àrainneachd tron Phlana Siubhail Gnìomhachais, far a bheil sin practaigeach. Gus an luchd-obrach oideachadh agus gus fiosrachadh a thoirt dhaibh mu chùisean seasmhachd agus na h-àrainneachd, tha Bòrd na Gàidhlig air Buidheann-obrach Àrainneachdail a stèidheachadh a tha air a stiùireadh le luchd-obrach.

Ealasaid Dhòmhnaillach,
Oifigear Cunntachail

Pàrt 2

AITHISG CUNNTACHALACHD

28

Aithisg air Riaghladh Corporra

Tha an earrann seo a' mìneachadh cruth structaran riaghlaidh Bòrd na Gàidhlig agus mar a tha iad air an eagrachadh, agus mar a bheir iad taic do mar a choileanar a amasan is cinn-uidhe.

AITHISG NAN STIÙIRICHEAN

RO-RÀDH

Tha an aithisg seo air a h-ullachadh a rèir Caibideil 5 de Phàirt 15 de dh'Achd nan Companaidhean 2006 agus Pàipear-taice 7 de SI 2008 Àir. 410, mar a chaidh a mhìneachadh le FReM 2024/25 airson co-theacsa na roinne poblaich.

AITHRIS COILEANAIDH

Tha an Aithris Coileanaidh mar a tha i air a cur an cèill ann an Caibideil 4A de dh'Achd nan Companaidhean 2006, mar a chaidh a mhìneachadh le FReM 2024/25 airson co-theacsa na roinne poblaich, a' tighinn ro Aithisg nan Stiùirichean an seo.

ÀITE-OBRACH

Tha Prìomh Oifis Bòrd na Gàidhlig ann an Taigh a' Ghlinne Mhòir, Rathad na Leacainn, Inbhir Nis agus tha Meòrachan Teirmichean Còmhnaidh aige le Dualchas Nàdair na h-Alba airson oifisean agus feumalachdan seirbheisean taic co-cheangailte. Tha oifisean ann an Steòrnabhagh agus Glaschu cuideachd.

AM BÒRD AGUS NA COMATAIDHEAN

Structar na Buidhne

Air a' Bhòrd-stiùiridh tha an Cathraiche agus faodar suas ri aon Bhall deug neo-dhreuchdail a bhith ann. Bidh iad a' coinneachadh gu cunbhalach tron bhliadhna. Air 31 Màrt 2025 bha am Bòrd-stiùiridh air a dhèanamh suas den Chathraiche agus seachdnar Bhall neo-ghnìomhach. A bharrachd air seo, bha aon bhall comataidh co-thaghte ann. Mar as trice bidh Buill a' Bhùird air a' Bhòrd-stiùiridh airson ceithir bliadhna, ach dh'fhaodadh nach bithear daonnan a' cumail ri seo gus dèanamh cinnteach gum bi leantailachd ann am ballrachd a' Bhùird-stiùiridh.

Bidh an làn Bhòrd-stiùiridh a' coinneachadh gu cunbhalach gus beachdachadh air cùisean a bhuineas ris na cinn-uidhe ro-innleachdail a tha sa Phlana Chorporra a chaidh aontachadh. Bithear a' cur coinneamh air dòigh gach ràith, le coinneamhan a bharrachd nuair a bhios feum orra. Bidh na coinneamhan air an cumail gu poblach, le

ùmhachd do chuid de nithean clàr-gnothaich a bhith air an cumail ann an seisean dùinte nuair a thathar a' beachdachadh air cùisean pearsanta, dìomhair no coimeirsealta, le clàran-gnothaich agus pàipearan rim faighinn air-loidhne ro na coinneamhan.

Bha còig coinneamhan foirmeil aig an làn Bhòrd-stiùiridh. A thuilleadh air na coinneamhan sin, bha grunn sheiseanan sònraichte ann gus trèanadh a thoirt do Bhuill a' Bhùird-stiùiridh agus fiosrachadh a thoirt dhaibh air cùisean co-cheangailte ri poileasaidhean is leasachadh na buidhne.

Comataidhean a' Bhùird

Tha dà chomataidh aig a' Bhòrd-stiùiridh aig an àm seo.

Comataidh Sgrùdaidh agus Dearbhachd

Bidh a' Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd a' toirt dearbhachd agus taic dhan Bhòrd nan dleastanasan a thaobh rianachd chunnartan, smachd agus riaghladh. 'S e prìomh obair na Comataidh sùil a chumail air na h-ullachaidhean airson in-smachd, riaghladh corporra, riaghladh chunnartan, in-sgrùdadh agus sgrùdadh a-muigh agus an Aithisg Bhliadhnail agus Cunntasan.

Choinnich a' Chomataidh ceithir tursan ann an 2024/25 (2023/24 – còig coinneamhan). Mar as trice bha cathraiche na Comataidh, triùir Bhall a' Bhùird-stiùiridh, Ball co-thaghte, riochdaire bho sgrùdadh a-staigh agus a-muigh, an Ceannard agus Ceann an Ionmhas is Cùisean Corporra an làthair aig na coinneamhan.

Comataidh Poileasaidh is Ghoireasan

Bidh a' Chomataidh Poileasaidh is Ghoireasan a' cumail sùil air, a' toirt dùbhlann do, agus a' toirt seachad leasachadh ro-innleachdail, airson poileasaidhean, planaichean agus goireasan ionmhais, daoine agus leasachadh Gàidhlig. Nì iad obair às leth a' Bhùird-stiùiridh, ag aithris dha gu foirmeil tro gheàrr-chunntasan nan coinneamhan. Choinnich a' Chomataidh ceithir tursan ann an 2024/25 (2023/24 – ochd tursan). Mar as trice bha cathraiche na Comataidh, triùir Bhall a' Bhùird, an Ceannard, an Stiùiriche Leasachaidh, Stiùiriche an Fhoghlaim, agus Ceann an Ionmhas is Cùisean Corporra an làthair aig na coinneamhan.

Ballrachd a' Bhùird is Làthaireachd 2024/25			
Ball	Bòrd	Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd	Comataidh Poileasaidh is Goireasan
Dòmhnall MacAoidh (leig e dheth a dhreuchd 30/09/24)	1/2	-	2/2
Jennifer Gilmour (Thàinig a teirm gu crìch air 31/03/25)	4/5	4/4	-
Màiri T NicAonghais	5/5	-	2/2
Seonaidh Charity	4/5	-	4/4
Stiùbhart MacLeòid	3/5	4/4	-
Raibeart Dunbar	4/5	3/4	-
Michelle NicLeòid	3/5	-	3/4
Dòmhnall Mac a' Phì	5/5	4/4	-
Iain N Dòmhnallach	5/5	-	4/4
Rob MacFhionghuin	n/a	4/4	-

An Sgioba-stiùiridh

Bidh an Ceannard a' gabhail ceannas air stiùireadh na buidhne aig àrd-ìre le taic bho cheann gach roinn obrachaidh. Bidh an Sgioba-stiùiridh a' coinneachadh gu cunbhalach agus tha e an urra riutha dleastanasan reachdail is amasan ro-innleachdail a' Bhùird-stiùiridh a thoirt gu buil. 'S iad Buill an Sgioba-stiùiridh:

- Ealasaid Dhòmhnallach (Ceannard)
- Iain Mac a' Mhaoilein (Stiùiriche Leasachaidh)
- Jennifer McHarrie (Stiùiriche an Fhoghlaim),
- Nicola Pearson (Ceann an Ionmhais is Cùisean Corporra).

Clàr Chom-pàirtean Buill a' Bhùird

Chithear an [Clàr seo](#) air làrach-lìn Bòrd na Gàidhlig.

Cùisean nach buin dhan Sgrùdadh

Cha deach gin a chùisean nach buin dhan sgrùdadh a phàigheadh am-bliadhna (2023/24 – cha deach gin).

Tachartasan Co-cheangailte ri Dàta Pearsanta

Chaidh aon tachartas co-cheangailte ri dàta pearsanta a chlàradh rè na bliadhna (2023/24 – cha robh gin). Dh'fhaodte gur e briseadh a bha seo ann an co-cheangal ri solaraiche Prògram Taic Luchd-obrach dhan luchd-obrach. Ach chan eil fianais ann gun robh briseadh ann an da-rìribh agus chaidh gnìomh a ghabhail gus solaraichean atharrachadh.

AITHRIS AIR DLEASTANASAN AN OIFIGEIR CHUNNTACHAIL

Fo Earrann 8 de dh'Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, feumaidh Bòrd na Gàidhlig cunntasan ullachadh airson gach bliadhna ionmhais ann an cruth agus a rèir mhodhan a thathar ag iarraidh san Stiùireadh airson Chunntasan. Thathar ag ullachadh nan cunntasan le bhith a' clàradh shuimeannan nuair a tha iad air an cosnadh no rim pàigheadh agus feumaidh iad dealbh fhìor agus chothromach a shealltainn de shuidheachadh Bòrd na Gàidhlig aig deireadh na bliadhna ionmhais.

Ann a bhith ag ullachadh nan cunntasan, feumaidh an t-Oifigear Cunntachail cumail ri riatanasan Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail (FReM) agus feumaidh iad na leanas a dhèanamh:

- Ann a bhith ag ullachadh nan cunntasan, feumaidh an t-Oifigear Cunntachail cumail ris an Stiùireadh airson Chunntasan a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba, agus sin a' gabhail a-steach a bhith a' cumail ris na riatanasan cunntasachd is foillseachaidh buntainneach, agus a bhith a' cur an sàs poileasaidhean cunntasachd iomchaidh gu cunbhalach;
- a' dèanamh cho-dhùnaidhean is thuairmsean air stèidh reusanta,
- ag ràdh an deach inbhean cunntasachd iomchaidh, mar a thathar a' cur an cèill ann an Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail, a leantainn, agus a bhith a' foillseachadh agus a' mìneachadh eadar-dhealachaidhean sam bith a tha susbainteach anns na cunntasan, agus
- ag ullachadh nan cunntasan leis an tuigse gun cùm a' bhuidheann a' dol.

Tha am Prìomh Oifigear Cunntachail aig Riaghaltas na h-Alba air mo chur an dreuchd mar Oifigear Cunntachail Bòrd na Gàidhlig. Tha na dleastanasan a bhuineas do dhreuchd an Oifigeir Chunntachail air an cur an cèill ann an 'A' Cumail Rian air Airgead Poblach' a dh'fhoillsich Roinn Ionmhais an Rìgh, agus iad a' gabhail a-steach uallach gun tèid iomchaidheachd is cunbhalachd a chur an sàs nuair a thathar a' làimhseachadh nam maoinean poblach a tha an urra ris an Oifigear Chunntachail, gun tèid clàran ceart a chumail agus gun tèid dìon a chur air so-mhaoinean Bòrd na Gàidhlig.

Rùn-phàirteachadh Fiosrachaidh chun an Luchd-sgrùdaidh

Mar an t-Oifigear Cunntachail, cho fad 's as aithne dhomh, chan eil fiosrachadh sgrùdaidh buntainneach sam bith ann air a bheil Luchd-sgrùdaidh Bòrd na Gàidhlig aineolach. Tha mi air a h-uile ceum reusanta a ghabhail air chor 's gum bithinn fhìn eòlach air an fhiosrachadh air fad a tha buntainneach ri sgrùdadh agus gum faodainn dèanamh cinnteach gu bheil neach-sgrùdaidh Bòrd na Gàidhlig eòlach air an fhiosrachadh.

Dearbhadh an Oifigeir Chunntachail airson na h-Aithisge Bliadhnail agus nan Cunntasan

Mar an t-Oifigeir Cunntachail, tha mi a' dearbhadh gu bheil an Aithisg Bhliadhnail agus na Cunntasan le chèile, cothromach, gun chlaonadh agus gun gabh iad tuigsinn. Tha mi cuideachd a' dearbhadh gu bheil mi a' gabhail uallach pearsanta airson na h-Aithisge Bliadhnail agus nan Cunntasan agus airson a' bhreithneachaidh a chaidh a dhèanamh gus dearbhadh gu bheil iad cothromach, gun chlaonadh agus gun gabh iad tuigsinn.

31

AITHRIS AIR RIAGHLADH

Farsaingeachd Dleastanais

Mar an t-Oifigear Cunntachail, tha e mar uallach orm siostam buadhach a chumail suas gus rian a chumail air cunnartan agus modhan in-smachd a chur an sàs, a rèir an [an Aonta Frèama](#) eadar Bòrd na Gàidhlig agus Riaghaltas na h-Alba. Ann a bhith a' coileanadh an dleastanais seo, tha mi cunntachail do Bhòrd-stiùiridh Bòrd na Gàidhlig agus do Mhinistearan na h-Alba. Tha na siostaman seo a' toirt taic do mar a thèid na poileasaidhean, amasan agus cinn-uidhe a stèidhich Ministearan na h-Alba dhan bhuidhinn a choileanadh, agus tha e a' cur dìon air maoinean is stòrasan poblach a tha an urra riumsa gu pearsanta.

Nuair a bhios mi a' coileanadh nan dleastanasan pearsanta seo, nì mi cinnteach gun cùm a' bhuidheann ri Leabhar-làimhe Ionmhais Poblach na h-Alba (SPFM). Bidh Ministearan na h-Alba a' foillseachadh an leabhrair seo gus stiùireadh a thoirt do Riaghaltas na h-Alba agus buidhnean buntainneach eile air mar a bu chòir dhaibh clàran ceart a chumail de mhaoinean poblach agus air mar a bu chòir an làimhseachadh. Tha e a' mìneachadh nan riatanasan pàrlamaideach, reachdail agus rianachail a tha buntainneach, a' cur cuideam air an fheum air caomhantachd, tarbhachd agus èifeachdas agus a bhith a' brosnachadh deagh chleachdadh agus ìrean àrda de dh'iomchaidheachd.

Frèama Riaghlaidh

Ann an 2024-25, fhuair mi taic nam dhleastanasan bho Bhòrd-stiùiridh, bho dhà chomataidh, bho Sgioba-stiùiridh agus bho sgioba an luchd-obrach san fharsaingeachd. Tha fiosrachadh mionaideach mu structar na buidhne ri fhaicinn ann an Aithisg nan Stiùirichean.

Tha am frèam riaghlaidh air a bhith aig Bòrd na Gàidhlig airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2025 agus suas gu ceann-latha aontachaidh na h-Aithisg Bliadhnail agus nan Cunntasan.

Measadh air Cunnartan

Feumaidh gach buidheann, a dh'fheumas cumail ri riatanasan Leabhrair Ionmhas Poblach na h-Alba, ro-innleachd a chur an sàs airson rianachd chunnartan a rèir nan stiùiridhean iomchaidh a dh'fhoillsicheas Ministearan na h-Alba. Chithear san leabhrair na prionnsabalan coitcheann airson ro-innleachd shoirbheachail a chur an sàs gus rian a chumail air cunnartan.

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' cumail clàr-chunnartan ro-innleachdail sa bheil cunnartan taobh a-staigh is taobh a-muigh na buidhne air an clàradh agus sa bheilear a'

comharrachadh nan gnìomhan lasachaidh a tha dhìth gus buaidh nan cunnartan a lùghdachadh agus gus an cunnart a th' ann gun tachair iad a lùghdachadh. Thèid an clàr ùrachadh agus ath-sgrùdadh gu cunbhalach leis an Sgioba-stiùiridh. Tha gach cunnart fa leth an urra ri neach sònraichte a nì cinnteach gun tèid na gnìomhan lasachaidh a chur an gnìomh.

Tha an clàr-chunnartan ro-innleachdail airson 2024/25 a' measadh mar a dh'fhaodadh cunnartan a bhith ann a thaobh cunnartan ionmhasail, obrach, poilitigeach agus cliù na buidhne ma thachras na nithean a leanas:

- nach eil goireasan gu leòr ann gus am Plana Corporra a libhrigeadh,
- gu bheil fàilligeadh ann an libhrigeadh tro chom-pàirteachasan agus buidhnean lìonraidh,
- gu bheil taic ri fàs ann am foghlam Gàidhlig neo-èifeachdach,
- nach eil daoine a' tuigsinn dreuchdan agus dleasan Bòrd na Gàidhlig,
- nach fhaighear na buannachdan as motha bhon obair a nì prìomh luchd-ùidh agus com-pàirtichean libhrigidh, agus
- nach eilear a' cumail suas nan leasachaidhean riaghlaidh a chaidh a chur an gnìomh.

(Faicibh Prìomh Chunnartan is Cùisean Eile airson barrachd fiosrachaidh.)

Frèam Chunnartan is Smachd

Tha siostam chunnartan is smachd Bòrd na Gàidhlig stèidhichte air pròiseas leantainneach a tha air a dhealbh gus na cunnartan as motha a chomharrachadh a dh'fhaodadh bacadh a chur air a' bhuidhinn bho bhith a' coileanadh a cuid phoileasaidhean, amasan is chinn-uidhe. Leis an t-siostam, bithear a' dèanamh measadh air nàdar is meud nan cunnartan sin agus a' dèiligeadh riutha gu h-èifeachdach, gu buadhach agus gu caomhantach.

Tha am pròiseas seo a' dol a rèir stiùireadh bho Mhinistearan na h-Alba a fhuaras ann an Leabhran Ionmhas Poblach na h-Alba agus tha am pròiseas air a bhith ga chur an sàs airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2025 agus suas chun a' chinn-latha a chaidh an Aithisg Bhliadhnail agus na Cunntasan aontachadh.

Tha mi air a bhith a' sìor sgrùdadh nan comasan a th' aig Bòrd na Gàidhlig gus dèiligeadh ri cunnartan air feadh na bliadhna. Bidh an Sgioba-stiùiridh a' coinneachadh gu cunbhalach gus measadh a dhèanamh air agus gus dèiligeadh ris na cunnartan a chaidh a chomharrachadh sna clàran-chunnartan ro-innleachdail agus obrachail. Tha a' Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd, le Cathraiche a tha nam Ball neo-dhreuchdail neo-eisimeileach den Bhòrd-stiùiridh, air stiùir a ghabhail air an obair gus dèanamh cinnteach gu bheil ro-innleachd iomchaidh ga cur an sàs gus rian a chumail air cunnartan.

Tha Bòrd na Gàidhlig air cur roimhe, san fharsaingeachd, a bhith a' toirt leasachadh is

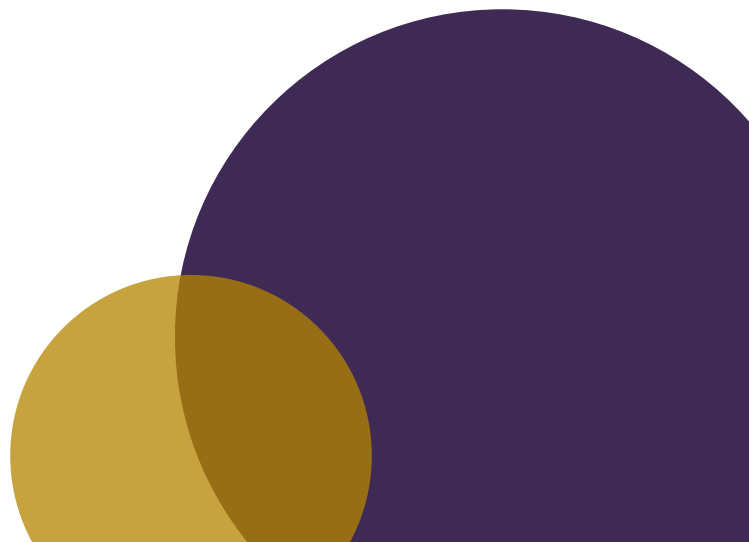
pireach air cùisean gu cunbhalach, agus e a' cruthachadh shiostaman mar thoradh air sgrùdaidhean buntainneach sam bith a nithear no deagh mhodhan-obrach a thèid a chomharrachadh san raon seo. Bidh lèirmheas cuairteach aig Bòrd na Gàidhlig air an Luach as Fheàrr a tha ag amas air cur ris a' chultar de leasachadh leantainneach. Tha gnìomhan Luach as Fheàrr a rèir inbhean cleachdaidh as fheàrr a chaidh a chruthachadh le Sgrùdadh Alba agus tha iad fo sgrùdadh agus lèirmheas leantainneach.

Lèirmheas air Èifeachdas

Mar an t-Oifigear Chunntachail, tha e an urra rium sgrùdadh a dhèanamh air èifeachd an t-siostaim in-smachd. Bidh am fiosrachadh a leanas gam chuideachadh le seo:

- teisteanas dearbhachd, le liosta-dhearbhaidh in-smachd mar thaic dha, a tha a' dearbhadh gu bheil na modhan-smachd ag obair gu math agus, mas iomchaidh, bheirear iomradh air duilgheadasan sam bith,
- obair an neach in-sgrùdaidh, a bheir aithisgean gu cunbhalach do Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd a' Bhùird-stiùiridh (nan cois sin tha am beachd neo-eisimeileach is cothromach air cho iomchaidh is buadhach 's a tha siostaman in-smachd Bòrd na Gàidhlig agus molaidhean airson leasachaidh)
- beachdan a thug an Luchd-sgrùdaidh bhon Taobh A-muigh seachad san litir stiùiridh aca agus aithisgean eile
- an aithisg bhliadhnail a gheibh mi bho Chathraiche na Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd, le fiosrachadh mu obair na Comataidh air feadh na bliadhna,
- ath-sgrùdaidhean ràitheil bhon Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd air clàran-chunnartan na buidhne agus obair an Neach In-sgrùdaidh agus iad a' measadh dè cho èifeachdach agus a tha modhan gus rian a chumail air cunnartan
- plana leasachaidh a chaidh a leabachadh anns a' bhuidhinn, agus
- an t-àrd luchd-stiùiridh aig a' bhuidhinn, ris a bheil e an urra, mar Sgioba-stiùiridh na buidhne, frèam in-smachd a dhealbh agus a chumail suas agus bheir iad seachad dearbhadh air èifeachd nan siostaman aig coinneamhan den sgioba-stiùiridh

Mar thoradh air na siostaman, a tha air an ainmeachadh gu h-ìosal, tha mi riaraichte gu bheil siostaman èifeachdach an gnìomh aig a' bhuidhinn.

Rianachd Chunnartan

Bidh a' Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd agus an Sgioba-stiùiridh a' stiùireadh na h-obrach gus pròiseasan rianachd chunnartan a chur an sàs air feadh na buidhne. Rè na bliadhna a dh'fhalbh rinn a' Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd na leanas:

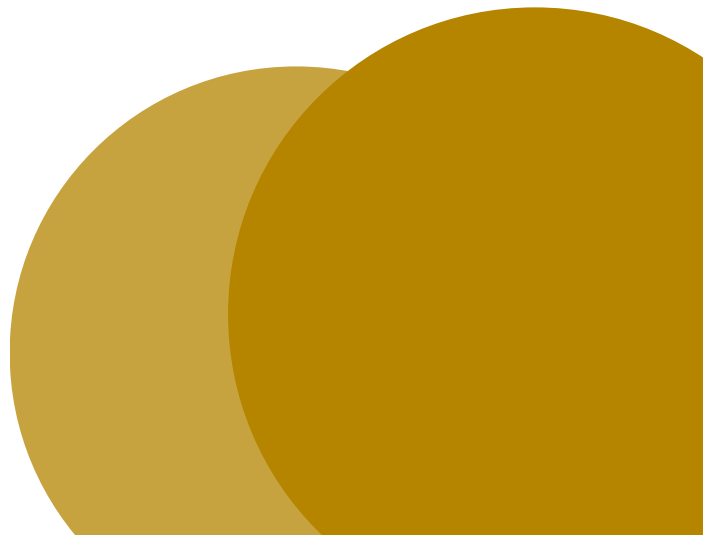
- ath-sgrùdadh agus aontachadh air a' Chlàr-chunnartan Ro-innleachdail gu cunbhalach,
- ath-sgrùdadh, ùrachadh agus aontachadh air Ro-innleachd Rianachd Chunnartan,
- ath-sgrùdadh air èifeachdachd na Comataidh Sgrùdadh agus Dearbhachd,
- ath-sgrùdadh agus ùrachadh air Bun-riaghailtean na Comataidh,
- beachdachadh air aithisg air saidhbear-ath-leumachd, agus
- beachdachadh air aithisg air Dìon Dàta

In-smachd

Tha an siostam in-smachd na phàirt chudromach den fhrèam riaghlaidh agus chaidh a dhealbhadh gus rian reusanta a chumail air cunnartan. Chan urrainn dha cuir às do gach cunnart nach tèid poileasaidhean, amasan agus cinn-uidhe a choileanadh agus mar sin, chan urrainn dha ach dearbhadh reusanta a thoirt seachad, seach làn ghealltanais gum bi làn èifeachdas ann. Tha an siostam in-smachd stèidhichte air pròiseas leantainneach a tha air a dhealbhadh gus na cunnartan a thaobh coileanadh poileasaidhean agus cinn-uidhe Bòrd na Gàidhlig a chomharrachadh agus a phrìomhachadh; measadh a dhèanamh air cho coltach 's a tha e gun tig na cunnartan sin gu buil; a' bhuidhe a bhiodh ann nan tigeadh iad gu buil, agus an riaghladh gu h-èifeachdach, gu buadhach agus gu caomhantach.

Tha an siostam in-smachd air a bhith an gnìomh airson na bliadhna a thàinig gu crìch 31 Màrt 2025, agus suas gu ceann-latha aonta na h-Aithisg Bliadhnail agus Chunntasan agus tha e a rèir stiùireadh bho Mhinistearan na h-Alba a chaidh a thoirt seachad san SPFM.

Nì am Bòrd ath-sgrùdadh air an t-siostam in-smachd gus dèanamh cinnteach gun lean seo air a' toirt seachad dearbhachd a thaobh a dhleasanais fo Achd na Gàidhlig (Alba) 2005.

In-sgrùdadh

Tha an obair in-sgrùdaidh na pàirt riatanach den sgrùdadh a nithear air na siostaman in-smachd aig Bòrd na Gàidhlig. Chaidh an t-seirbheis in-sgrùdaidh a thoirt seachad le Wbg Services LLP tron bhliadhna 2024/25. Thar na bliadhna rinn an Neach In-sgrùdaidh aithris dhan Chomataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd air na sgrùdaidhean neo-eisimeileach aige air:

- Riaghladh Neo-làthaireachd (lèirmheas air mar a thathar a’ leantainn a’ phròiseis a tha ann airson a bhith a’ riaghladh neo-làthaireachd).
- Tabhartasan do Bhuidhnean Gàidhlig (lèirmheas air pròiseasan agus modhan-obrach a tha an sàs airson a bhith ag aontachadh thabhartasan agus a bhith a’ toirt a-mach cuibhreannan airgid).
- Lèirmheas air a’ mhodail maoineachaidh ùr do Chom-pàirtichean Lìbhrigidh (a bheil an siostam ùr ag obair san dòigh ris an robh dùil).
- Riaghlachas agus Riaghladh Chunnartan (gus lèirmheas a dhèanamh air na rèiteachaidhean airson riaghladh chunnartan a th’ aig a’ bhuidhinn).
- Solarachadh (lèirmheas air pròiseasan gus dèanamh cinnteach gun robh iad ag obair mar a bha dùil agus gu bheil smachdan iomchaidh ann agus gun deach an coileanadh a rèir reachdas).
- Rola-pàighidh is Cosgaisean (pròiseasan air an cur an gnìomh a rèir modhan-obrach agus le smachdan iomchaidh).
- Rianachd Coileanaidh Buidhnean air an taobh a-muigh (Prìomh bhuidhnean maoinichte) (lèirmheas air na pròiseasan agus na modhan a th’ ann airson dearbhadh gun d’ fhuaras aithisgean coileanaidh airson com-pàirtichean lìbhrigidh Gàidhlig agus na modhan agus pròiseasan a tha Sgioba-stiùiridh nan Tabhartasan a’ cur an sàs).
- Lèirmheas Leantainneach (a’ measadh a bheil a’ bhuidheann air na molaidhean in-sgrùdaidh a rinneadh ann an 2023/24 agus bliadhnaichean roimhe sin a chur an gnìomh gu h-iomchaidh).

GEÀRR-CHUNNTAS DE THORaidHEAN AN SGRÙDAIDH

Riaghladh Neo-làthaireachd	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	N/A
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	0
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	1
Moladh le Prìomhachas Ìosal	0	1
Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh	6	N/A

Solarachadh	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	N/A
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	0
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	2
Moladh le Prìomhachas Ìosal	5	2
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	4	N/A

Tabhartasan do Bhuidhnean Gàidhlig	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	N/A
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	0
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	0
Moladh le Prìomhachas Ìosal	0	2
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	5	N/A

Lèirmheas air Modail Maoineachaidh Ùr	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	Chan eil tomhas-measaidh ri fhaighinn
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	
Moladh le Prìomhachas Ìosal	0	
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	5	

Riaghladh agus Riaghaladh Chunnartan	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	N/A
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	0
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	1
Moladh le Prìomhachas Ìosal	2	2
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	6	N/A

Rola-pàighidh agus Cosgaisean	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	N/A
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	0
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	1
Moladh le Prìomhachas Ìosal	3	2
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	4	N/A

Buidhnean air an taobh a-muigh (MFOs) - Rianachd Coileanaidh	Toradh	Tomhas-measaidh
Barantachadh san fharsaingeachd	Làidir	N/A
Moladh le Prìomhachas Àrd	0	0
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	0
Moladh le Prìomhachas Ìosal	0	2
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	6	N/A

Iar-sgrùdadh bliadhnail	Toradh
Barantachadh san fharsaingeachd	Susbainteach
Moladh le Prìomhachas Àrd	1
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0
Moladh le Prìomhachas Ìosal	1
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	N/A

Uile gu lèir	2024/25	2023/24
Moladh le Prìomhachas Àrd	1	2
Moladh le Prìomhachas Meadhanach	0	5
Moladh le Prìomhachas Ìosal	11	6
<i>Àireamh de raointean de dheagh chleachdadh</i>	36	41

Tha tomhasan-measaidh stèidhichte air an àireimh chuibheasaich de mholaidhean a rinneadh ann an sgrùdaidhean den aon seòrsa.

Airson ceithir de na sia sgrùdaidhean far a bheil tomhas-measaidh ann, chithear gun do rinn Bòrd na Gàidhlig na b’ fheàrr na an tomhas-measaidh. Bha iad a rèir an tomhais-measaidh agus na b’ ìsle na an tomhas measaidh airson an dà sgrùdaidh eile.

Cha robh tomhas-measaidh ri fhaighinn airson Lèirmheas a’ Mhodail Maoineachaidh Ùir, ach cha deach molaidhean sam bith a dhèanamh airson an raoin seo san sgrùdadh seo.

Barantachadh	Seòrsachadh
Làidir	Tha smachdan riarachail, cha deach laigsean mòra a lorg, cha deach ach glè bheag de mholaidhean a chomharrachadh.
Susbainteach	Tha smachdan gu ìre mhòr riarachail ged a chaidh cuid de laigsean a chomharrachadh, agus rinneadh molaidhean airson leasachadh.
Lag	Tha smachdan mì-riarachail agus chaidh laigsean mòra a chomharrachadh ann an siostaman ris am feumar dèiligeadh sa bhad.
Gun smachdan	Chan eil smachdan sam bith no glè bheag de smachdan an sàs, a’ fàgail gu bheil an siostam fosgailte do mhearachdan mòra no do mhì-chleachdadh, feumar na molaidhean a rinneadh a chur an gnìomh sa bhad.

Measadh	Seòrsachadh
Àrd	Laigse mhòr a tha sinn den bheachd a dh’fheumar a thoirt gu aire na Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd agus ris am feum Sgioba-stiùiridh na buidhne dèiligeadh mar chùis èiginn.
Meadhanach	Gnothach no laigse air am bu chòir dhan Bhuidhinn aghaidh a chur cho luath ’s a ghabhas.
Ìosal	Cùis no laigse bheag air aithris far am faodadh ar molaidhean a bhith feumail do luchd-stiùiridh.

Chaidh 36 raointean de dheagh chleachdadh a chomharrachadh tro na h-ochd lèirmheasan. Chaidh aon mholadh a chomharrachadh aig àrd-ìre, aon-deug aig ìre ìosal agus cha robh gin ann aig ìre mheadhanach. Tha coimeas le 2023/24 anns a’ chlàr.

A rèir na h-aithisg in-sgrùdaidh airson 2024/25:

“Nar beachd-ne, bha pròiseasan riaghlaidh, smachd agus riaghladh chunnartan iomchaidh agus èifeachdach aig Bòrd na Gàidhlig gus cinn-uidhe na Buidhne a choileanadh nuair a rinn sinn an obair sgrùdaidh againn. Nar beachd-ne, tha ullachaidhean iomchaidh aig a’ Bhuidhinn gus luach an airgid a bhrosnachadh agus gus seo fhaighinn.”

Cùisean Cudromach

Tha in-sgrùdadh air ochd aithisgean a dhèanamh tron bhliadhna. Cha do thog gin dhiubh sin ceistean cudromach (2023/24 – 0) agus tha mar a chaidh an coileanadh air dearbhadh gu bheil siostaman fhathast ag obair gu làidir agus gu h-èifeachdach.

Modhan-obrach airson Strì eadar Com-pàirtean

Bidh Bòrd na Gàidhlig a’ cur an sàs modhan-obrach teann is iomlan gus dèiligeadh ri strì sam bith a dh’fhaodadh èirigh eadar com-pàirtean. Bithear a’ cumail Clàr Chom-pàirtean, airson Buill a’ Bhùird, agus thèid ùrachadh gach sia mìosan. Faodaidh duine sam bith seo fhaicinn, agus bithear ga fhoillseachadh air làrach-lìn Bòrd na Gàidhlig.

Bidh Buill a’ clàradh strì sam bith a dh’fhaodadh a bhith eadar nithean sa bheil com-pàirt aca aig toiseach gach coinneamh den Bhòrd-stiùiridh no de na Comataidhean agus fàgaidh iad a’ choinneamh airson cùis sam bith sa bheil com-pàirt aca. Thathar a’ clàradh nam foillseachaidhean com-pàirt seo ann an gearr-chunntas na coinneimh.

Dòigh-obrach a thaobh Innsireachd

Tha Bòrd na Gàidhlig dealasach a thaobh a bhith a’ cumail suas nan ìrean as àirde de ghiùlan am measg an luchd-obrach aige, agus tha e a’ cur cudrom mòr air dèiligeadh ri seòrsa sam bith de mhì-ghnàthachadh. Tha poileasaidh innsireachd aig Bòrd na Gàidhlig a tha a’ toirt stiùireadh dhan luchd-obrach agus do Bhuill a’ bhùird-stiùiridh air mar a dhèiligear ri foillseachadh agus tha e a’ soillearachadh cuideachd gum bithear a’ dìon duine sam bith a nì foillseachadh agus gum bu chòir dhaibh a bhith misneachail mu bhith a’ togail dhraghan sam bith. Nithear ath-sgrùdadh gach bliadhna air a’ Phoileasaidh Innsireachd agus rinneadh an t-ath-sgrùdadh mu dheireadh sa Chèitean 2024. Tha e mar phàirt den phrògram inntrigidh airson luchd-obrach agus Buill a’ Bhùird-stiùiridh agus bithear a’ toirt ùrachadh bliadhnail air a’ phoileasaidh dhan luchd-obrach air fad. Nì na h-ullachaidhean seo cinnteach gu bheil fios aig luchd-obrach agus Buill a’ Bhùird-stiùiridh air mar a thogas iad draghan agus air na dìonan a bhios aca nuair a nì iad sin. Cha deach cùis sam bith a thogail ann an 2024/25.

AITHISG AIR TUARASTALAN IS LUCHD-OBACH

San earrainn seo gheibhear fiosrachadh air tuarastalan is peinseanan Buill a’ Bhùird-stiùiridh is an Sgioba-stiùiridh, fios air Pàigheadh Cothromach agus air luchd-obrach Bòrd na Gàidhlig.

AITHISG AIR TUARASTALAN

Neo-sgrùdaichte

Bidh luchd-obrach Bòrd na Gàidhlig a’ faighinn tuarastal tro structar pàighidh le diofar ìrean, a tha stèidhichte air ìrean pàighidh a bhios Riaghaltas na h-Alba a’ cur an gnìomh. Tha seo a’ toirt dhuinn dòigh chothromach, shoilleir agus sheasmhach leis am faodar mar a ghluaiseas daoine tro na h-ìrean pàighidh a mheasadh, a stèidheachadh agus a riaghladh, agus sin stèidhichte air mar a tha Bòrd na Gàidhlig agus luchd-obrach a’ coileanadh an cuid dhleastanasan. Tha Bòrd na Gàidhlig air an aon stèidh ri Riaghaltas na h-Alba a thaobh chùisean co-cheangailte ri pàigheadh, agus thèid dèiligeadh ri crìochan pàighidh fon phròiseas “buidhnean nas lugha”.

Sgrùdaichte

Buill Bùird	2024/25 £000	2023/24 £000
Màiri T NicAonghais (Cathraiche)	15 - 20	15 - 20
Stiùbhart MacLeòid	5 - 10	5 - 10
Dòmhnall MacAoidh (leig e dheth a dhreuchd san t-Sultain 2024)	0 - 5 (FYE 5 - 10)	5 - 10
Jennifer Gilmour (thàinig a teirm gu crìoch air 31 Màrt 2025)	5 - 10	5 - 10
Nicola NicThòmais (leig i dhith a dreuchd 31 Dùbhlachd 2023)	-	5 - 10 (FYE 5 - 10)
Seonaidh Charity	5 - 10	5 - 10
Raibeart Dunbar (air a chur an dreuchd 1 Sultain 2023)	5 - 10	0 - 5 (FYE 5 - 10)
Michelle NicLeòid (air a cur an dreuchd 1 Sultain 2023)	5 - 10	0 - 5 (FYE 5 - 10)
Iain N Dòmhnallach (air a chur an dreuchd 1 Sultain 2023)	5 - 10	0 - 5 (FYE 5 - 10)
Dòmhnall C Mac a’ Phì (air a chur an dreuchd 1 Sultain 2023)	5 - 10	0 - 5 (FYE 5 - 10)

Buill Comataidh air an Co-thaghadh	2024/25 £000	2023/24 £000
Coinneach MacIomhair (leig e dheth a dreuchd 23 Faoilleach 2024)	-	0 - 5 (FYE 0 - 5)
Raibeart MacFhionghuin	0 - 5	0 - 5

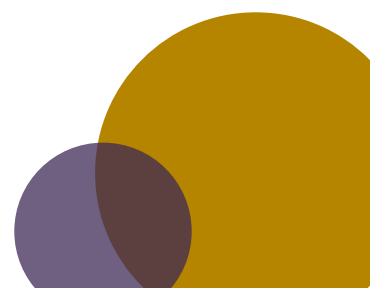
	2024/25 £000	2023/24 £000
Tuarastal lomlan aig a' Bhòrd-stiùiridh agus aig Buill Cho-thaghte	70 - 75	65 - 70

- Chan eil pàigheadh nam ball ion-pheinnsean.
- Cha deach gin a bhuannachdan neo-ionmhasail a thoirt seachad ann an 2024/25 (2023/24 - cha robh gin).
- Cha robh bònasan ann an 2024/25 (2023/24: cha robh gin).

Thèid tuarastalan Buill is Cathraiche a' Bhùird-stiùiridh aontachadh le Ministearan na h-Alba agus tha iad air an stèidheachadh a rèir “Poileasaidh Pàighidh na Roinne Poblach airson Àrd-dhreuchdan” (faicibh [Poileasaidh pàighidh na roinne poblach](#) airson barrachd fiosrachaidh). Tha na h-aon ìrean an sàs airson Buill Comataidh a tha air an co-thaghadh.

Sgrùdaichte

Tuarastalan a' Cheannaird is an Sgioba-stiùiridh 2024/25			
Ball den Sgioba-stiùiridh	Tuarastal £000	Sochairean Peinnsein* £000	Total £000
Ealasaid Dhòmhnallach ¹	90 - 95	31	120 - 125
Iain Mac a' Mhaoilein ²	50 - 55	Cha robh gin	50 - 55
Jennifer McHarrie ³	75 - 80	39	115 - 120
Nicola Pearson ⁴	70 - 75	28	95 - 100
Shona NicIllInnein ⁵	N/A	N/A	N/A

Sgrùdaichte

Tuarastalan a’ Cheannaird is an Sgioba-stiùiridh 2023/24			
Ball den Sgioba-stiùiridh	Tuarastal £000	Sochairean Peinnsein* £000	Total £000
Ealasaid Dhòmhnullach ¹	45 - 50	15	60 - 65
Iain Mac a’ Mhaoilein ²	50 - 55	Cha robh gin	50 - 55
Jennifer McHarrie ³	70 - 75	24	95 - 100
Nicola Pearson ⁴	60 - 65	24	85 - 90
Shona NicIllInnein ⁵	40 - 45	37	80 - 85

Nòta:

- 1.Ceannard, air a cur an dreuchd 11 Sultain 2023, FYE £85 - 90k
- 2.Stiùiriche Leasachaidh 0.6 FTE, chan eil e na bhall den sgeama peinnsein.
- 3.Stiùiriche an Fhoghlaim
- 4.Ceann an Ionmhais is Cùisean Corporra
- 5.Ceannard, leig i dhith a dreuchd 30 Sultain 2023, FYE £85 - 90k

Tha tuarastal a’ gabhail a-steach làn-thuarastal, seach-thìm agus cuibhreann sam bith eile chun na h-ìre ’s gu bheil e a’ tighinn fo bhuidh cìsean na Rìoghachd Aonaichte. Tha an aithris seo stèidhichte air pàighidhean a rinneadh rè na bliadhna le Bòrd na Gàidhlig.

Cha deach gin a bhuannachdan neo-ionmhasail a thoirt seachad ann an 2024/25 (2023/24 - cha robh gin).
Cha robh bònasan ann rè 2024/25 (2023/24: cha robh gin).

* Tha luach shochairean peinnsein tàrmaichte tron bhliadhna air a mhìneachadh mar (an t-àrdachadh fìor ann am peinnseanan air iomadachadh le 20), agus (am fìor àrdachadh sa chaob airgid) a’ toirt air falbh (tabhartasan a rinn an neach). Chan eil an t-àrdachadh fìor a’ gabhail a-steach àrdachaidhean ri linn atmhorachd, no àrdachadh no ìsleachadh sam bith mar thoradh air gluasad chòraichean peinnsein. Agus a bharrachd air seo, chan eil e a’ gabhail a-steach àrdachadh (no lùghdachadh) sam bith air sgàth atharrachaidhean sam bith sa bhliadhna anns na factaran aig clèireach-urrais a thathar a’ cleachdadh gus CETVan obrachadh a-mach.

A' Foillseachadh Fios air Pàigheadh Cothromach

Sgrùdaichte

Tha aig buidhnean a tha a' dèanamh aithris ri coimeas a dhèanamh eadar an neach-obrach aig a bheil an tuarastal as motha sa bhuidhinn agus tuarastal a' cheathramhail as ìsle, a' cheathramhail mheadhanaich agus a' cheathramhail as àirde de luchd-obrach na buidhne agus fiosrachadh mu sin fhoillseachadh.

	2025 £000	2024 £000	Atharrachadh %
Tuarastal an Stiùiriche leis a' phàigheadh as àirde	90 - 95	85 - 90	6%
Cuibheas de thuarastalan luchd-obrach eile	51,876	48,567	7%
Cuibheas meadhanach an tuarastail	42,244	41,013	3%
Co-mheas	2.1	2.1	
25mh ceudachd de thuarastal	38,271	35,867	7%
Co-mheas	2.3	2.4	
75mh ceudachd de thuarastal	54,952	53,351	3%
Co-mheas	1.6	1.6	

Tha Bòrd na Gàidhlig a' co-thaobhadh ri Poileasaidh Pàighidh Poblach Riaghaltas na h-Alba agus tha iad den bheachd gu bheil àrdachadh ìrean tuarastail agus lùghdachadh ann an co-mheasan pàighidh co-chòrdail ris a' phoileasaidh pàighidh a chaidh a chur an sàs airson 2024/25, adhartas pàighidh taobh a-staigh bannan pàighidh agus atharrachaidhean san luchd-obrach thar na bliadhna.

Rè na bliadhna cha d' fhuair neach-obrach sam bith tuarastal a bha na bu mhotha na fhuair an Ceannard (cha d' fhuair duine ann an 2023/24 nas motha). Bha tuarastalan aig daoine eadar £30 – 35k agus £90 – 95k (2023/24: £25 - 30k gu £85 - 90k).

Àireamh agus Cosgais nan Suimeannan Pàighte airson Fàgail

Sgrùdaichte

Cha robh gin ann.

Làn-chòraichean Buill a’ Bhùird-stiùiridh, a’ Cheannaird agus an Sgioba-stiùiridh a thaobh Pheinnseanan
Sgrùdaichte

Tha Bòrd na Gàidhlig a’ cur an sàs sgeama shochairan suidhichte mar bhuidheann aig a bheil com-pàirt ann am Maoin Pheinnseanan Comhairle na Gàidhealtachd, agus tha stòras na maoin sin air a chumail ann am maoin fa leth fo stiùir urrasairean (Nòta 11 airson nan Cunntasan).

Fo FReM, feumar fiosrachadh fhoillseachadh a thaobh làn-chòraichean peinnsein Buill a’ Bhùird, a’ Cheannaird agus an Sgioba-stiùiridh.

Chan eil còraichean peinnsein idir aig Buill a’ Bhùird-stiùiridh.

Làn-chòraichean Buill an Sgioba-stiùiridh a thaobh Pheinnseanan – 2024/25					
	Luach nam Peinnseanan air 31/03/25 agus Caob Airgid Co-cheangailte	Meudachadh fìor sa Pheinnsean agus Caob Airgid Co-cheangailte a gheibhear aig Aois a’ Pheinnsein	CETV air 31/03/25	CETV air 31/03/24	Meudachadh fìor sa CETV
	Bannan de £5,000	Bannan de £2,500	£000	£000	£000
Ealasaid Dhòmhnullach ¹	0 - 5	0 - 2.5	35	12	16
Iain Mac a’ Mhaoilein ²	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Jennifer McHarrie ³	10 - 15	0 - 2.5	158	130	22
Nicola Pearson ⁴	0 - 5	0 - 2.5	69	45	19

Note:

- 1.Ceannard
- 2.Stiùiriche Leasachaidh - chan eil e na bhall den sgeama peinnsein
- 3.Stiùiriche an Foghlaim – CETV air 31/03/24 air ath-aithris gus tar-ghluasad a-steach a chur ris agus gus am bi àireamhachadh cunbhalach ann
- 4.Ceann an Ionmhais is Cùisean Corporra

Làn-chòraichean Buill an Sgioba-stiùiridh a thaobh Pheinnseanan – 2023/24					
	Luach nam Peinnseanan air 31/03/24 agus Caob Airgid Co-cheangailte	Meudachadh fìor sa Pheinnsean agus Caob Airgid Co-cheangailte a gheibhear aig Aois a' Pheinnsein	CETV air 31/03/24	CETV air 31/03/23	Meudachadh fìor sa CETV
	Bannan de £5,000	Bannan de £2,500	£000	£000	£000
Shona NicIllInnein ¹	10 - 15	0 - 2.5	224	169	51
Ealasaid Dhòmhnullach ²	0 - 5	0 - 2.5	12	N/A	7
Iain Mac a' Mhaoilein ³	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Jennifer McHarrie ⁴	0 - 5	0 - 2.5	22	4	13
Nicola Pearson ⁵	0 - 5	0 - 2.5	45	20	20

Note:

1. Ceannard (leig i dhith a dreuchd 30 Sultain 2023)
2. Ceannard (air a cur an dreuchd 11 Sultain 2023)
3. Stiùiriche Leasachaidh - chan eil e na bhall den sgeama peinnsein
4. Stiùiriche an Fhoghlaim
5. Ceann an Ionmhais is Cùisean Corporra

Sochairean Cluaineis

neo-sgrùdaichte

Airson buill a ghabh com-pàirt san sgeama pheinnsein ro 1 Giblean 2009, bidh sochairean gan glèidheadh aig an ìre, 1/80 pàirt den tuarastal air am faighear peinnsean airson gach bliadhna de dh'obair, suas gu 40 bliadhna aig a' char as fhaide, còmhla ri caob airgid luach trì uiread a' pheinnsein airson na h-ùine a rinn iad de sheirbheis gu 31 Màrt 2009. Airson greisean seirbheis às dèidh sin, tha còir aca air sochairean air an aon stèidh ri buill ùra.

Airson buill a ghabh com-pàirt san sgeama pheinnsein air no às dèidh 1 Giblean 2009, bidh sochairean gan glèidheadh aig an ìre, 1/60 pàirt den tuarastal air am faighear peinnsean airson gach bliadhna de dh'obair suas gu 31 Màrt 2015. Chan fhaigh iad caob airgid aig deireadh chùisean gun dad a dhèanamh, ge-tà, faodaidh iad pàirt den pheinnsean bhliadhnail aca a chleachdadh airson gum bi caob airgid aca nuair a leigeas iad dhiubh an dreuchd.

Bho 1 Giblean 2015, chaidh an sgeama na sgeama stèidhichte air cosnadh cuibheasach thar beatha dhreuchdail le ath-luachadh, le 49mh pàirt ga chur an dàrna taobh gach bliadhna de dh'obair bhon cheann-latha sin. Chan fhaigh iad caob airgid aig deireadh chùisean gun dad a dhèanamh, ge-tà, faodaidh iad pàirt den pheinnsean bhliadhnail aca a chleachdadh airson gum bi caob airgid aca nuair a leigeas iad dhiubh an dreuchd.

Luach an airgid airson peinnsean a ghluasad

Neo-sgrùdaichte

'S e th' ann an luach an airgid airson peinnsean a ghluasad (CETV) luach àireamhaichte nan sochairean a tha ball air a ghleidheadh bho sgeama peinnsein suas gu àm sònraichte agus sin air a mheasadh le clèireach-urrais. 'S iad na sochairean a thèid a mheasadh, sochairean a' bhuill, agus peinnsean sam bith eile aig an companach a thèid a phàigheadh bhon sgeama. 'S e a th' ann an CETV suim a thèid a phàigheadh le sgeama peinnsein no rèiteachadh gus sochairean peinnsein a ghleidheadh ann an sgeama peinnsein eile no rèiteachadh airson nuair a tha ball a' fàgail sgeama agus iad a' roghnachadh na sochairean a ghlèidh iad sa chiad sgeama a ghluasad. Tha na figearan peinnsein a tha gan sealltainn a' buntainn ri sochairean a tha an neach fa leth air a ghleidheadh mar thoradh air a' bhallrachd iomlain aca san sgeama pheinnsein, chan e dìreach an t-seirbheis a nì iad mar phàirt den sgioba stiùiridh a dh'fheumar fhoillseachadh.

Meudachadh Fìor ann an CETV

Neo-sgrùdaichte

Tha seo a' sealltainn meudachadh sa CETV a tha gu ìre mhòr air a mhaoineachadh leis an fhastaiche. Chan eil seo a' gabhail a-steach suimeannan a chuir an neach-obrach ris (a' gabhail a-staigh luach shochairean sam bith a chaidh a ghluasad bho sgeama no aonta peinnsein eile) agus bidh e a' cleachdadh buaidhean coitcheann na margaidh air luachadh airson toiseach agus deireadh na h-ùine, ach chan eil e a' gabhail a-staigh àrdachadh sa pheinnsean ri linn atmhorachd.

Breith McCloud

Tha Sgeama Peinnsein Comhairle na Gàidhealtachd air feart a thoirt air breithneachadh McCloud ann an àireamhachadh an luachaidh as ùire air a' mhaoin. Tha toraidhean luachadh maoineachaidh an Fhastaiche air an cleachdadh mar àite tòiseachaidh gus an roladh-air-adhart obrachadh a-mach agus mar sin, tha cuibhreann air a ghabhail a-steach san fhoillseachadh cunntasachd.

AITHISG AIR LUCHD-OBACH

Sgrùdaichte

	2024/25		2023/24	
Luchd-obrach le Cùmhnant Stèidhichte	£	Àireamh (FTE)	£	Àireamh (FTE)
Pàigheadh is Tuarastalan	868,490	-	818,185	-
Cosgaisean shochoirean sòisealta	97,354	-	87,812	-
Cosgaisean Peinnsein	144,733	-	148,321	-
Cosgaisean eile – suimeannan airson chosgaisean air an gabh cìsean a phàigheadh	337	-	524	-
Atharrachadh IAS 19 do shuimeannan pàighte do pheinnseanan	26,000	-	24,000	-
Iomlan - Luchd-obrach le cùmhnant maireannach	1,136,914	17.6	1,078,842	17.9
Buill a' Bhùird-stiùiridh				
Cosgaisean	69,202	-	67,553	-
Cosgaisean shochoirean sòisealta	802	-	1,101	-
Cosgaisean eile – suimeannan airson chosgaisean air an gabh cìsean a phàigheadh	1,010	-	1,159	-
Iomlan - Buill a' Bhùird-stiùiridh	70,714	1.0	69,813	1.2
Cùmhnantan Sealach				
Luchd-obrach air am fastadh le cùmhnantan sealach	4,046	0.1	241,990	4.4
Cosgaisean iomlan				
Cosgaisean iomlan rola-pàighidh an Luchd-obrach is Buill a' Bhùird-stiùiridh	1,211,974	18.7	1,390,649	23.5

CRUTH BÒRD NA GÀIDHLIG

Neo-sgrùdaichte

	Boireannaich 31 Màrt 2025	Fireannaich 31 Màrt 2025	Boireannaich 31 Màrt 2024	Fireannaich 31 Màrt 2024
Buill Bùird	3	5	3	6
Buill Comataidh air an Co-thaghadh	0	1	0	1
Ìre SCS*	1	0	1	0
Cosnaichean	13	4	16	7

* Ball de luchd-obrach aig ìre Àrd Sheirbheis Chatharra (SCS) no co-ionann. Tha àireamhan an luchd-obrach a' gabhail a-steach luchd-obrach làn-ùine is pàirt-ùine.

Atharrachadh Luchd-obrach

Neo-sgrùdaichte

Aig 31 Màrt 2025, b' e an FTE iomlan 18.7 (2023/24: 23.5). Tha 2 phost FTE air a ghabhail a-steach dhan fhigear airson 2023/24 le cùmhnantan teirm stèidhichte a thàinig gu crìch air 31 Màrt 2024. Tron bhliadhna 2024/25, dh'fhàg 0.92 FTE agus thàinig 0.0 FTE a dh'obair aig Bòrd na Gàidhlig. Bithear a' dèanamh agallamhan fàgail airson luchd-obrach a leigeas dhiubh an dreuchd. Bithear a' beachdachadh air fios air ais iomchaidh agus thèid poileasaidhean ùrachadh far a bheil sin iomchaidh.

Luchd-obrach dheth tinn

Neo-sgrùdaichte

Bha daoine dheth tinn sa bhliadhna gu 31 Màrt 2025 airson 132.5 làithean (2023/24 – 158 làithean), sin 2.9% (2023/24 – 2.5%) de na làithean a dh'fhaodadh daoine a bhith ag obair. Tha sin coltach ri gach neach-obrach a bhith dheth tinn 7.4 làithean gu cuibheasach thar na bliadhna (2023/24 6.6 làithean). Chaidh 15% den ùine a bha daoine dheth tinn a chomharrachadh mar ùine dheth thar ùine fhada. Bithear a' clàradh ùine dheth thar ùine fhada nuair a tha cuideigin dheth airson 4 seachdainean no barrachd ann an sreath.

Tha Bòrd na Gàidhlig gu mòr airson a bhith a' leasachadh slàinte, sunnd, agus làthaireachd gach neach-obrach. Bithear a' cumail sùil air neo-làthaireachd mar thoradh air tinneas gu cunbhalach gus gluasadan a chomharrachadh agus thèid gnìomh a ghabhail far a bheil sin iomchaidh. Tha seirbheis-slàinte obrach aig Bòrd na Gàidhlig as urrainnear cleachdadh nuair a bhios feum air agus tha prògram taic luchd-obrach 24/7 ann le portal slàinte air-loidhne a tha ri fhaighinn dhan luchd-obrach air fad.

Beachdan air ais agus Co-chomhairleachadh Luchd-obrach

Neo-sgrùdaichte

Gus dèanamh cinnteach gu bheil com-pàirteachadh leantainneach ann le luchd-obrach, cleachdaidh Bòrd na Gàidhlig siostam de ghrad-shuirbhidhean. Tha iad seo a' toirt cothrom dhan Sgioba-stiùiridh fòcas nas mionaidiche a chur air cùisean sònraichte agus thèid aithisg leis na toraidhean bho gach suirbhidh a cho-roinn le luchd-obrach agus thèid beachdachadh oirre leis an Sgioba-stiùiridh ann am planadh. Tha co-labhairt bhliadhnail an luchd-obrach na cothrom dhan Sgioba-stiùiridh a bhith a' co-chomhairleachadh le luchd-obrach a bharrachd air na coinneamhan cunbhalach do luchd-obrach. Bidh coinneamhan cunbhalach ann le riochdaire Aonaidhean Ciùird an Luchd-obrach.

Poileasaidhean

Neo-sgrùdaichte

Tha poileasaidhean soilleir aig Bòrd na Gàidhlig air feadh na buidhne gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' cumail ri laghan iomchaidh agus còdan cleachdaidh co-cheangailte riutha. Tha na poileasaidhean sin a' dèiligeadh ri raon farsaing de chùisean cosnaidh leithid smachdachadh, cùisean gearain, leth-bhreith, ro-uallach, a' cur an aghaidh brìbearachd, a' cur an aghaidh coirbteachd, a' foillseachadh dhraghan, agus chaidh an toirt còmhla sa Bhun-inbhe Giùlain (a tha cuideachd a' mìneachadh na thathar an dùil a thaobh giùlan luchd-obrach).

Gheibhear barrachd fiosrachaidh air poileasaidhean dhaoine anns na h-earrannan Corporra agus Daoine gu h-àrd.

Ùine airson Dleastanasan nan Aonaidhean-ciùird

Neo-sgrùdaichte

Chaidh Riaghailtean nan Aonaidhean-ciùird (Riatanasan gus Fiosrachadh mu Ùine airson Dleastanasan nan Aonaidhean-ciùird Fhoillseachadh) 2017 a chur an gnìomh air 1 Giblean 2017, agus fo na riaghailtean sin feumaidh buidhnean poblach fiosrachadh mun ùine airson dleastanasan nan aonaidhean-ciùird fhoillseachadh nuair a nì neach-obrach sam bith a tha nan riochdaire airson aonadh-ciùird feum den ùine sin.

Ann an 2024/25, bha aon oifigear aonaidh air fhastadh aig Bòrd na Gàidhlig (2023/24 – aon). Chuir iad seachad 0.8% (2023/24 - 0.7%) den ùine obrach aca mar ùine airson dleastanasan nan aonaidhean-ciùird. B' e an ceudad de luach nan tuarastalan a chaidh a chosg air ùine airson dleastanasan nan aonaidhean-ciùird 0% (2023/24 - 0%). Bha an ùine iomlan a chaidh a chur seachad air gnìomhan co-cheangailte ri aonaidhean-ciùird mar 100% (2023/24 - 100%) de na h-uairean pàighte gu lèir a chaidh a chur seachad mar ùine airson dleastanasan aonaidh.

Ceistean Eile a thaobh Fastadh is Cosnadh

Neo-sgrùdaichte

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' beachdachadh gu h-iomlan agus gu cothromach air tagraidhean obrach bho dhaoine air a bheil ciorram, a' toirt feart air na comasan agus sgilean sònraichte aca. Bidh a' bhuidheann cuideachd a' cumail orra a' fastadh agus a' cur air dòigh trèanadh iomchaidh do luchd-obrach a tha air fàs ciorramach fhad 's a bha iad air am fastadh leinn. Gheibh neach-obrach sam bith air a bheil ciorram an trèanadh, leasachadh dreuchd agus cothrom adhartachaidh iomchaidh, a tha air an toirt dhan a h-uile neach-obrach.

Bidh Bòrd na Gàidhlig a' beachdachadh gu h-iomlan agus gu cothromach air cùisean obrach leithid cùisean co-ionannachd eile agus làimhseachadh co-ionann ann am fastadh agus dreuchd; cùisean cosnaidh a' gabhail a-steach co-chomhairleachadh agus/no com-pàirteachadh luchd-obrach; slàinte is sàbhailteachd san àite-obrach; dàimhean aonaidhean ciùird; agus riaghladh calpa daonna leithid stiùireadh dreuchd agus comas cosnaidh, poileasaidh pàighidh is msaa.

32

AITHISG AIR CUNNTACHALACHD PHÀRLAMAIDEACH

FIOSRACHADH DO RIAGHALTAS NA H-ALBA

Tìodhlacan agus Tabhartasan air Adhbharan Carthannais

Phàigh Bòrd na Gàidhlig £0 airson Thìodhlacan agus Thabhartasan air Adhbharan Carthannais sa bhliadhna seo (2023/24 – £Neoni).

Call is Pàighidhean Sònraichte

Cha robh call no pàighidhean sònraichte ann rè na bliadhna (2023/24 – £Neoni)

Fèicheanasan neo-chosmhail a dh'fhaodadh èirigh

Cha robh fèicheanasan neo-chosmhail a dh'fhaodadh èirigh air 31 Màrt 2025 (2023/24 –£Neoni).

Ealasaid Dhòmhnaillach,
Oifigear Cunntachail

AITHISG AN LUCHD-SGRÙDAIDH NEO-EISIMEILICH

DO BHUILL BÒRD NA GÀIDHLIG, ÀRD-NEACH- SGRÙDAIDH NA H-ALBA AGUS PÀRLAMAID NA H-ALBA

AITHISG AIR AN SGRÙDADH A RINNEADH AIR NA H-AITHRISEAN IONMHASAIL

Beachd air na h-aithrisean ionmhasail

Tha mi air sgrùdadh a dhèanamh air na h-aithrisean ionmhasail ann an aithisg bhliadhnail is cunntasan Bòrd na Gàidhlig airson na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2025 fo Achd na Gàidhlig (Alba) 2005. Sna h-aithrisean ionmhasail tha Aithris air Caiteachas Lom Iomlan, Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail, Aithris air Sruthan Airgid, Aithris air Atharrachaidhean ann an Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean agus Nòtaichean airson nan Cunntasan, a' gabhail a-steach fiosrachadh mu phoileasaidhean cunntasachd. Tha am frèam airson aithrisean ionmhasail a chaidh a chur an sàs ann a bhith ag ullachadh nan aithrisean seo freagarrach a thaobh lagh iomchaidh agus inbhean cunntasachd eadar-nàiseanta mar a chaidh gabhail riutha san RA mar a chaidh mìneachadh agus gabhail ris ann an Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail airson 2024/25 (FReM 2024/25).

Nam bheachd-sa, tha na h-aithrisean ionmhasail an cois seo:

- a' toirt seachad sealladh fìor is cothromach de shuidheachadh na buidhne air 31 Màrt 2025 agus de a caiteachas lom airson na bliadhna a thàinig gu crìch an uair sin;
- air an ullachadh gu ceart a rèir inbhean cunntasachd eadar-nàiseanta mar a chaidh gabhail riutha san RA, agus mar a chaidh a chur an cèill agus atharrachadh ann an FReM 2024/25; agus
- air an ullachadh a rèir riatanasan Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus stiùiridhean co-cheangailte ri sin bho Mhinistearan na h-Alba.

Bun-stèidh a' Bheachd

Rinn mi an sgrùdadh agam a rèir an lagha bhuntainnich agus a rèir Inbhean Sgrùdaidh Eadar-nàiseanta a gheibhear san Rìoghachd Aonaichte (ISAs (UK)), mar a tha riatanach a thaobh [a' Chòd Cleachdaidh Sgrùdaidh](#) a tha air aontachadh le Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba. Tha tuilleadh mìneachaidh air mo dhleastanasan fo na h-inbhean sin san earrainn den aithisg agam dleastanasan an neach-sgrùdaidh ann a

bhith sgrùdadh nan aithrisean ionmhasail. Chaidh mo chur an dreuchd leis an Àrd-neach-sgrùdaidh air 27 Ògmhios 2025. Tha mi air m' fhadthad fad trì bliadhna, eadar 2024/25 agus 2026/27. Tha mi neo-eisimeileach gun cheangal ris a' bhuidhinn seo a rèir nan riathanasan beusail a bhuineas ris na sgrùdaidhean a nì mi air aithrisean ionmhasail san RA, a' gabhail a-steach nan Inbhean Beusail do Luchd-sgrùdaidh aig Comhairle airson Aithriseadh Ionmhasail, agus tha mi air mo dhleastanasan beusail a choileanadh a rèir nan riathanasan sin. Cha deach seirbheisean nach buin dhan sgrùdadh, a tha toirmisgte fon Inbhe Bheusail, a thoirt seachad dhan bhuidhinn. Tha mi den bheachd gu bheil an fhianais a fhuair mi gu leòr agus freagarrach gus taic a thoirt dhan bheachd a ghabh mi.

Co-dhùnaidhean co-cheangailte ri modhan cunntasachd far a bheilear a' gabhail ris gun cùm a' bhuidheann a' dol.

Tha mi air co-dhùnadh gu bheil e iomchaidh na h-aithrisean ionmhasail seo ullachadh leis an tuigse gun cùm a' bhuidheann a' dol.

Stèidhichte air an obair a rinn mi, chan eil mi air mì-chinnteachd shusbainteach a chomharrachadh a thaobh tachartasan no suidheachaidhean a dh'fhaodadh, leotha fhèin no còmhla, teagamhan mòra adhbharachadh mun chomas aig a' bhuidhinn gus cumail orra a' cleachdadh mhodhan cunntasachd, a tha a' gabhail ris gun cùm a' bhuidheann a' dol, airson co-dhiù dusan mìos bhon cheann-latha air an deach aontachadh na h-aithrisean ionmhasail fhoillseachadh.

Chan eil na co-dhùnaidhean seo ag amas air, agus chan eil iad, a' toirt seachad dearbhadh mu sheasmhachd ionmhasail na buidhne an-dràsta no san àm ri teachd. Ach, bidh mi ag aithris air rèiteachaidhean na buidhne airson seasmhachd ionmhasail ann an Aithisg Sgrùdaidh Bhliadhnail fa leth a tha ri faotainn air [làrach-lìn Sgrùdadh Alba](#).

Cunnartan a thaobh mhì-aithrisean susbainteach

Bidh mi ag aithris anns an Aithisg Sgrùdaidh Bhliadhnail fa leth agam air na cunnartan as motha a chomharraich mi a thaobh mhì-aithrisean susbainteach a chomharraich mi agus air na co-dhùnaidhean agam mun deidhinn.

Dleastanasan an Oifigeir Chunntachail airson nan aithrisean ionmhasail

Mar a chaidh a mhìneachadh ann am barrachd doimhneachd san Aithris air Dleastanasan an Oifigeir Chunntachail, tha an t-Oifigeir Chunntachail a' gabhail uallach airson ullachadh nan aithrisean ionmhasail a bhios a' toirt seachad sealladh fìor is cothromach air cùisean a rèir frèam nan aithrisean ionmhasail, agus tha uallach orra cuideachd gus na modhan in-smachd a tha an t-Oifigeir Chunntachail a' meas iomchaidh a chur an sàs, a nì cinnteach gun tèid aithrisean ionmhasail ullachadh anns nach eil mì-aithris, a dh'èireas an dàrna cuid bho fhoill no mearachd.

Nuair a tha e ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail, tha uallach air an Oifigear Chunntachail airson measadh a dhèanamh air comas na buidhne a chumail a' dol, agus airson rùn-phàirteachadh, mar a bhios e iomchaidh, cùisean co-cheangailte ri cleachdadh na dùil gun cùm a' bhuidheann a' dol, mur a h-eil beachd ann crìoch a chur air obair na buidhne.

Dleastanasan an luchd-sgrùdaidh ann a bhith a' sgrùdadh nan aithrisean ionmhasail

'S e a tha fa-near dhomh a choileanadh, gum bi dearbhachd reusanta agam nach eil mì-aithris shusbainteach sna h-aithrisean ionmhasail, a dh'èireas an dàrna cuid bho fhoill no mearachd, agus aithisg neach-sgrùdaidh fhoillseachadh san toir mi seachad mo bheachd air na h-aithrisean ionmhasail. 'S e a th' ann an dearbhachd reusanta ach dearbhachd gu math cinnteach; chan eil sin na ghealltanais, ge-tà, ma tha mì-aithris shusbainteach ann, gun toir sgrùdadh a thèid a chumail a rèir nan Inbhean Sgrùdaidh Eadar-nàiseanta (RA) an aire dha sin daonnan. Faodaidh mì-aithrisean èirigh bho fhoill no mearachdan agus tha iad air am meas susbainteach ma thathar an dùil gu reusanta gun toir iad, mar mhì-aithris fa leth no mar ghrunn dhiubh còmhla, buaidh air co-dhùnaidhean a nì luchd-cleachdaidh stèidhichte air na h-aithrisean ionmhasail seo.

Tha neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill nan eisimpleirean de neo-ghèilleadh ri laghan is riaghailtean. Dealbhadh mi na dòighean-obrach agam a rèir nan dleastanasan a tha air am mìneachadh gu h-àrd gus mì-aithrisean susbainteach a lorg a thaobh neo-riaghailteachdan, a' gabhail a-steach foill. Tha dòighean-obrach a' gabhail a-steach:

- a bhith a' cleachdadh mo thuigse air roinn an riaghaltais mheadhanaich gus comharrachadh gu bheil Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus an stiùireadh a nì Ministearan na h-Alba fon Achd cudromach ann an co-theacs na buidhne;
- a bhith a' faighneachd den Oifigear Cunntachail mu laghan no riaghailtean eile a dh'fhaodadh a bhith an dùil buaidh bhunaiteach a thoirt air obair na buidhne;
- a bhith a' faighneachd den Oifigear Cunntachail mu phoileasaidhean agus modhan-obrach na buidhne a thaobh gèilleadh ris an fhrèam laghail is riaghlaidh iomchaidh;
- còmhraidhean san sgioba-sgrùdaidh agam air cho buailteach 's a tha mì-aithrisean susbainteach air a bhith anns na h-aithrisean ionmhasail, a' gabhail a-steach mar a dh'fhaodadh foill tachairt; agus
- a' beachdachadh a bheil na sgilean agus na comasan iomchaidh aig an sgioba-sgrùdaidh còmhla gus neo-ghèilleadh ri laghan agus riaghailtean a chomharrachadh no aithneachadh.

Tha an ìre is gu bheil mo mhodhan-obrach comasach air neo-riaghailteachdan a lorg, a' gabhail a-steach foill, fo bhuidh an duilgheadais gnèithich ann a bhith a' lorg neo-riaghailteachdan, èifeachdas modhan-smachd na buidhne, agus nàdar, àm agus ìre nam modhan sgrùdaidh a rinneadh.

Tha neo-riaghailteachdan a tha mar thoradh air foill nas duilghe a lorg na neo-riaghailteachdan a tha mar thoradh air mearachd oir faodaidh foill a bhith a' gabhail a-steach co-rùn, dearmad a dh'aona-ghnothach, mì-riochdachadh, no a bhith a' seachnadh in-smachd. Tha comas an sgrùdaidh gus foill is neo-riaghailteachdan eile a lorg an eisimeil factaran leithid sgil a' chiontaiche, tricead agus meud a' bhrath-foill, ìre a' chealg-chòrdaidh a bha na lùib, meud nan suimeannan air leth air an do rinneadh brath-foill, agus ìre nan daoine fa leth a bha an sàs ann.

Gheibhear tuairisgeul a bharrachd air dleastanasan an neach-sgrùdaidh airson aithrisean ionmhasail a sgrùdadh air [làrach-lìn Comhairle airson Aithriseadh Ionmhasail](#). Tha an tuairisgeul seo mar phàirt den aithisg-sgrùdaidh agam.

AITHRIS AIR CHO CUNBHALACH 'S A BHA AM FIOSRACHADH AIR CAITEACHAS IS TEACHD-A-STEACH

Beachd air cunbhalachd

Nam bheachd-sa, anns gach dòigh shusbainteach, tha an caiteachas agus an teachd-a-steach uile a chithear sna h-aithrisean ionmhasail air an giùlain no air an cur an sàs a rèir chumhachan is stiùiridhean iomchaidh sam bith a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba.

Dleastanasan airson cunbhalachd

Tha dleastanas air an Oifigear Chunntachail a dhèanamh cinnteach gu bheil cunbhalachd ga cur an sàs a thaobh caiteachas is teachd-a-steach na buidhne agus nan aithrisean orra. A bharrachd air na dleastanasan agam a thaobh neo-riaghailteachdan mar a chaidh a mhìneachadh san sgrùdadh ann an earrann nan aithrisean ionmhasail den aithisg agam, tha e an urra rium beachd a ghabhail air cho cunbhalach 's a tha an caiteachas agus teachd-a-steach agus sin a rèir Achd Ionmhas Poblach agus Cunntachalachd (Alba) 2000.

AITHRIS AIR RIATANASAN EILE

Beachd air cùisean eile a tha fo òrdugh Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba air na pàirtean sgrùdaichte den Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach

Tha mi air sgrùdadh a dhèanamh air na pàirtean den Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach a chomharraich sinn mar sgrùdaichte. Nam bheachd-sa, chaidh na pàirtean den Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach a bhios gan sgrùdadh ullachadh gu ceart a rèir Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus stiùiridhean a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba fon Achd.

Fiosrachadh eile

Tha an t-Oifigear Cunntachail a' gabhail uallach airson an fhiosrachaidh eile san aithris bhliadhnail agus cunntasan. 'S e am fiosrachadh eile an Aithris Coileanaidh agus an Aithisg Cunntachalachd ach a-mhàin na pàirtean sgrùdaichte den Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach.

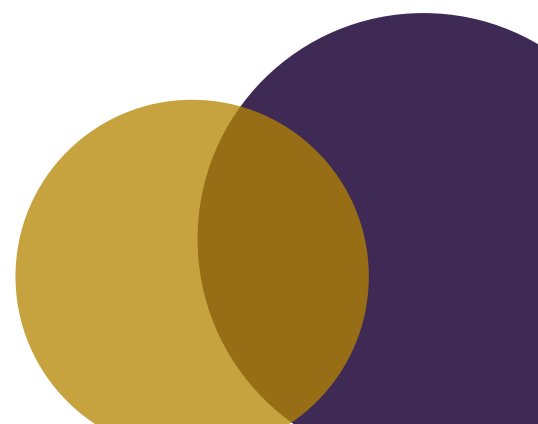
Tha e mar dhleastanas orm am fiosrachadh eile a leughadh, agus, ann a bhith a' dèanamh sin, feumaidh sinn beachdachadh feuch a bheil nithean susbainteach san fhiosrachadh eile nach eil a' dol leis na h-aithrisean ionmhasail no nach eil ag aontachadh ris an eòlas a fhuair mi san sgrùdadh no a bheil coltas ann gu bheil mì-aithris shusbainteach san fhiosrachadh. Ma bheir mi an aire do leithid a nithean neo-chunbhalach susbainteach no gu bheil coltas ann gu bheil mì-aithris shusbainteach ann, bidh agam ri dearbhadh co-dhiù a tha no nach eil mì-aithris shusbainteach sna h-aithrisean ionmhasail fhèin mar thoradh air seo. Ma thig mi chun a' cho-dhùnaidh, stèidhichte air an obair a rinn mi, gu bheil mì-aithris shusbainteach den fhiosrachadh eile seo, tha e mar fhiachaibh orm a bhith ag aithris na cùise sin. Chan eil dad agam ri aithris a thaobh seo.

Chan eil mo bheachd air na h-aithrisean ionmhasail a' gabhail a-steach an fhiosrachaidh eile agus chan eil mi a' toirt seachad co-dhùnadh barantachaidh sam bith air sin ach a-mhàin air an Aithris Coileanaidh agus an Aithris air Riaghladh chun na h-ìre is gu bheil e air a ràdh gu soilleir anns na beachdan a leanas a fo òrdugh Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba.

Beachdan fo òrdugh Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba air an Aithris Coileanaidh agus air an Aithris air Riaghladh

Nam bheachd-sa, stèidhichte air an obair a rinn mi san sgrùdadh:

- tha am fiosrachadh a chaidh a thoirt seachad san Aithris air Riaghladh airson na bliadhna ionmhais dha bheilear a' deasachadh nan aithrisean ionmhasail ann an co-rèir ris na h-aithrisean ionmhasail agus chaidh an aithisg sin ullachadh a rèir Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus stiùiridhean a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba fon Achd; agus
- tha am fiosrachadh a chaidh a thoirt seachad san Aithris air Riaghladh airson na bliadhna ionmhais dha bheilear ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail ann an co-rèir ris na h-aithrisean ionmhasail agus chaidh an aithisg sin ullachadh a rèir Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus stiùiridhean a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba fon Achd.

Cùisean air am feum mi aithris a dhèanamh mura tachair iad

Tha dleastanas orm, le Àrd-neach-sgrùdaidh na h-Alba, aithris a dhèanamh dhuibh ma tha mi den bheachd:

- nach deach clàran cunntasachd iomchaidh a chumail; no
- nach eil na h-aithrisean ionmhasail agus a' phàirt den Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach a bhios ga sgrùdadh ag aontachadh leis na clàran cunntasachd; no
- nach d' fhuair mi am fiosrachadh is na mìneachaidhean uile a dh'fheumas mi airson an sgrùdaidh.

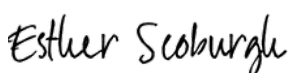
Chan eil dad agam ri aithris mu na cùisean seo.

Co-dhùnaidhean air uallaichean a thaobh an raoin-obrach nas fharsainghe

A bharrachd air na h-uallaichean a tha orm airson na h-aithisg is cunntasan bliadhnail, tha na co-dhùnaidhean a rinn mi air na h-uallaichean a thaobh an raoin-obrach nas fharsainghe, mar a chaidh a shònrachadh anns a' Chòd air Cleachdadh Sgrùdaidh, air an cur an cèill anns an Aithisg Sgrùdaidh Bhliadhnail agam

A' CLEACHDADH NA H-AITHISGE AGAM

Rinneadh an aithisg seo a-mhàin airson nam pàrtaidhean ris a bheilear a' cur aghaidh ann an co-rèir ri Achd Ionmhas Poblach agus Cunntachalachd (Alba) 2000 agus chan ann airson adhbhar sam bith eile. Ann an co-rèir ri paragraf 108 den Chòd air Cleachdadh Sgrùdaidh, chan eil mi a' gabhail os làimh a bhith fo uallach bhall no oifigearan, nan dreuchdan fa leth, no fo uallach treas-phàrtaidhean.

Esther Scoburgh CPFA
Àrd-mhanaidsear Sgrùdaidh
09 October 2025

Sgrùdadh Alba
102 West Port
Dùn Èideann
EH3 9DN

Pàirt 3

CUNNTASAN

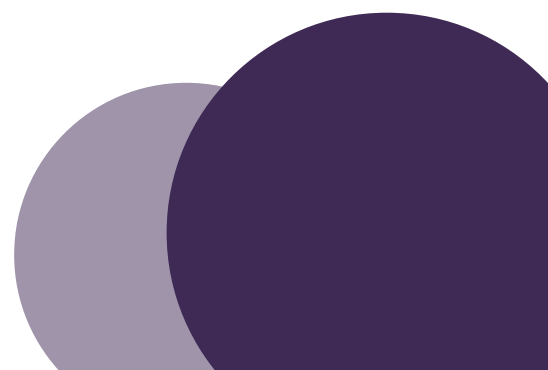
AITHRIS AIR CAITEACHAS LOM IOMLAN

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2025

	Nòta	2025 £	2024 £
Teachd-a-steach Obrachaidh Eile	4	-	-
Teachd-a-steach Obrachaidh Iomlan		-	-
Cosgaisean Luchd-obrach	5	(1,211,974)	(1,390,646)
Caiteachas Obrachaidh Eile	6	(4,258,723)	(4,253,115)
Caiteachas Obrachaidh Iomlan		(5,470,697)	(5,643,761)
Caiteachas Obrachaidh Lom		(5,470,697)	(5,643,761)
Teachd-a-steach Ionmhasail	11	279,000	236,000
Cosgaisean Ionmhasail	11	(234,000)	(208,000)
Caiteachas Lom airson na Bliadhna ro Mhaoineachadh bho Riaghaltas na h-Alba		(5,425,697)	(5,615,761)
Buannachd / (Call) a rèir Clèireach-urrais air Fèicheannasan Peinnsein	11	(971,000)	770,000
Caiteachas Lom Iomlan airson na bliadhna	11	(6,396,697)	(4,845,761)

Tha na poileasaidhean cunntasachd is nòtaichean mar phàirt de na cunntasan seo.

Chithear mìneachadh nas mionaidiche air cosgaisean luchd-obrach san Aithisg air Tuarastalan is Luchd-obrach.

AITHRIS AIR SUIDHEACHADH IONMHASAIL

MAR A BHA AIR 31 MÀRT 2025

	Nòta	2025 £	2024 £
So-mhaoinean neo-làithreach			
Stòras Lom Maoin a’ Pheinnsein	11	-	952,000
So-mhaoinean neo-làithreach iomlan		-	952,000
So-mhaoinean làithreach			
Malairt agus nithean eile a gheibhear	8	65,245	40,627
Airgead is nithean co-ionann	9	9,085	20,714
So-mhaoinean làithreach iomlan		74,330	61,341
So-mhaoinean iomlan		74,330	1,013,341
Fèicheannasan Làithreach			
Malairt is nithean eile a phàighear	10	(40,716)	(58,030)
Fèicheannasan Làithreach iomlan		(40,716)	(58,030)
Thoir fèicheannasan làithreach air falbh bho na so-mhaoinean iomlan		33,614	955,311
Fèicheannasan neo-làithreach			
Fèicheannasan Lom Maoin a’ Pheinnsein	11	-	-
Fèicheannasan neo-làithreach iomlan		-	-
Thoir fèicheannasan làithreach iomlan air falbh bho sho-mhaoinean iomlan		33,614	955,311
Cùl-stòran			
Maoin Choitcheann		33,614	3,311
Cùl-stòr nam Peinnseanan		-	952,000
Cuibhreann iomlan an luchd-pàighidh chìsean		33,614	955,311

Ghabh am Bòrd-stiùiridh ris na Cunntasan seo air 9 Dàmhair 2025 agus dh’aontaich an t-Oifigear Cunntachail gum faodadh am foillseachadh air an aon latha.

Air a shoidhnigeadh às leth Bòrd na Gàidhlig.

Tha na poileasaidhean cunntasachd is nòtaichean mar phàirt de na cunntasan seo.

Ealasaid Dhòmhnallach,
Oifigear Cunntachail

AITHRIS AIR SRUTHAN AIRGID

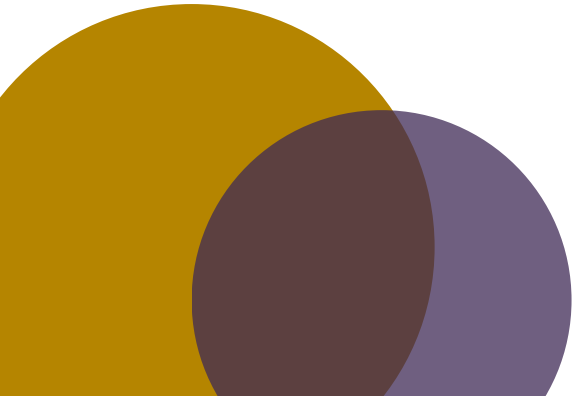
AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2025

	Nòta	2025 £	2024 £
Sruthan airgid bho ghnìomhan obrachaidh			
Cosgais Obrachaidh Lom		(5,425,697)	(5,615,761)
Atharrachaidhean airson nithean nach eil nan airgead cruaidh			
Lùghdachadh/(Meudachadh) sna Nithean a Gheibhear		(24,618)	18,598
Meudachadh/(Lùghdachadh) sna Nithean a Phàighear		(17,314)	(873)
Cosgaisean Seirbheis Làithreach thar dearbh shuimeannan pàighte do pheinnseanan	11	26,000	24,000
Peinnsean - Cosgaisean Ionmhais Lom	11	(45,000)	(28,000)
Lùghdachadh lom		(5,486,629)	(5,602,036)
Sruthan-airgid bho ghnìomhachd maoineachaidh			
Maoineachadh bho Riaghaltas na h-Alba airson na bliadhna	3	5,475,000	5,524,000
Maoineachadh airgid bho Riaghaltas na h-Alba airson na bliadhna		5,475,000	5,524,000
Meudachadh/(lùghdachadh) lom ann an airgead is suimeannan co-ionann ri airgead		(11,629)	(78,036)
Airgead is suimeannan co-ionann aig toiseach na bliadhna	9	20,714	98,750
Airgead is suimeannan co-ionann aig deireadh na bliadhna	9	9,085	20,714
Atharrachadh lom ann an cothromachaidhean airson airgid is suimeannan co-ionann ri airgead		(11,629)	(78,036)

AITHRIS AIR ATHARRACHAIDHEAN ANN AN EARRAINNEAN LUCHD-PÀIGHIDH CHÌSEAN

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2025

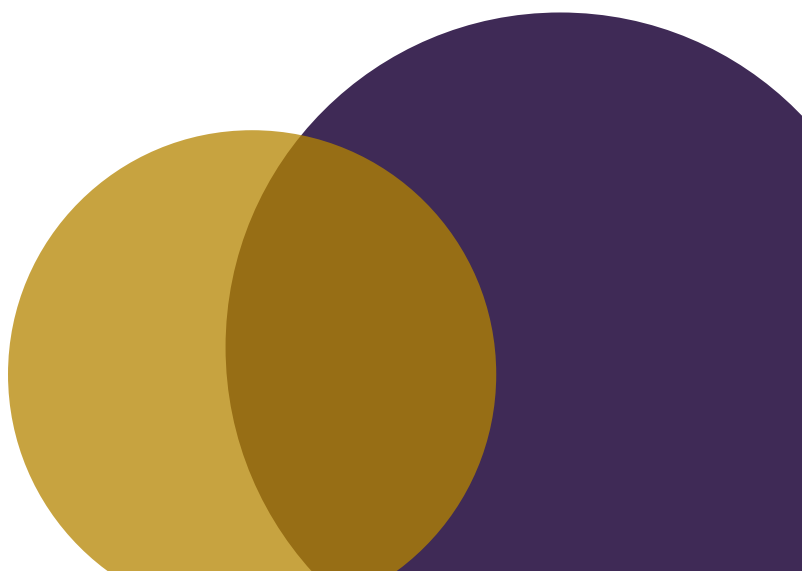
	Nòta	Cùl-stòr Coitcheann £	Cùl-stòr Maoin nam Peinnsean £	Uile gu lèir £
Cothromachadh aig 1 Giblean 2024		3,311	952,000	955,311
Caiteachas Lom an Sgeama Pheinnsein				
Gluasad gu fèicheannasan peinnsein	11	26,000	(26,000)	-
Peinnseanan - Cosgaisean Ionmhais Lom	11	(45,000)	45,000	-
Ath-thomhas air uallaichean a thaobh shochairan cluaineis	11	-	(971,000)	(971,000)
Easbhaidh obrachaidh		(5,425,697)	-	(5,425,697)
Teachd-a-steach is cosgais aithnichte iomlan airson 2024-25		(5,444,697)	(952,000)	(6,396,697)
Maoineachadh bho Riaghaltas na h-Alba	3	5,475,000	-	5,475,000
Cothromachadh aig 31 Màrt 2025		33,614	-	33,614

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2024

	Nòta	Coitcheann Cùl-stòr £	Peinnsean Maoin Cùl-stòr £	Uile gu lèir £
Cothromachadh aig 1 Giblean 2023		99,072	178,000	277,072
Caiteachas Lom an Sgeama Pheinnsein				
Glusad gu fèicheannasan peinnsein	11	24,000	(24,000)	-
Peinnseanan - Cosgaisean Ionmhais Lom	11	(28,000)	28,000	-
Ath-thomhas air uallaichean a thaobh shochairan cluaineis	11	-	770,000	770,000
Easbhaidh obrachaidh		(5,615,761)	-	(5,615,761)
Teachd-a-steach is cosgais aithnichte iomlan airson 2023/24		(5,619,761)	774,000	(4,845,761)
Maoineachadh bho Riaghaltas na h-Alba	3	5,524,000	-	5,524,000
Cothromachadh aig 31 Màrt 2024		3,311	952,000	955,311

Tha na poileasaidhean cunntasachd is nòtaichean mar phàirt de na cunntasan seo.

NÒTAICHEAN AN COIS NAN CUNNTASAN

AIRSON NA BLIADHNA A CHRÌOCHNAICH AIR 31 MÀRT 2025

1

Fiosrachadh coitcheann

'S e buidheann phoblach neo-roinneil ghnìomhach a th' ann am Bòrd na Gàidhlig a tha cunntachail tro Mhinistearan do Phàrlamaid na h-Alba. 'S e seòladh prìomh oifis na buidhne Taigh a' Ghlinne Mhòir, Rathad na Leacainn, Inbhir Nis IV3 8NW.

Air a stèidheachadh fo Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 (An Achd) 's e Bòrd na Gàidhlig a' phrìomh bhuidheann ann an Alba le uallach gus leasachaidhean Gàidhlig a chur air adhart agus gus comhairle a thoirt do Mhinistearan na h-Alba mu chùisean Gàidhlig. Fo chumhachan na h-Achd, feumaidh Bòrd na Gàidhlig a dhleastanasan a thoirt gu buil le sùil gus inbhe na Gàidhlig a dhèanamh tèarainte mar chànan oifigeil ann an Alba a tha a' faighinn spèis a tha co-ionann ris an spèis a th' ann dhan Bheurla.

2

Poileasaidhean Cunntasachd

Tha na cunntasan air an ullachadh a rèir Stiùireadh nan Cunntasan a dh'fhoillsich Ministearan na h-Alba do Bhòrd na Gàidhlig. Feumaidh Stiùireadh nan Cunntasan seo cumail ri Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail 2024-25 (FRem) a dh'fhoillsich Roinn Ionmhais an Rìgh. Tha na poileasaidhean cunntasachd san leabhran a' cumail ri Poileasaidhean Cunntasachd Coitcheann mar a tha iad air an cur an cèill ann an Inbhean Eadar-nàiseanta airson Aithrisean Ionmhasail (IFRS), chun na h-ìre agus gu bheil sin ciallach is iomchaidh ann an co-theacsa na Roinne Poblach. Tha mìneachadh air na poileasaidhean cunntasachd a chuireadh an sàs gu h-ìosal. Chaidh an cur an sàs gu cunbhalach ann a bhith a' dèiligeadh ri nithean a bha gam meas susbainteach a thaobh nan cunntasan.

Am Modh Cunntasachd

Chaidh na cunntasan ionmhasail seo ullachadh a rèir modh na cosgais eachdraidheil.

So-mhaoinean neo-làithreach

Rinn Bòrd na Gàidhlig ath-sgrùdadh air an ìre as ìsle de chalpachadh airson so-mhaoinean neo-làthaireach agus, a rèir cleachdadh nam buidhnean poblach eile, mheudaich iad seo gu £5,000 airson ceannachdan fa leth.

Chan eil so-mhaoinean neo-làithreach aig Bòrd na Gàidhlig.

Cùl-stòran

Tha an Cùl-stòr Coitcheann air a dhèanamh suas den chòrr den chaiteachas thairis air teachd-a-steach air gnìomhan maoinichte bhon Tabhartas gus Cuideachadh.

Tha Cùl-stòr nam Peinnseanan a' gabhail ris na h-eadar-dhealachaidhean tìmeachaidh a tha ag èirigh bho na diofar rèiteachaidhean gus cunntas a thoirt air sochairean às dèidh do dhaoine an dreuchdan a leigeil dhiubh agus airson sochairean maoineachaidh a rèir ullachaidhean reachdail. Tha Bòrd na Gàidhlig a' toirt cunntas air sochairean às dèidh cosnadh anns an Aithris Iomlan air Teachd-a-steach is Cosgais leis gu bheil na sochairean air an cosnadh le luchd-obrach a tha a' tional bhliadhnaichean de sheirbheis, ag ùrachadh nam fèicheannasan a tha aithnichte gus am bi e a' cur ann atmhorachd, barailean caochlaideach agus toradh bho thasgadh air goireasan sam bith a chaidh a chur an dàrna taobh gus coinneachadh ris na cosgaisean. Ach, fo rèiteachaidhean reachdail feumaidh sochairean a tha air an cosnadh a bhith air am maoineachadh bhon a tha Bòrd na Gàidhlig a' toirt tabhartasan fastaiche do mhaoin peinnsein no a' pàigheadh pheinnseanan sam bith air a bheil e an urra gu dìreach. Tha balans de neoni aig Cùl-stòr nam Peinnseanan mar thoradh air cur an sàs IAS19 agus IFRIF 14, far a bheil luach làithreach nan tabhartasan seirbheis airson an àm ri teachd nas àirde na luach làithreach cosgais seirbheis airson an àm ri teachd. Far a bheil seo a' tachairt, tha ùrlar de £0 air a thoirt dhan bhuannachd eaconamaich a tha ri fhaighinn mar lùghdachadh ann an tabhartasan san àm ri teachd. Mar sin, chaidh crìoch so-mhaoinean de £0 a chur an sàs. Faicibh Nòta 11 airson barrachd fiosrachaidh.

Airgead is Nithean Co-ionann

Tha airgead is suimeannan co-ionann ri airgead ann an aithris air an t-suidheachadh ionmhasail a' gabhail a-steach airgead sa bhanca.

Buidheann a tha a' Cumail a' Dol

A rèir FReM, feumaidh na cunntasan a bhith air an ullachadh air a' bhunait gun cùm a' bhuidheann a' dol leis an tuigse gun lean a seirbheisean.

Tha Bòrd na Gàidhlig mothachail air mar a tha e an urra ri taic maoineachaidh leantainneach a bhith ann bho Mhinistearan Riaghaltas na h-Alba agus chan eil adhbhar sam bith aig a' Bhòrd smaoineachadh nach fhaighear taic maoineachaidh bhon roinn is aonta bho na Ministearan san àm ri teachd no gum faigh Bòrd na Gàidhlig nas lugha taic.

Mar sin, chaidh a mheasadh gun robh e iomchaidh na Cunntasan seo ullachadh leis an tuigse gun cùm a' bhuidheann a' dol. Tha co-dhùnadh beachdachadh Bòrd na Gàidhlig air cho iomchaidh 's a tha e tuigse a bhith ann gum bi a' bhuidheann a' cumail a' dol sa bhliadhna làithrich air a mhìneachadh san Aiste Coileanaidh.

Cìs Luach Leasaichte

Nochdar VAT nach fhaighear air ais san Aithris air Caiteachas Lom Iomlan mar chosgais san ùine san robh a' chosgais.

Tabhartas gus Cuideachadh bhon Riaghaltas

Bithear a' nochdadh an Tabhartais gus Cuideachadh a gheibhear airson gnìomhan obrachaidh coitcheann mar theachd-a-steach maoineachaidh agus thèid a chur gu dìreach chun na Maoine Coitchinne.

A' Comharrachadh Teachd-a-steach

'S e a th' ann an teachd-a-steach luach iomlan an teachd-a-steach a fhuaras.

Tha na tabhartasan teachd-a-steach a fhuaras bho Riaghaltas na h-Alba agus bho bhuidhnean eile air an cur ris an Aithris air Caiteachas Lom Iomlan airson na bliadhna dom buin iad.

A' Comharrachadh Chosgaisean

Tha cosgaisean air an toirt dheth anns an Aithris air Caiteachas Lom Iomlan airson na bliadhna dom buin iad.

A' Comharrachadh Thabhartasan

Tha grunn sgeamaichean tabhartais gan tabhann tron bhliadhna a' toirt taic-airgid do dhaoine fa leth agus do bhuidhnean gus amasan Bòrd na Gàidhlig a thoirt air adhart.

Bithear ag aithneachadh thabhartasan nuair a thèid cumhachan a choileanadh, agus thèid cead a thoirt seachad airson pàigheadh mura h-eil cumhachan ann a dh'fhaodadh, gu reusanta, stad a chur air pàigheadh cuibhreannan an tabhartais san àm ri teachd.

Bithear ag aithneachadh thabhartasan a ghabhas fhaighinn air ais air na cinn-latha a chaidh aontachadh leis na buidhnean no daoine fa leth.

Peinnseanan

Tha plana peinnsein le sochairean suidhichte air a chur air dòigh le Comhairle na Gàidhealtachd do luchd-obrach Bòrd na Gàidhlig.

Airson an sgeama pheinnsein air a bheil aithris ann an Nòta 11, thathar a' comharrachadh an eadar-dhealachaidh eadar luach cothromach nan so-mhaoinean

agus luach làithreach nan uallaichean airson sochairean suidhichte mar bhuannachd no fèicheannas san aithris air an t-suidheachadh ionmhasail. Bidh clèireach-urrais ag obrachadh a-mach dè na h-uallaichean a th' ann a thaobh shochairean suidhichte le bhith a' cleachdadh a' mhodh far an dèanar ro-thomhas air na h-aonadan creideis. Bithear a' comharrachadh nan cosgaisean seirbheis a dh'èirich bho bhith a' toirt shochairean cluaineis do luchd-obrach rè na bliadhna, còmhla ri cosgaisean sam bith a dh'èirich bho shochairean co-cheangailte ri seirbheis a rinneadh roimhe, mu choinneamh chosgaisean obrach eile na bliadhna.

Nochdar creideas, a' riochdachadh nan toraidhean a thathar an dùil a gheibhear bho sho-mhaoinean an sgeama cluaineis thar na bliadhna, fo theachd-a-steach ionmhasail. Tha seo stèidhichte air luach margaidh so-mhaoinean an sgeama aig toiseach na bliadhna.

Thèid cosgais cuideachd a chomharrachadh taobh a-staigh teachd-a-steach ionmhasail, agus sin a' sealltainn a' mheudachaidh ris a bheilear an dùil ann am fèicheannasan sgeama nan sochairean cluaineis rè na bliadhna. Tha seo ag èirigh bho mar a tha bliadhna nas lugha ann gus am feumar fèicheannasan an sgeama a phàigheadh.

Bithear a' nochdadh bhuannachdan is call, a tha a rèir na thomhais clèireach-urrais, sa bhad san aithris air caiteachas lom iomlan.

Buidhnean Co-cheangailte

'S e buidheann phoblach neo-roinneil a th' ann am Bòrd na Gàidhlig le taic maoineachaidh bhon Bhuidheann-stiùiridh airson Ionnsachaidh aig Riaghaltas na h-Alba. Tha a' Bhuidheann-stiùiridh air a meas mar bhuidheann cho-cheangailte. Tron bhliadhna, bha grunn ghluasadan airgid susbainteach aig Bòrd na Gàidhlig leis a' Bhuidhinn-stiùiridh. A bharrachd air seo, tha grunn ghluasadan airgid susbainteach air a bhith ann le buidhnean riaghaltais eile, le buidhnean aig an riaghaltas nàiseanta, le ùghdarrasan ionadail agus le buidhnean poblach riaghaltais neo-roinneil. Rè na bliadhna, chan eil gluasad airgid susbainteach air a bhith ann eadar Ball sam bith den Bhòrd-stiùiridh agus Bòrd na Gàidhlig. Tha nòta 12 de na cunntasan seo a' toirt seachad sealladh mionaideach air suimeannan a chaidh a phàigheadh agus aontachadh luach £1,000 no nas motha anns a' bhliadhna ionmhais eadar Bòrd na Gàidhlig agus buidhnean far a bheil buaidh nach beag aig Buill a' Bhùird-stiùiridh no far a bheil iad nam prìomh bhuill den luchd-stiùiridh.

Ionnsramaidean Ionmhasail

Tha so-mhaoinean agus fèicheannasan ionmhasail air an comharrachadh nuair a bhios Bòrd na Gàidhlig a' dol na phàrtaidh air ullachaidhean cùmhnantail na h-ionnsramaid. Tha so-mhaoinean agus fèicheannasan ionmhasail air an seòrsachadh a rèir 's dè dìreach a chaidh aontachadh anns a' chùmhnant.

So-mhaoinean agus fèicheannasan ionmhasail

Aig toiseach gnothaich tha na so-mhaoinean agus na fèicheannasan ionmhasail uile air an tomhas a rèir prìs a' ghnìomh-mhalairt (a' gabhail a-steach na chosg an gnìomh-malairt). Air ceann-latha na duilleige cothromachaidh tha so-mhaoinean is fèicheannasan ionmhasail air an comharrachadh a rèir an luach às dèidh chosgaisean a dh'èireas bho ìsleachadh luach.

Chan eilear a' frith-chothromachadh so-mhaoinean agus fèicheannasan ionmhasail anns an aithris air an t-suidheachadh ionmhais ach a-mhàin ann an suidheachadh far a bheil, agus dìreach ann an suidheachadh far a bheil, còir laghail ann a tha comasach air cur an gnìomh gus na suimeannan aithnichte fhrith-chothromachadh agus Bòrd na Gàidhlig an dùil an dàrna cuid rèiteachadh a dhèanamh air stèidh lom, no an t-so-mhaoin a thoirt gu buil agus am fèicheannas a rèiteachadh aig an aon àm.

Chan eil gin de na h-ionnsramaidean ionmhasail a leanas aig Bòrd na Gàidhlig:

- Ionnsramaidean airson fiachan
- Airgead seilbhe
- Nòtaichean lasaid a Ghabhas Atharrachadh
- Ionnsramaidean Ionmhasail Derivative
- Ionnsramaidean fa chomhair Call

Chan eil gin a sho-mhaoinean no fhèicheannasan ionmhasail ann a tha air an luachachadh fon mhodh cunntasachd Luach Cothromach. 'S e stòrasan airgid, no stòrasan a ghabhas tionndadh gu airgead, a-mhàin a th' aig Bòrd na Gàidhlig

Ath-sgrùdadh air Poileasaidhean Cunntasachd

A' leantainn Inbhe Cunntasachd Eadar-nàiseanta 8, Poileasaidhean Cunntasachd, Atharrachaidhean ann an Tuairmsean agus Mearachdan, rinn Bòrd na Gàidhlig ath-sgrùdadh air na poileasaidhean cunntasachd aige uile gus dèanamh cinnteach gun robh iad fhathast iomchaidh.

A' Gabhail ri Bun-inbhean Cunntasachd Ùra

A) Inbhean, atharrachaidhean agus mìneachaidhean a bha an sàs sa bhliadhna seo.

Anns a' bhliadhna làithrich, tha Bòrd na Gàidhlig air grunn atharrachaidhean do dh'Inbhean is Mìneachaidhean IFRS a chur an sàs a bhios an gnìomh airson na bliadhna a thòisicheas air no às dèidh 1 Faoilleach 2024. Cha tug mar a chaidh na h-Inbhean sin a ghabhail os làimh buaidh shusbainteach air an fhiosrachadh fhoillsichte no air na suimeannan a tha air an aithris anns na h-aithrisean ionmhasail seo:

- IFRS S1: Riatanasan Coitcheann airson a bhith a' Foillseachadh Fiosrachadh Ionmhais Co-cheangailte ri Seasmhachd.
- IFRS S2: Foillseachaidhean co-cheangailte ris a' Gnàth-shìde.
- Atharrachaidhean do IFRS 16: Fèicheannasan Lìosa ann an Reic agus Ath-lìosadh.
- Atharrachaidhean do IAS 7: Ullachaidhean Ionmhais aig Solaraichean.

B) Inbhean, atharrachaidhean agus mìneachaidhean a chaidh a chur an sàs gu tràth am-bliadhna.

Cha deach inbhe, atharrachadh no mìneachadh a chur an sàs gu tràth am-bliadhna.

C) Inbhean, atharrachaidhean agus mìneachaidhean a chaidh fhoillseachadh ach nach deach a chur an sàs am-bliadhna.

Air an latha a chaidh na h-aithrisean ionmhais seo ùghdarrachadh, chan eil Bòrd na Gàidhlig air na h-inbhean ùra is ùraichte a leanas aig an IFRS, a chaidh fhoillseachadh ach nach eil an gnìomh fhathast, a chur an sàs;

- Atharrachaidhean do IAS 21: Dìth Comas Iomlaid. Bidh seo an sàs air no às dèidh 1 Faoilleach 2025.
- Atharrachadh air inbhean SASB gus cur ri iomchaidheachd eadar-nàiseanta. Bidh seo an sàs air no às dèidh 1 Faoilleach 2025.

Chan eil am Bòrd an dùil gun toir mar a chaidh na h-Inbhean sin a ghabhail os làimh buaidh shusbainteach air na h-aithrisean ionmhasail anns an àm ri teachd.

Prìomh Thùsan airson Breithneachadh, Tuairmsean agus Mì-chinnt

Ann a bhith a' cur poileasaidhean cunntasachd Bòrd na Gàidhlig an sàs, feumar breithneachadh is tuairmsean a dhèanamh agus beachdan a ghabhail mu na suimeannan airson so-mhaoinean is fèicheannasan a thathar a' giùlan nach eil follaiseach bho bhith a' coimhead air tùsan eile.

Tha na tuairmsean agus na beachdan a chaidh a ghabhail co-cheangailte riutha stèidhichte air fiosrachadh eachdraidheil agus cùisean eile a tha gam meas buntainneach. Tha na measaidhean agus na ro-bheachdan nan lùib gan ath-bhreithneachadh gu leanmhainneach. Bithear a' comharrachadh atharrachaidhean

air tuairmsean cunntasachd sa bhliadhna san deach an tuairmse atharrachadh ma tha an t-atharrachadh a’ toirt buaidh a-mhàin air a’ bhliadhna sin, no thèid an comharrachadh sa bhliadhna san deach an t-atharrachadh a dhèanamh agus ann am bliadhnaichean ri thighinn ma tha an t-atharrachadh a’ toirt buaidh air a’ bhliadhna sin agus bliadhnaichean ri thighinn.

Is e prìomh thùs airson tuairmse a thoirt air a’ chòrr peinnsein a tha air fhiosrachadh le aithisg clèirich-urrais bho sholaraiche neo-eisimeileach. Airson a bhith faiceallach, ann an 2024/25 tha Bòrd na Gàidhlig air buannachd peinnsein de £0 a chomharrachadh, is e sin an tè as ìsle den chrìch so-mhaoinean air obrachadh a-mach agus a’ bhuannachd peinnsein a rèir clèireach-urrais. Tha crìoch nan so-mhaoinean stèidhichte air barailean chlàirich-urrais agus tha barrachd mion-fhiosrachaidh air a thoirt seachad ann an Nòta 11. Gheibhear làn fhiosrachadh air peinnseanan ann an Nòta 11, a’ gabhail a-steach mion-sgrùdadh air dè a’ bhuaidh a bhios aig atharrachaidhean ann am modhan is beachdan air na toraidhean.

3

Tabhartas gus Cuideachadh

	2025 £	2024 £
Tabhartas iomlan gus Cuideachadh a fhuaras comharraichte fon Chùl-stòr Choitcheann san Aithris air an t-Suidheachadh Ionmhasail	5,475,000	5,524,000

Bidh ìre an Tabhartais gus Cuideachadh air aontachadh le Ministearan na h-Alba sa chiad dol a-mach, mar phàirt de phròiseas Buidseat na h-Alba. Dh’fhaodadh an uair sin gun tèid am figear sin atharrachadh le aonta leis an roinn urrasachd agus iad a’ gabhail ealla ri prògram obrach Bhòrd na Gàidhlig.

4

Teachd-a-steach eile

	2025 £	2024 £
Cha d’ fhuairleadh teachd-a-steach sam bith eile ann an 2024/25	-	-

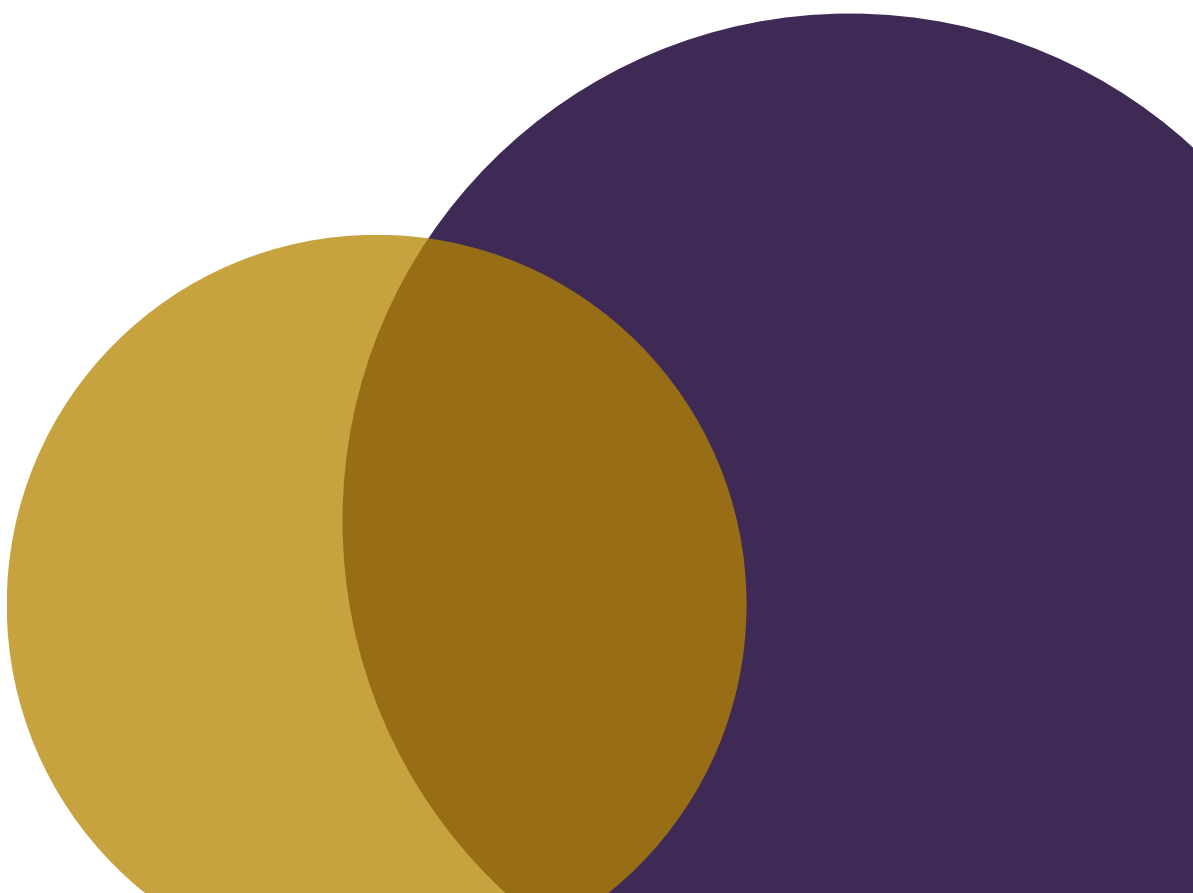
5

Cosgaisean Luchd-obrach

	2025 £	2024 £
Pàigheadh is Tuarastalan (A' gabhail a-steach Buill a' Bhùird-stiùiridh)	942,199	1,074,619
Cosgaisean shochoirean sòisealta	98,488	108,815
Suimeannan a chaidh a phàigheadh dhan sgeama peinnsein	145,287	183,212
Atharrachadh IAS 19 air suimeannan air an cur gu peinnseanan	26,000	24,000
Cosgaisean Luchd-obrach iomlan	1,211,974	1,390,649

Tha mìneachadh a bharrachd air cosgaisean luchd-obrach san Aithisg air Luchd-obrach.

Tha mar a chaidh an t-atharrachadh IAS 19 obrachadh a-mach air a mhìneachadh ann an Nòta 11.

6

Caiteachas Obrachaidh Eile

Tha Caiteachas Obrachaidh Eile air a roinn eadar Cosgaisean Ruith (gun a bhith a’ gabhail a-steach cosgaisean luchd-obrach) agus Cosgaisean Leasachaidh, a tha stèidhichte air Plana Gnìomh anns a bheil prìomh thargaidean is cinn-uidhe.

	2025 £	2024 £
Caiteachas Obrachaidh Eile - Cosgaisean Ruith		
Cosgaisean a’ Bhùird is Luchd-obrach (gun chosgaisean Thuarastalan)	52,803	73,773
Cìsean Sgrùdaidh (sgrùdadh bhon taobh a-muigh)	18,530	18,180
Cosgaisean Ruith na h-Oifis	222,627	225,866
Dàimh Phoblach is Margaidheachd	6,432	20,895
Cìsean Proifeiseanta	87,718	125,565
	388,110	464,279
Caiteachas Obrachaidh Eile - Cosgaisean Leasachaidh		
A’ cur ri cleachdadh na Gàidhlig	2,816,860	2,269,404
A’ cur ri ionnsachadh na Gàidhlig	688,983	1,201,483
A’ cur deagh ìomhaigh air adhart airson na Gàidhlig	364,770	317,949
	3,870,613	3,788,836
Caiteachas Obrachaidh Iomlan Eile	4,258,723	4,253,115

7

Seilbh, Uidheam is Acfhainn

Chan eil so-mhaoin sam bith aig Bòrd na Gàidhlig fon roinn-seòrsa Seilbh, Uidheam is Acfhainn.

Chaidh na so-mhaoinean a tha clàraichte sa chlàr Seilbh, Uidheam is Acfhainn. a thoirt seachad do bhuidhnean Gàidhlig eile no fhuaradh cuidhteas iad grunn bhliadhnaichean air ais. Chaidh iad sin a sgrìobhadh dheth ann an 2024.

2023/24	Acfhainn Oifise £	Uidheam is Àirneis £	Uidheamachd Coimpiutaireachd £	Uile gu lèir £
Cosgais				
Air 1 Giblean 2023	6,420	14,964	62,493	83,877
Cur ris	-	-	-	-
Cuidhteachaidhean	(6,420)	(14,964)	(62,493)	(83,877)
Air 31 Màrt 2024	-	-	-	-
Ìsleachadh Luach				
Air 1 Giblean 2023	6,420	14,964	62,493	83,877
Ri chomharrachadh sa bhliadhna	-	-	-	-
A thaobh chuidhteasan	(6,420)	(14,964)	(62,493)	(83,877)
Air 31 Màrt 2024	-	-	-	-
Luach Leabhair Lom air 31 Màrt 2024	-	-	-	-
Luach Leabhair Lom air 1 Giblean 2023	-	-	-	-

8

Malairt is nithean eile a gheibhear

Suimeannan a tha rim pàigheadh taobh a-staigh bliadhna	2025 £	2024 £
Ro-phàigheadh is Teachd-a-steach Cruinnichte	65,245	40,627
Malairt is nithean eile a gheibhear	-	-
Nithean eile a gheibhear - Iomlan	65,245	40,627

9

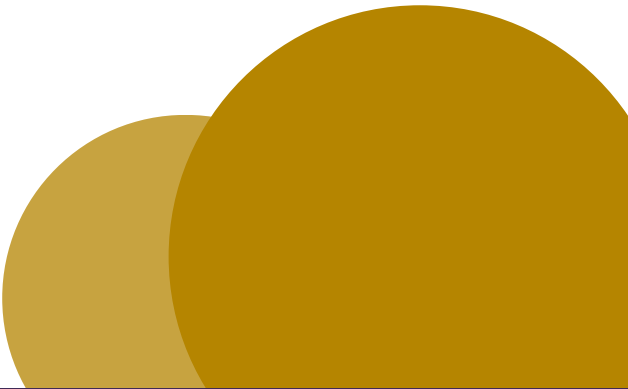
Airgead is nithean co-ionann

	2025 £	2024 £
Cothromachadh air 1 Giblean	20,714	98,750
Atharrachadh lom ann an cothromachaidhean airson airgid is suimeannan co-ionann ri airgead	(11,629)	(78,036)
Cothromachadh air 31 Màrt	9,085	20,714
Air 31 Màrt 2025, bha na cothromachaidhean a leanas air an cumail:		
Seirbheis Banca an Riaghaltais is airgead làimhe	9,085	20,714
	9,085	20,714

10

Malairt is nithean eile a phàighear

Suimeannan a tha rim pàigheadh taobh a-staigh bliadhna	2025 £	2024 £
Nithean malairt rim pàigheadh	-	-
Nithean Cruinnichte is Teachd-a-steach ri Thighinn	40,716	58,030
	40,716	58,030

11

Peinnseanan

Tha ballrachd aig Bòrd na Gàidhlig ann an Sgeama Peinnsein Comhairle na Gàidhealtachd. 'S e sgeama reachdail Riaghaltais Ionadail le sochairean suidhichte a th' ann. Tha e air a ruith a rèir Riaghailtean Sgeama Peinnsein an Riaghaltais Ionadail (Sochairean, Ballrachd is Suimeannan Pàighte) (Alba) 2008, Riaghailtean Sgeama Peinnsein an Riaghaltais Ionadail (Rianachd) (Alba) 2008 agus a rèir Riaghailtean Sgeama Riaghaltais Ionadail (Cumhachan Eadar-amail) (Alba) 2008. Tha e air tighinn a-mach à Dàrna Peinnsean na Stàite. Thèid luachadh neo-eisimeileach a dhèanamh le clèireach-urrais air an Sgeama Peinnsein gach trì-bliadhna.

Dàta

Figearan aig an fhastaiche a thaobh ballrachd

	Àireamh	Tuarastalan is Peinnseanan Iomlan £000	Aois Chuibheasach
	Air 31 Màrt 2023		
Buill – a' pàigheadh	22	874	56
Buill – nach eil a-nis a' pàigheadh	26	118	53
Luchd-peinnsein	9	73	71

Tha an dàta sa chlàr bhon cheann-latha luachaidh maoineachaidh as ùire air 31 Màrt 2023.

Rola-pàighidh

Clàr-pàighidh iomlan ris a bheilear a' gabhail san ùine bho 1 Giblean 2024 gu 31 Màrt 2025 bho gabh suimeannan a phàigheadh airson pheinnseanan, stèidhichte air an fhiosrachadh a fhuaras	£830,000

Toraidhean Seilbhe

Chaidh tuairmse a dhèanamh air na toraidhean bhon Mhaoin, a rèir luach a' mhargaidh, airson na h-ùine gu 31 Màrt 2025 a bha stèidhichte air dearbh thoraidhean bhon Mhaoin mar a fhuairleadh bho Chomhairle na Gàidhealtachd.

Dearbh thoradh san ùine bho 1 Giblean 2024 gu 31 Màrt 2025	3.7%

Fo IAS 19, feumaidh mìneachadh mionaideach a bhith ann air na diofar sho-mhaoinean a tha sa Mhaoin, agus an lùib sin feumaidh Clèireach-urrais eadar-dhealachadh a dhèanamh eadar nàdar nan so-mhaoinean sin agus na cunnartan a tha nan cois, agus feumaidh iad an roinn a rèir na feadhna le prìs ainmichte ann am margaidhean a tha gnìomhach agus an fheadhainn leis nach eil. Chithear mìneachadh air sin air taobh-duilleig 107.

Tha an Clèireach-urrais air tuairmse a dhèanamh air luach tagraidh so-mhaoinean na Maoine air 31 Màrt 2025 gun robh luach £6.021m ann, agus sin stèidhichte air fiosrachadh a fhuaras bho Chomhairle na Gàidhealtachd agus a’ gabhail ealla ri toraidhean a’ chlàir-amais nuair a dh’fheumte.

Ro-bheachdan

Ùine a chrìochnaich	31 Màrt 2025	31 Màrt 2024
	%P.A.	
Ìre-àrdachaidh a’ Pheinnsein	2.75%	2.75%
Ìre-àrdachaidh nan Tuarastal	3.55%	3.55%
Ìre-lasachaidh	5.80%	4.85%

Reat Bàsmhorachd

Tha an ùine a thathar an dùil a bhios daoine beò stèidhichte air VitaCurves na Maoine le leasachaidhean a rèir a’ mhodail CMI 2023, le cuideam 15% air dàta 2023 (agus 2022), le cuideam 0% air dàta 2021 (agus 2020), le rèidheachadh coitcheann (Sk7), atharrachadh tòiseachaidh de 0.25% agus ìre leasachaidh de 1.5% sa bhliadhna san ùine fhada. Stèidhichte air na beachdan seo, tha an ùine chuibheasach a thathar a’ sùileachadh a bhios daoine beò aig aois 65 air a mìneachadh gu h-ìosal.

	Fireannaich	Boireannaich
Luchd-peinnsein an-dràsta	22.6	24.3
Luchd-peinnsein san àm ri teachd*	22.4	24.8

* Tha na figearan a’ gabhail ris gun robh buill aois 45 nuair a chaidh an luachadh oifigeil mu dheireadh a dhèanamh.

Reata bhàsan eachdraidheil

Tha na beachdan a chaidh a ghabhail a thaobh na h-ùine a thathar an dùil a bhios daoine beò sa chumantas airson deireadh na bliadhna ionmhais ron seo stèidhichte air VitaCurves na Maoine. Tha mar a bhithear ag obrachadh a-mach dè an ùine a thathar a' sùileachadh a bhios daoine beò sa chumantas san àm ri teachd air a shealltainn gu h-ìosal.

Luchd-peinnsein an-dràsta	Luchd-peinnsein san àm ri teachd
Modail CMI 2022, le cuideam 25% air dàta 2022, le cuideam 0% air dàta 2021 (agus 2020), rèidheachadh coitcheann (Sk7), atharrachadh tòiseachaidh de 0.25% agus ìre leasachaidh de 1.5% sa bhliadhna san ùine fhada	Modail CMI 2022, le cuideam 25% air dàta 2022, le cuideam 0% air dàta 2021 (agus 2020), rèidheachadh coitcheann (Sk7), atharrachadh tòiseachaidh de 0.25% agus ìre leasachaidh de 1.5% sa bhliadhna san ùine fhada

Tha na beachdan ris an deach gabhail mu reata bhàsan gus luach nan Uallaichean ann an Suidheachadh Crìochnachaidh an Fhastaiche a thomhas eadar-dhealaichte bhon fheadhainn a chaidh a chleachdadh gus luach nan Uallaichean ann an Suidheachadh Tòiseachaidh an Fhastaiche a thomhas.

Caoban Airgid bhon Pheinnsean

Tha cùisean air an riarachadh los gum faod daoine a tha a' dol a leigeil dhiubh an dreuchdan san àm ri teachd roghnachadh 65% den airgead a bharrachd a tha saor bho chìsean a ghabhail suas chun nan ìrean a tha ceadaichte le HMRC.

**Atharrachaidhean ann an Luach Cothromach So-mhaoinean a’ Phlana,
Uallaichean airson Sochairean Suidhichte agus Fèicheannasan Loma airson
na bliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2025**

A’ Bhliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2025	Maoin £000	Uallaichean £000	So-mhaoinean lom / (fèicheannasan) £000
Atharrachaidhean ann an luach cothromach so-mhaoinean a’ phlana	5,718	-	5,718
Luach làithreach nan uallaichean maoinichte	-	4,766	(4,766)
Suidheachadh tòiseachaidh air 1 Giblean 2024	5,718	4,766	952
Cosgais na seirbheis			
- Cosgais làithreach na seirbheis*	-	171	(171)
Cosgais iomlan na seirbheis	-	171	(171)
Riadh lom			
- Teachd-a-steach bho riadh air so-mhaoinean a’ phlana	279	-	279
- Cosgaisean rèidh air uallaichean airson sochairean suidhichte	-	234	(234)
Riadh lom iomlan	279	234	45
Cosgais iomlan nan sochairean suidhichte aithnichte: prothaid no (call)	279	405	(126)
Sruthan airgid			
- Suimeannan pàighte le com-pàirtichean a’ phlana	57	57	-
- Suimeannan pàighte leis an fhastaiche	145	-	145
- Sochairean pàighte	(115)	(115)	-
Suidheachadh crìochnachaidh ris a bheil dùil	6,084	5,113	971

A' Bhliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2025	Maoin £000	Uallaichean £000	So-mhaoinean lom / (fèicheannasan) £000
Ath-thomhasan			
- Na beachdan ionmhasail air atharrachadh	-	(793)	793
- Na beachdan deamografach air atharrachadh	-	(7)	7
- Eòlas eile †	-	(46)	46
- Toradh bho sho-mhaoinean às aonais shuimeannan fo riadh lom	(63)	-	(63)
- IFRIC 14 Atharrachaidhean ann an crìochan airson so-mhaoinean***	-	1,754	(1,754)
Ath-thomhasan iomlan aithnichte ann an Teachd-a-steach iomlan Eile (OCI)	(63)	908	(971)
Luach cothromach so-mhaoinean a' phlana	6,021	-	6,021
Luach làithreach nan uallaichean maoinichte**	-	4,267	(4,267)
IFRIC 14 Atharrachaidhean ann an crìochan airson so-mhaoinean***	-	1,754	(1,754)
Suidheachadh crìochnachaidh air 31 Màrt 2025	6,021	6,021	-

* Tha a' chosgais seirbheis làithreach a' gabhail a-steach cuibhreann airson cosgaisean rianachd de 0.7% den chlàr-phàigheadh.

** Tha an Clèireach-urrais air tuairmse a dhèanamh gu bheil luach làithreach nam fèicheannasan maoinichte timcheall air £1,980,000, £1,319,000 agus £968,000 a thaobh luchd-obrach a tha nam ball, buill nach eil a-nis a' pàigheadh agus peinnseanairean aig 31 Màrt 2025.

*** Tha IAS19 a’ cuingealachadh tomhas so-mhaoin sochair suidhichte lom chun an fhigear as ìsle eadar an còrr sa phlana shochair ean suidhichte agus crìoch nan so-mhaoinean. Tha crìoch nan so-mhaoinean air a mhìneachadh mar luach làithreach shochair ean eaconamach sam bith a tha rim faighinn ann an riochd lùghdachadh ann an tabhartasan dhan phlana san àm ri teachd. Leis nach eil còir gun chumhachan ann air pàigheadh air ais, tha na clèirich-urrais air obrachadh a-mach a bheil buannachdan eaconamach ann an cruth lùghdachadh ann an tabhartasan san àm ri teachd, a rèir IFRIC14. Chaidh luach làithreach cosgais seirbheis airson an àm ri teachd obrachadh a-mach mar £6,072,000 agus chaidh luach làithreach tabhartasan seirbheis airson an àm ri teachd obrachadh a-mach aig £6,731,000. Tha ùrlar ann de £0 dhan bhuannachd eaconamaich a tha ri fhaighinn mar lùghdachadh ann an tabhartasan san àm ri teachd agus mar sin tha crìoch na so-mhaoine aig £0 airson 2024/25.

† Taobh a-staigh an nì eòlais eile, tha na h-Uallaichean maoin eachaidh air lùghdachadh £46,000 a chionn ’s gun robh òrdugh àrdachadh a’ pheinnsin eadar-dhealaichte bhon bharrail roimhe.

A’ Bhliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2024	Maoin £000	Uallaichean £000	So-mhaoinean lom / (fèicheannasan) £000
Atharrachaidhean ann an luach cothromach so-mhaoinean a’ phlana	4,938	-	4,938
Luach làithreach nan uallaichean maoinichte	-	4,327	(4,327)
Suidheachadh tòiseachaidh air 1 Giblean 2023	4,938	4,327	611
Cosgais na seirbheis			
- Cosgais làithreach na seirbheis*	-	207	(207)
Cosgais iomlan na seirbheis	-	207	(207)
Riadh lom			
- Teachd-a-steach bho riadh air so-mhaoinean a’ phlana	236	-	236
- Cosgaisean rèidh air uallaichean airson sochair ean suidhichte	-	208	(208)
Riadh lom iomlan	-	208	(208)
Cosgais iomlan nan sochair ean suidhichte aithnichte: prothaid no (call)	236	415	(179)

A' Bhliadhna a chrìochnaich air 31 Màrt 2024	Maoin £000	Uallaichean £000	So-mhaoinean lom / (fèicheannasan) £000
Sruthan airgid			
- Suimeannan pàighte le com-pàirtichean a' phlana	64	64	-
- Suimeannan pàighte leis an fhastaiche	183	-	183
- Sochairean pàighte	(201)	(201)	-
Suidheachadh crìochnachaidh ris an robh dùil	5,220	4,605	615
Ath-thomhasan			
- Na beachdan ionmhasail air atharrachadh	-	(286)	286
- Na beachdan deamografach air atharrachadh	-	(61)	61
- Eòlas eile	192	508	(316)
- Toradh bho sho-mhaoinean às aonais shuimeannan fo riadh lom	306	-	306
- IFRIC 14 Atharrachaidhean ann an crìochan airson so-mhaoinean***	433	-	433
Ath-thomhasan iomlan aithnichte ann an Teachd-a-steach Iomlan Eile (OCI)	931	161	770
Atharrachaidhean ann an luach cothromach so-mhaoinean a' phlana	5,718	-	5,718
Luach làithreach nan uallaichean maoinichte**	-	4,766	(4,766)
IFRIC 14 Atharrachaidhean ann an crìochan airson so-mhaoinean***	-	-	-
Suidheachadh crìochnachaidh air 31 Màrt 2024	5,718	4,766	952

* Tha a’ chosgais seirbheis làithreach a’ gabhail a-steach cuibhreann airson cosgaisean rianachd de 0.7% den rola-pàighidh. Chan eil an Clèireach-urrais ach air eachdraidh bliadhna de thoraidhean a shealltainn agus ma tha tuilleadh fiosrachaidh a dhìth faicibh aithisgean nam bliadhnaichean roimhe.

So-mhaoinean

Atharrachaidhean ann an luach cothromach so-mhaoinean a’ phlana

Tha na so-mhaoinean gu h-ìosal gan luachadh a rèir luachan tagraidh mar a dh’fheumar fo IAS 19.

31 Màrt 2025

Seòrsa So-mhaoin	Prìsean ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Prìsean nach eil ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Uile gu lèir £000	%
Seilbh ann an Earrannan:				
Consumair	466.3	-	466.3	8%
Saothrachadh	254.0	-	254.0	4%
Cumhachd is Goireasan	-	-	-	0%
Eagrachasan ionmhais	200.6	-	200.6	3%
Slàinte is Cùram	129.4	-	129.4	2%
Teicneolas fiosrachaidh	169.2	-	169.2	3%
Eile	-	-	-	0%
Seilbh ann am Fiachan:				
Bannan Corporra (ìre seilbhe)	877.7	-	877.7	15%
Bannan Corporra (nach eil aig ìre seilbhe)	-	-	-	0%
Riaghaltas na RA	712.2	-	712.2	12%
Eile	-	330.8	330.8	5%

31 Màrt 2025

Seòrsa So-mhaoin	Prìsean ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Prìsean nach eil ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Uile gu lèir £000	%
Earrannan Prìobhaideach:				
Uile	-	390.8	390.8	6%
Togalaichean:				
Fo sheilbh san RA	525.7	-	525.7	9%
Fo sheilbh thall-thairis	-	-	-	0%
Maoinean seilbhe is urrasan aonaichte				
Earrannan	971.5	-	971.5	16%
Bannan	-	-	-	0%
Hedge funds	-	-	-	0%
Bathar-amh	-	-	-	0%
Bun-structair	-	389.8	389.8	6%
Eile	-	215.3	215.3	4%
Fo-sheilbh:				
Atmhorachd	-	-	-	0%
Reat an rèidh	-	-	-	0%
Iomlaid airgid chèin	-	-	-	0%
Eile	-	-	-	0%
Airgead is nithean co-ionann:				
Uile	387.7	-	387.7	6%
Iomlain	4,694	1,327	6,021	100%

31 Màrt 2024

Seòrsa So-mhaoin	Prìsean ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Prìsean nach eil ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Uile gu lèir £000	%
Seilbh ann an Earrannan:				
Consumair	596.7	-	596.7	10%
Saothrachadh	371.4	-	371.4	6%
Cumhachd is Goireasan	-	-	-	0%
Eagrachasan ionmhais	272.5	-	272.5	5%
Slàinte is Cùram	209.6	-	209.6	4%
Teicneolas fiosrachaidh	215.0	-	215.0	4%
Eile	-	-	-	0%
Seilbh ann am Fiachan:				
Bannan Corporra (ìre seilbhe)	319.3	-	319.3	6%
Bannan Corporra (nach eil aig ìre seilbhe)	-	-	-	0%
Riaghaltas na RA	139.3	-	139.3	2%
Eile	-	338.2	338.2	6%
Earrannan Prìobhaideach:				
Uile	-	393.4	393.4	7%
Togalaichean:				
Fo sheilbh san RA	504.0	-	504.0	9%
Fo sheilbh thall-thairis	-	-	-	0%

31 Màrt 2024

Seòrsa So-mhaoin	Prìsean ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Prìsean nach eil ainmichte ann am margaidhean gnìomhach £000	Uile gu lèir £000	%
Maoinean seilbhe is urrasan aonaichte:				
Earrannan	1,256.0	-	1,256.0	22%
Bannan	84.9	-	84.9	1%
Hedge funds	-	-	-	0%
Bathar-amh	-	-	-	0%
Bun-structair	-	345.7	345.7	6%
Eile	-	330.3	330.3	6%
Fo-sheilbh:				
Atmhorachd	-	-	-	0%
Reat an rèidh	-	-	-	0%
Iomlaid airgid chèin	-	-	-	0%
Eile	-	-	-	0%
Airgead is nithean co-ionann:				
Uile	341.7	-	341.7	6%
Iomlain	4,310	1,408	5,718	100%

Chaidh briseadh sìos nan so-mhaoinean gu h-ionmhasail a shealltainn dhan £100 as fhaisg. Chaidh a' phongalachd a bharrachd ann an taisbeanadh nam figearan a chur ann a chionn 's nach bi suim nan luachan air an cruinneachadh dhan £1,000 as fhaisge co-ionann ris na luachan iomlan mar thoradh air cruinneachadh. Thoiribh fa-near gur dòcha gu bheil eadar-dhealachadh cruinneachaidh ann fhathast eadar an luach iomlan agus suim nan luachan air am briseadh sìos, ach bidh an t-eadar-dhealachadh seo beag. Thoiribh an aire nach eil seo a' toirt buaidh air gin de na figearan eile san aithisg.

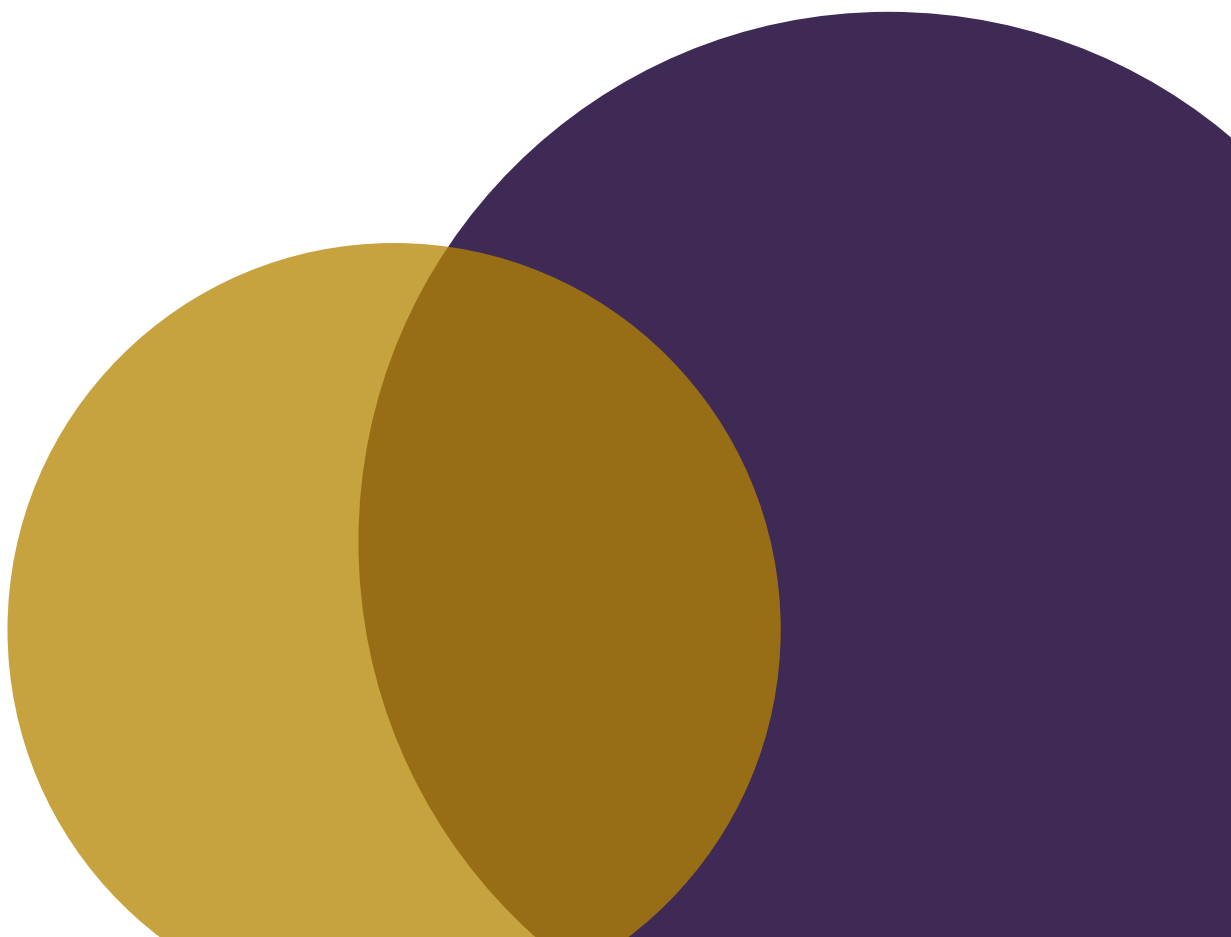
Mion-sgrùdadh air an t-suim a thathar a' ro-mheasadh a thèid a chur ris a' bhuannachd no call airson na h-ùine gu 31 Màrt 2026

A' Bhliadhna a chrìochnaicheas air 31 Màrt 2026	Maoin £000	Uallaichean £000	(Fèicheannasan) / So-mhaoinean lomt £000	% de phàigheadh
Ro-mheasadh air cosgais làithreach na seirbheis *	0	132	(132)	(15.9%)
Cosgais na seirbheis a bh' ann a' gabhail a-steach luchd-obrach a stad a dh'obair	0	0	0	0.0%
A' bhuaidh aig rèiteachaidhean	0	0	0	0.0%
Cosgais iomlan na seirbheis	0	132	(132)	(15.9%)
Teachd-a-steach bho riadh air so-mhaoinean a' phlana	350	0	350	
Riadh air uallaichean airson shochoirean suidhichte	0	248	(248)	
Cosgais Lom Iomlan airson Riadh	350	248	102	
An t-suim iomlan airson Prothaid is Call	350	380	(30)	

* Tha a' chosgais seirbheis làithreach a' gabhail a-steach cuibhreann airson cosgaisean rianachd de 0.7% den rola-pàighidh. Tha an luach airgid stèidhichte air rola-pàighidh ro-mheasta de £830,000.

Mion-sgrùdadh air Buaidh Atharrachaidhean sna Prìomh Bheachdan a chaidh a Ghabhail

Atharrachadh sa bheachd air 31 Màrt 2025:	Tuairmse air an uiread (%) a thèid Fèicheannasan an Fhastaiche an àird	Tuairmse air a' chosgais a thaobh airgid £'000
Lùghdachadh 0.1% san Dearbh Reata Lasachaidh	2%	76
Àrdachadh 1 bliadhna ann an dùil-beatha nam ball	4%	171
Àrdachadh 0.1% san Reata Àrdachaidh airson Thuarastalan	0%	2
Àrdachadh 0.1% san Reata Àrdachaidh airson Pheinnseanan	2%	76

12

Buidhnean Co-cheangailte

'S e buidheann phoblach neo-roinneil a th' ann am Bòrd na Gàidhlig le taic maoineachaidh bhon Bhuidheann-stiùiridh Ath-leasachadh Foghlaim aig Riaghaltas na h-Alba. Thathar a' meas a' Bhuidheann-stiùiridh mar phàrtaidh co-cheangailte agus tron bhliadhna, bha grunn ghluasadan airgid susbainteach aig Bòrd na Gàidhlig leis a' Bhuidhinn-stiùiridh. Bha na tar-ghnìomhan sin a' gabhail a-steach Tabhartas Gus Cuideachadh de £5,475,000 (2023/24 £5,524,000) mar a chaidh fhoillseachadh san Aithris air Atharrachaidhean ann an Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean.

Rè na bliadhna, chan eil tar-ghnìomhan airgid susbainteach air a bhith ann eadar Ball sam bith den Bhòrd-stiùiridh no den sgioba-stiùiridh agus Bòrd na Gàidhlig. Ach tha tar-ghnìomhan susbainteach air a bhith ann eadar Bòrd na Gàidhlig agus buidhnean far a bheil buaidh shusbainteach aig Buill a' Bhùird-stiùiridh no an Sgioba-stiùiridh no far a bheil iad nam prìomh bhuill den luchd-stiùiridh.

Tha an clàr gu h-ìosal a' toirt mion-fhiosrachadh mu phàighidhean is aontaidhean susbainteach (£1,000 agus barrachd) a chaidh a dhèanamh sa bhliadhna ionmhais eadar Bòrd na Gàidhlig agus buidhnean far a bheil buaidh nach beag aig Buill a' Bhùird no far a bheil iad nam prìomh bhuill den luchd-stiùiridh. B' e suim nam pàighidhean seo £286,691 uile gu lèir (2023/24 £387,988) agus tha iad sin uile air an comharrachadh ann an Caiteachas Obrachaidh Eile – Cosgaisean Leasachaidh ann an Nòta 6 aig na cunntasan seo. B' e £113,596 (2023/24 £150,300) a chaidh aontachadh gu h-iomlan airson an àm ri teachd agus tha iad nam pàirt de na foillseachaidhean ann an Nòta 13 - Gealltanasan Teachd-a-steach.

2024/25

Buill a' Bhùird- stiùiridh / an Sgioba-Stiùiridh	Buidheann	Nàdar a' Cheangail	Suim Phàighidh £	Gealltanasan airson an àm ri teachd £	Adhbhar Pàighidh
Màiri T NicAonghais	Ceòlas Uibhist Ltd	Stiùiriche & Cathraiche / Oide pàirt-tìde	£80,000	£0	Tabhartas Com-pàirtiche Lìbhrigidh
	Cnoc Soilleir	Stiùiriche	£21,903	£1,024	Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig
Dòmhnall Mac a' Phì	FC Sonas	Cathraiche	£26,069	£1,409	Oifigear Leasachaidh Ball-coise FC Sonas
	FC Sonas	Cathraiche	£2,000	£0	Fèis Ball-Coise Colmcille
	FC Sonas	Cathraiche	£3,200	£800	Cuach nan Gàidheal
	Comhairle Baile Ghlaschu	Air fhadadh mar oifigear leasachaidh Gàidhlig	£34,000	£96,500	Glaschu 2024-27
	Comhairle Baile Ghlaschu	Air fhadadh mar oifigear leasachaidh Gàidhlig	£5,940	£3,100	Taic eadar-amail / Leasachadh Spòrs is Gnìomhachais
Michelle MacLeod	Theatre gu Leòr	Cathraiche	£62,000	£0	Theatre gu Leòr
	Oilthigh Obar Dheathain	Ollamh Gàidhlig	£18,400	£3,688	Oifigear Leasachaidh
	Oilthigh Obar Dheathain	Ollamh Gàidhlig	£2,924	£0	Oifigear Gàidhlig
Robert Dunbar	Ionad Gàidhlig Dhùn Èideann	Ball a' Bhùird	£11,485	£3,075	Oifigear Leasachaidh
	Oilthigh Dhùn Èideann	Ollamh Ceiltis	£1,800	£0	Sgrìobhadair air Muintireas
	Oilthigh Dhùn Èideann	Ollamh Ceiltis	£1,000	£0	Gàidhlig do luchd-labhairt eadar-mheadhanach
	Oilthigh Dhùn Èideann	Ollamh Ceiltis	£16,000	£4,000	Eag-shiostam 'Èist' airson Teicneòlasan Cànain Eadar-ghnìomhach

2023/24

Buill a' Bhùird-stiùiridh / an Sgioba-Stiùiridh	Buidheann	Nàdar a' Cheangail	Suim Phàighidh £	Gealltanasan airson an àm ri teachd £	Adhbhar Pàighidh
Màiri T NicAonghais	Ceòlas Uibhist Ltd	Stiùiriche & Cathraiche / Oide pàirt-tìde	£59,485	£80,000	Tabhartas Com-pàirtiche Lìbhrigidh
	Ceòlas Uibhist Ltd	Stiùiriche & Cathraiche / Oide pàirt-tìde	£44,000	£0	Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig
	Cnoc Soilleir	Stiùiriche	£6,000	£0	Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig
Seonaidh Charity	CLAS	Cathraiche	£4,000	£0	Tabhartasan Coitcheann
Dòmhnall Mac a' Phì	FC Sonas	Iar-chathraiche	£8,000	£2,000	Colmcille
	FC Sonas	Iar-chathraiche	£5,000	£0	Sgeama nan Oifigearan Gàidhlig
	FC Sonas	Iar-chathraiche	£3,200	£800	Taic Freumhan Coimhearsnachd
	Comhairle Baile Ghlaschu	Air fhastadh mar oifigear leasachaidh Gàidhlig	£17,040	£5,500	Maoin Phlanaichean Gàidhlig
Ealasaid Dhòmhnallach	MG ALBA	Previously Director of MG ALBA	£45,173	£0	Tabhartas Com-pàirtiche Lìbhrigidh
	MG ALBA	Roimhe seo na Stiùiriche aig MG ALBA	£130,000	£0	SpeakGaelic 2023/24 (goireasan teagaisg)
	MG ALBA	Roimhe seo na Stiùiriche aig MG ALBA	£8,000	£0	SpeakGaelic - Leabhar
Michelle NicLeòid	Theatre gu Leòr	Cathraiche	£58,090	£62,000	Tabhartas Com-pàirtiche Lìbhrigidh

Cha robh tar-ghnìomh sam bith eile ann le pàrtaidhean ceangailte.

13

Geallaidhean Thabhartasan

Chithear gu h-ìosal geallaidhean a thaobh thabhartasan aig deireadh na bliadhna. Is iad sin tabhartasan a chaidh aontachadh ro 31 Màrt 2025 ach nach tèid a phàigheadh gu às dèidh sin:

	2025 £	2024 £
Taobh a-staigh bliadhna	548,915	2,705,301
Taobh a-staigh dà gu còig bliadhna	536,654	134,240
Às dèidh còig bliadhna	-	-
	1,085,569	2,839,541

14

Ionnsramaidean ionmhasail

Feumaidh Bòrd na Gàidhlig a' bhuaidh fhoillseachadh a bh' aig ionnsramaidean ionmhasail air cùisean sa bhliadhna a thaobh a bhith ag adhbharachadh no ag atharrachadh nan cunnartan a bha ron bhuidhinn nuair a bha e ri a h-obair. Ri linn an t-seòrsa obrach a th' aige agus an dòigh sa bheil Bòrd na Gàidhlig ga mhaoineachadh chan eil an aon ìre de chunnart ionmhasail ann do Bhòrd na Gàidhlig agus a tha do bhuidhnean gnothachais.

An cunnart gum bi gainnead airgid ann

Tha Ministearan na h-Alba a' sònrachadh suim sa bhuidseat aca gach bliadhna ionmhasail mu choinneamh a' mhaoineachaidh a bhios a dhìth air Bòrd na Gàidhlig air adhbharan teachd-a-steach agus calpa. Chan fhaodar maoineachadh no maoineachadh a thèid a thional a chleachdadh ach air na h-adhbharan ainmichte agus suas chun na h-ìre a tha air a sònrachadh sa bhuidseat.

Thèid suim airgid iomlan aontachadh eadar Riaghaltas na h-Alba agus Bòrd na Gàidhlig leis am bithear ag obrachadh sa bhliadhna ionmhais. Mar sin chan eil cunnart mòr ann gum bi gainnead airgid aig Bòrd na Gàidhlig.

Cunnart bho ruithean-airgid dhùthchannan eile

Chan eil cunnart susbainteach sam bith ann do Bhòrd na Gàidhlig a thaobh reataichean iomlaid. Sa bhliadhna seo chaidh dà suim a chosg no a làimhseachadh a bha ann an ruith-airgid dùthcha eile.

Cunnart a thaobh na h-ìre rèidh

Chan eil cead aig Bòrd na Gàidhlig iasadan a thoirt a-mach agus bithear a' cumail mhaoinean a tha a chòrr ann an cunntasan làitheil aig Banca Rìoghail na h-Alba. Chan eil tasgaidhean sam bith eile aig Bòrd na Gàidhlig is mar sin chan eil ìrean rèidh nan cunnart.

Luachan cothromach

Chan eil diofar eadar luach cothromach agus luach leabhair nan suimeannan a chithear airson Suimeannan a tha Còir againn Fhaighinn taobh a-staigh Bliadhna (Nòta 8), Airgead is suimeannan co-ionann ri airgead (Nòta 9) agus Malairt is nithean eile a phàighear (Nòta 10).

15

Tachartasan às dèidh na Duilleige Cothromachaidh

Cha robh tachartasan susbainteach ann às dèidh na duilleige cothromachaidh a dh'fheumar atharrachadh sna cunntasan no fhoillseachadh.

BÒRD NA GÀIDHLIG

STIUIREADH BHO MHNISTEARAN NA H-ALBA

1. Tha Ministearan na h-Alba, a rèir Paragraf 8(a) de Phàipear-taice 1 de dh'Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, a' foillseachadh an stiùiridh seo.
2. Cumaidh an aithris air na cunntasan airson na bliadhna ionmhais a chrìochnaich air 31 Màrt 2006, agus gach bliadhna às dèidh sin, ri prionnsabalan cunntasachd agus riatanasan foillseachaidh a gheibhear ann an Leabhran an Riaghaltais air Aithriseadh Ionmhasail (FReM) a tha an gnìomh sa bhliadhna dhan deach an aithris air na cunntasan ullachadh.
3. Thèid na cunntasan ullachadh gus sealladh fìor is cothromach a thoirt air teachd-a-steach, caiteachas agus sruthan airgid airson na bliadhna ionmhais, agus air an t-suidheachadh aig deireadh na bliadhna ionmhais.
4. Biodh an stiùireadh seo air mhac-samhlachadh mar eàrr-ràdh ris an aithris chunntasan. Tha an stiùireadh a chaidh a thoirt seachad air 31 Màrt 2006 air a chùl-ghairm.

Chaidh làmh a chur ri seo le ùghdarras Mhinistearan na h-Alba

11 Dàmhair 2007

MÌNEACHADH AIR BRIATHRACHAS IONMHASAIL

A rèir nuair a thèid suimeannan a chlàradh

Thèid cunntasan Bòrd na Gàidhlig ullachadh a rèir nuair a thèid suimeannan a chlàradh. Tha sin a' ciallachadh gun tèid caiteachas is teachd-a-steach a chomharrachadh sna cunntasan nuair a tha na suimeannan air an giùlan no air an cosnadh – chan ann nuair a gheibhear no a phàighear an t-airgead.

Buidheann a tha a' cumail a' dol

Thathar ag ullachadh nan aithrisean ionmhasail le dùil gun cùm Bòrd na Gàidhlig a' dol le obair san ùine a tha romhainn cho fad 's a chithear.

Caiteachas Calpa

Caiteachas air so-mhaoinean neo-làithreach.

Call

Nuair a tha caiteachas nas motha na teachd-a-steach ann an ùine cunntasachd.

Earrainnean Luchd-pàighidh Chìsean

So-mhaoinean lom Bòrd na Gàidhlig.

Fèicheannas Làithreach

Fèicheannas a thathar an dùil a thèid a phàigheadh san ath 12 mìos.

Fèicheannas a dh'fhaodadh a bhith ann

Fèicheannas a dh'fhaodadh èirigh, agus sin an crochadh air dè thachras le tachartas san àm ri teachd às nach eilear cinnteach. Thèid fèicheannas a dh'fhaodadh a bhith ann a chlàradh sna cunntasan ma tha e buailteach gun èirich e agus ma ghabhas luach an fhèicheannais a thomhas gu reusanta.

FReM

[Leabhran air Aithriseadh Ionmhasail](#) air fhoillseachadh le Roinn Ionmhais an Rìgh

Fèicheannas

Fiach aig neach no buidheann eile a th' air Bòrd na Gàidhlig.

Call Luach

Tomhas air luach so-mhaoin IT a thèid a chleachdadh rè na bliadhna.

Ìsleachadh Luach

Coltach ri call luach, ach bithear ga chomharrachadh airson so-mhaoinean neo-shusbainteach, m.e., tomhas air luach so-mhaoin a chaidh a chleachdadh rè na bliadhna.

So-mhaoin

Nì air a bheil sealbh aig Bòrd na Gàidhlig no a bhios e a' cleachdadh, m.e., uidheamachd IT no còraichean airson bathar-bog.

Nithean malairt a gheibhear

Suimeannan a tha rim faighinn bho dhaoine eile.

Nithean malairt rim pàigheadh

Suimeannan a tha rim pàigheadh do luchd-solair airson bathar is seirbheisean.

Ro-phàigheadh

Suim a thèid a phàigheadh ro-làimh, leithid airson cead gus bathar-bog a chleachdadh. Tha an t-suim air a comharrachadh mar sho-mhaoin an toiseach, agus an uair sin mar chosgais san ùine a thèid feum a dhèanamh dheth.

So-mhaoinean làithreach

So-mhaoin a thathar a' sùileachadh air an tèid iomlaid a dhèanamh gu airgead san ath 12 mìos.

So-mhaoinean neo-shusbainteach

So-mhaoin ris nach gabh beantainn, leithid còir gus bathar-bog a chleachdadh.

Solar

Fèicheannas mu bheil mì-chinnt ann a thaobh cuin a dh'fheumar a phàigheadh no dè an t-suim a tha ri pàigheadh.

Sruth-airgid

Mar a bhios airgead a' gluasad tro Bhòrd na Gàidhlig, an coimeas ri teachd-a-steach is caiteachas cruinnichte.

Tabhartas gus Cuideachadh

Maoineachadh a gheibhear bho Riaghaltas na h-Alba.

CREIDEASAN FOTOGRAFACHD

- 1. Ceòlas
- 2. Etive Photography às leth Theatre Gu Leòr
- 3. Lucy Knott às leth Bòrd na Gàidhlig
- 4. Lucy Knott às leth Bòrd na Gàidhlig
- 5. An Comunn Gàidhealach
- 6. An Comunn Gàidhealach.
- 7. Comunn na Gàidhlig
- 8. Comunn na Gàidhlig
- 9. An Comunn Gàidhealach
- 10. Skye Commercial Photography às leth Bòrd na Gàidhlig
- 11. Etive Photography às leth Theatre Gu Leòr
- 12. Comunn na Gàidhlig
- 13. Skye Commercial Photography às leth Bòrd na Gàidhlig
- 14. Skye Commercial Photography for Bòrd na Gàidhlig
- 15. Ceòlas
- 16. An Comunn Gàidhealach
- 17. Ceòlas
- 18. An Comunn Gàidhealach
- 19. Ceòlas
- 20. Comunn na Gàidhlig
- 21. Ceòlas
- 22. Ceòlas
- 23. An Comunn Gàidhealach
- 24. Julie Broadfoot às leth Bòrd na Gàidhlig
- 25. Julie Broadfoot às leth Bòrd na Gàidhlig
- 26. Acair
- 27. Ainmean Àite na h-Alba
- 28. An Comunn Gàidhealach
- 29. Julie Broadfoot às leth Bòrd na Gàidhlig
- 30. Julie Broadfoot às leth Bòrd na Gàidhlig
- 31. Etive Photography às leth Theatre Gu Leòr
- 32. Fèisean nan Gàidheal
- 33. An Comunn Gàidhealach
- 34. An Comunn Gàidhealach
- 35. Acair
- 36. Acair

A' gearradh na mònach (Còmhdach).

Strabang, An t-Òban (1).

Mairi T NicAonghais, Cathraiche Bhòrd na Gàidhlig.

Ealasaid Dhòmhnallach, Ceannard Bhòrd na Gàidhlig.

Cuairt Dheireannach Bonn Òir Traidiseanta a' Mhòid Nàiseanta Rìoghail.

Fionnlagh Moireasdan agus Millie Bonniwell, a ghlèidh na Buinn Airgid ann an 2024.

Uibhist a Deas.

Cuairt Dheireannach Cuach na Cloinne, Inbhir Nis.

Robbie Dòmhnall MacIlleathain, a choisinn Bonn Cuimhneachaidh Sheumais C. Mac a' Phì agus Geall-dùbhlain Alasdair Hamalton.

Bun-sgoil Phort Rìgh (1).

Strabang, An t-Òban (2).

Cuach na Cloinne.

Cròileagain Àth Tharracail.

Bun-sgoil Phort Rìgh (2).

Deireadh-sheachdain bogaidh Clas Camelon.

Dannsa Gàidhealach

A' gearradh na mònach (an aon dealbh a chaidh a chleachdadh air a' chòmhdach).

Mòd Nàiseanta Rìoghail (An t-Òban) 2024, Farpais Aon-fhuaimneach fo aois 13.

Cèilidh Diardaoin

Seachdain Dhùn Èideann.

Oileanaich Bliadhna Bogaidh Oilthigh Ghlaschu a' gearradh na mònach ann an Uibhist.

Oileanaich Bliadhna Bogaidh Oilthigh Ghlaschu air cuairt ann an Uibhist.

Mòd Nàiseanta Rìoghail (An t-Òban) 2024, Ceòl is Cleas fo Aois13, Ceòlach.

Mairi T NicAonghais, Cathraiche Bhòrd na Gàidhlig.

Iain Dòmhnallach, Ball de Bhòrd na Gàidhlig.

Joni Buchanan a' bruidhinn mun leabhar 'Women of the Hebrides' aig Dùthchas, tachartas air a chur air dòigh le Urras Oighreachd Ghlasainn.

Fèis Oisirean Shròn Reamhar.

Còisir Sgìr' a' Bhac, a choisinn Sgiath Latharna.

Chirsty Ghreumach, Oifigear Phlanaichean Cànaid.

Stiùbhart Macleòid, Ball de Bhòrd na Gàidhlig.

Strabang, An t-Òban (3).

Sgoil-shamhraidh Dràma le Adam Gordon.

Am Mòd Nàiseanta Rìoghail (Loch Abar) 2025, Iomall a' Mhòid.

Meg Bateman, Bàrd ACG 2024.

Peadar MacAoidh, Makar na h-Alba, aig co-labhairt litearrachd ann an Steòrnabhagh.

Cathy NicDhòmhnaill agus Joni Buchanan a' bruidhinn mun leabhar 'Women of the Hebrides' aig tachartas ann an Glaschu.